

Statens vegvesen

SYKKELSKADER I OSLO 2014 OSLO SKADELEGEVAKT

Knut Melhuus Henrik Siverts Martine Enger Malte Schmidt

11. juni 2015

SAMMENDRAG

Bakgrunn og hensikt

I Norge er det bred politisk enighet om å fremme sykling som et trafikk- og helsepolitisk virkemiddel, spesielt i byene. Omfang, skadeårsak og skadealvor for sykkelulykker i Oslo de siste ti årene er imidlertid ikke kjent. Vi har derfor på oppdrag fra Statens Vegvesen og Helsedirektoratet kartlagt og registrert alle pasienter med sykkel-skader som oppsøkte Oslo skadelegevakt i 2014.

Pasienter og metode

Studien var en ettårig, befolkningsbasert prospektiv studie av alle sykkel-skader behandlet ved Oslo skadelegevakt i 2014. Det ble totalt registrert 20 variabler per sykkel-skade basert på gjennomgang av den elektroniske pasientjournalen og sykkel-skadeskjema utfyllt av pasientene.

Resultater og tolkning

2138 personer ble i 2014 behandlet ved Oslo skadelegevakt etter en sykkel-skade.

I tillegg til pasientene som kom til Skadelegevakten, ble 37 pasienter kjørt i ambulanse direkte til Oslo universitetssykehus, Ullevål, og tatt imot av traumeteamet etter en sykkel-skade i Oslo. Ni pasienter med sykkel-skade fra Oslo er i tillegg behandlet i akuttmottaket uten traumeteam. Dette gir et totaltall på 2184 pasienter med sykkel-skade.

65,2 % av pasientene var menn. Medianalder for menn var 34 år med aldersspredning 2 til 88 år. Medianalder for kvinner var 32 år med aldersspredning 2 til 88 år. Det var betydelig færre sykkel-skader i aldersgruppen 15 til 20 år.

Det var stor sesongvariasjon på skadefrekvensen med, som forventet, lite pasienter i januar, februar og desember og mest pasienter i ukene 21 til 24.

20 % av pasientene hadde hodeskade og 33 % hadde bruddskade. 60 % av pasientene brukte hjelm. Nesten 10 % av pasientene fra Oslo by var påvirket av alkohol/annen rus i skadesituasjonen. 10 % av alle skader i Oslo by skjedde i forbindelse med kryssing av trikkeskinner. 71 % av skadene var eneulykker.

Antall sykkel-skader har de siste ti årene økt tilsvarende befolkningsveksten. De fleste skadene er som i tidligere studier klassifisert som liten og moderat i henhold til FMDS som vektlegger hvor livstruende skaden er. Vi har registrert syv skader klassifisert som svært alvorlig eller kritisk. 96 % av pasientene hadde lette og moderate skader. Barn i aldersgruppen 0 – 10 år hadde lettere skader enn totalmaterialet, mens pasienter > 65 år hadde en høyere andel moderate skader. Frekvensen av bruddskader er høyere enn i Skadelegevaktens totalmateriale, noe som indikerer at sykkel-skadene som gruppe har noe høyere skadealvor enn gjennomsnittet ved Skadelegevakten.

INNHold

SAMMENDRAG.....	2
INNLEDNING.....	6
TRANSPORTANDEL I FEM BYER I EUROPA.....	6
MATERIALE OG METODE	9
RESULTATER OG KOMMENTARER	11
ALDER – ALLE	12
ALDERSFORDELING 2001 VS 2014 – ALLE.....	13
ALDERSFORDELING OSLO 2014 – SEATTLE 1997	15
KJØNN - ALLE.....	16
KJØNN OG ALDER - ALLE	17
SKADEUKE - ALLE	18
SKADEMÅNED – ALLE	19
VINTER OG SOMMERSKADE – ALLE	20
SKADESTED - ALLE	21
SKADELOKALISASJON – ALLE	22
SKADETYPE – ALLE.....	23
BRUDDSKADER – ALLE	24
SKADEALVOR – ALLE.....	25
SKADEALVOR BARN – ALLE.....	27
SKADEALVOR ELDRE (65 +) – ALLE	28
SYKKELTYPE - ALLE	29
SELVRAPPORTERT FART - ALLE	30
SYKKELERFARING – ALLE	31
HENSIKT – ALLE.....	32

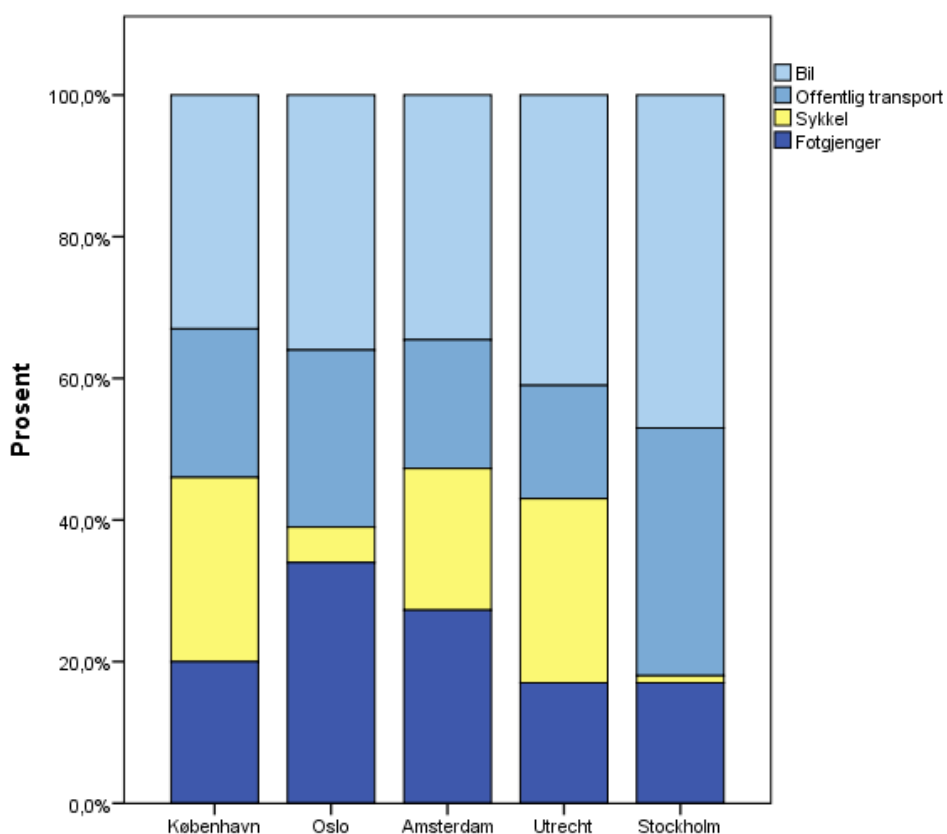
HJELMBRUK - ALLE	33
HJELMBRUK SAMMENLIGNET MED SEATTLE 1997	34
SKADELOKALISASJON OG HJELMBRUK – ALLE	35
SKADEALVOR OG HJELMBRUK VED HODESKADER – ALLE	36
TYPE ULYKKE 2014 VS 2004	37
SKADEOMRÅDE – ALLE	38
OSLO BY	39
SKADESTED – OSLO BY	40
KJØNN – OSLO BY	41
ALDER – OSLO BY	42
TIDSPUNKT FOR SKADE – OSLO BY	43
UKEDAG – OSLO BY	45
SKADESTED BARN 0 – 10 ÅR – OSLO BY	46
SYKKELTYPE – OSLO BY	47
TYPE ULYKKE – OSLO BY	48
ENEULYKKE UTEN HINDRING I VEIBANEN – OSLO BY	50
HINDRING I HJULET – OSLO BY	51
ENEULYKKE MED HINDRING I VEIBANEN – OSLO BY	52
UNNAMANØVER/BRÅBREMS – OSLO BY	53
KOLLISJON – OSLO BY	54
SKLED – OSLO BY	55
TYPE ULYKKE BARN – OSLO BY	56
ENEULYKKE UTEN HINDRING I VEIBANEN BARN – OSLO BY	57
ENEULYKKE MED HINDRING I VEIBANEN BARN – OSLO BY	58
KOLLISJON BARN – OSLO BY	59

HJELMBRUK – OSLO BY	60
HJELMBRUK ETTER KJØNN – OSLO BY	61
HJELMBRUK ALDER – OSLO BY	62
HJELMBRUK BARN – OSLO BY	63
HJELMBRUK BARN SKADESTED – OSLO BY	64
HJELMBRUK SYKKELTYPE – OSLO BY	65
HJELMBRUK TIL/FRA JOBB MOT ANNEN HENSIKT – OSLO BY	66
HJELMBRUK OG HASTIGHET – OSLO BY.....	67
ALKOHOLPÅVIRKET – OSLO BY.....	68
ALKOHOL OG SKADETIDSPUNKT – OSLO BY.....	69
SKADETYPE – OSLO BY	70
SKADELOKALISASJON – OSLO BY	71
SKADEALVOR – OSLO BY	72
TYPE ULYKKE OG SKADEALVOR – OSLO BY	73
KJØNN – IKKE BYOMRÅDE.....	74
ALDER – IKKE BYOMRÅDE.....	75
HJELMBRUK – IKKE BYOMRÅDE	76
FOTGJENGER PÅKJØRT AV SYKLIST 2014	77
REFERANSER.....	78
VEDLEGG.....	79

INNLEDNING

I Norge er det tverrpolitisk enighet om å fremme sykling både som fremkomstmiddel (1), mosjonsform og kilde til rekreasjon. Sykling gir helsegevinst samtidig som det sparer miljøet og avhjelper byenes trafikk- og transportproblemer. Like udiskutabelt er det at syklisten utsetter seg for risiko ved å bevege seg relativt ubeskyttet i fart som kommer opp mot bil og motorsykkel. I Oslo og andre større byer sykles det i tillegg i et krevende trafikkbilde. Den prosentvise andelen av personreiser som er gjort med sykkel som fremkomstmiddel sank fra 7 % i 1992 til 4 % i 2001 til 2009, men steg til 5 % i 2013/14 ifølge Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2013/14 (2). Sammenlignet med mange andre Nord-europeiske storbyer var andelen som brukte sykkel som fremkomstmiddel i Oslo ikke høy (se side 10), men denne trenden kan være endret i løpet av de siste fem årene. Sportsbransjen har estimert at det ble solgt omkring 380 000 nye sykler i Norge i 2013.

TRANSPORTANDEL I FEM BYER I EUROPA

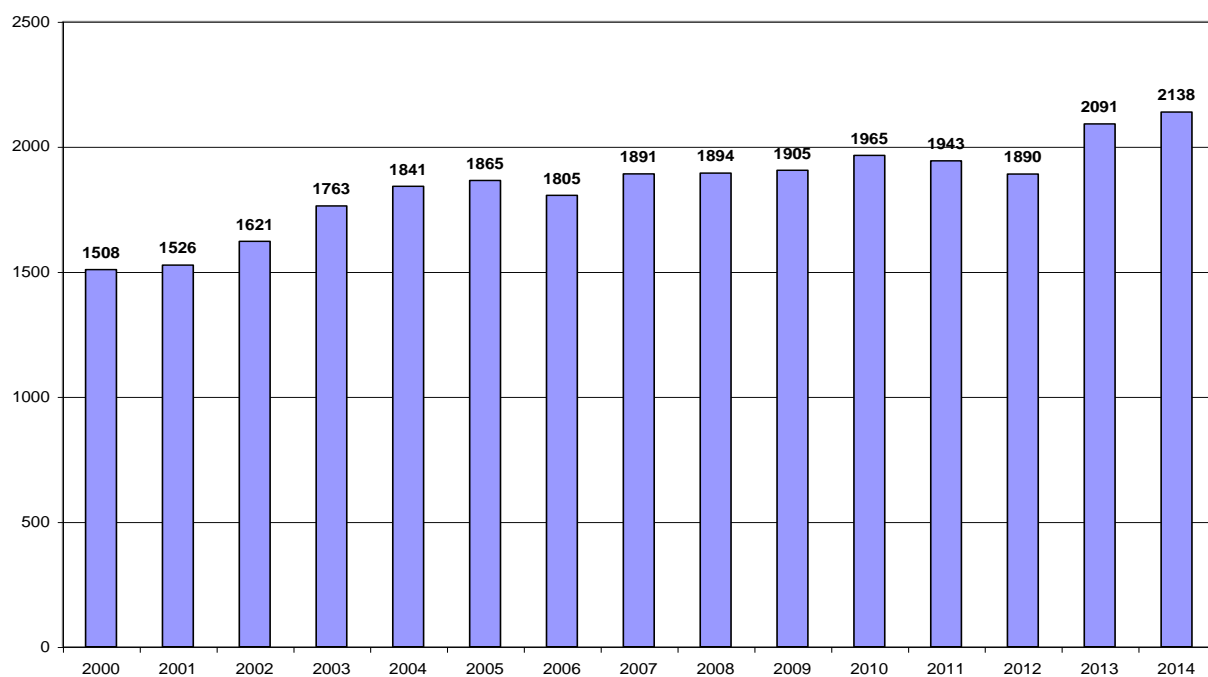
I et foredrag om bytransport og folkehelse ved Einar Lilleby i februar 2015 på Soria Moria ble det gjort en sammenligning av transportmåte i fem byer i Europa. Sykkel utgjorde 26 % i København (2012), 5 % i Oslo (2009), 22 % i Amsterdam (2008), 26 % i Utrecht (2012) og 1 % i Stockholm (2006).

Oslo skadelegevakt er felles skadepoliklinikk for alle byens sykehus, og er en av seksjonene ved Ortopedisk avdeling, Oslo universitetssykehus. Avdelingen behandler alle som henvender seg med akutt skade, også de med bostedsadresse utenbys eller utenlands. I 2014 ble det utført 110 000 konsultasjoner, av disse var 58 000 førstegangskonsultasjon for ulykkesskade.

Oslo skadelegevakt har siden 1998 registrert alle variablene i Nasjonalt minimum datasett (NMD) for ulykkesskader i det elektroniske pasientjournalssystemet (EPJ). Alvær og Kopjar sin studie fra 2000 (3) fant en insidensrate for hodeskader på 92 per 100 000 syklist per år for årene 1995 og 1996, det vil si før Skadelegevakten startet sin registrering.

For 2001 gjorde Ruth Aga og Thale Mørch ved Oslo skadelegevakt en retrospektiv gjennomgang av sykkelskader i Oslo. De fant 1527 sykkelulykker ved journalgjennomgang av skader som var registrert som sykkelulykke i NMD ved Skadelegevakten i 2001. Forskjellige inklusjonskriterier, variabler med mer gjør at tallene for en stor del ikke er direkte sammenlignbare med vår prospektive undersøkelse. Hans Magne Gravseth gjennomførte i april/mai 2004 en prospektiv skjembasert undersøkelse av 250 fortløpende sykkelskader som i studiedesign er mer lik vår, slik at flere av variablene er sammenlignbare.

Oslo skadelegevakt har skaderegistrert siden 1998 med økende innsats de første årene for å sikre god kvantitet og kvalitet. Fra 2000 til 2014 har antall sykkelskader økt med 42 % mens befolkningstilveksten i Oslo har vært 25 % i samme periode. Fra 2003 har imidlertid antall sykkelskader og befolkningen økt omtrent i samme takt; befolkningen har økt med 22 % mens antall sykkelskader har økt med 21 %.

Torkel Bjørnskau ved Transportøkonomisk institutt publiserte i 2005 rapporten ”Sykkelulykker – Ulykkestyper, skadekonsekvenser og risikofaktorer” (4). Han viser blant annet at en av fem personskader på sykkel fører til legebehandling, slik at man kan anta at totaltallet sykkelskader i Oslo er cirka fem ganger så høyt som de refererte årlige tallene.

Lesere og redaktører i Tidsskriftet Injury Prevention valgte i forbindelse med 20 års-jubiléet i år ut de seks mest innflytelsesrike artiklene fra perioden, og Rivara og medarbeideres artikkel fra 1997 om sykkelskader i Seattle var en av disse (5). Seattle er i størrelse og befolkningsvekst sammenlignbar med Oslo, og undersøkte parametre er interessante å sammenligne med våre funn. Rivara er også medforfatter på Thompson`s Cochrane review fra 2009 om hjelmbruk for forebygging av hode og ansiktsskader (6).

For 2014 rapporterte Statistisk sentralbyrå totalt 555 personskader hos fører eller passasjer på sykkel og 12 dødsfall for hele landet. Av disse var Oslos andel 125 personskader og 0 dødsfall (7). Antall sykkelskader som registreres i NMD ved Oslo skadelegevakt supplerer Statistisk sentralbyrås tall som baserer seg på politiets registreringer, og viser naturlig nok en langt høyere forekomst. NMD er et verktøy for skadeovervåking, og hensikten er at det skal være en inngangsport til mer detaljerte dybdestudier som denne. For å få mer kunnskap om sykkelskader, og for å kunne sette inn målrettede og effektive forebyggende tiltak har derfor Oslo skadelegevakt på oppdrag fra Helsedirektoratet ved avdelingsdirektør Jakob Linhave og med støtte fra Statens vegvesen, gjennomført en ettårig undersøkelse av alle sykkelskader behandlet ved Oslo skadelegevakt.

MATERIALE OG METODE

Undersøkelsen var en prospektiv befolkningsbasert intern kvalitetssikringsstudie. Fra og med 1. januar 2014 og ett år fremover ble alle pasienter som henvendte seg til Oslo skadelegevakt etter sykkelulykke bedt om å fylle ut sykkelskadeskjema. Mottakssykepleier ga skjemaet til pasienten ved innskriving, og pasienten fylte ut i ventetiden før legekonsultasjonen. Skjemaet inneholdt 14 punkter med informasjon om ulykken, som ble kvalitetssikret og signert av behandlende lege i forbindelse med konsultasjonen. For pasienter som selv ikke kunne fylle ut skjema, fylte eventuelle pårørende eller helsepersonellet ut skjema på bakgrunn av foreliggende informasjon. I de tilfellene der det var haket av for sykkelskade i NMD i den elektroniske pasientjournalen, men hvor det ikke forelå utfylt skjema, ble pasienten kontaktet i etterkant og skjema fylt ut i henhold til muntlig informasjon.

De 14 variablene i sykkelskjemaet ble utarbeidet i samarbeid med Helsedirektoratet:

1. Skadetidspunkt avrundet til nærmeste time
2. Hvor skaden skjedde (Oslo, utenbys eller utenlands)
3. Skadested (bilvei, fortau osv) med fritekstfelt ved behov for presisering
4. Siktforhold
5. Føre/underlag
6. Sykkeltype
7. Dekktype
8. Bruk av lykt og refleks/refleksvest
9. Type ulykke med 21 underpunkt og fritekstfelt for utdyping
10. Hjelm
11. Fart
12. Sykkelerfaring
13. Hensikt (til/fra jobb osv)
14. Inntak av alkohol eller annet rusmiddel

Det ble også innhentet informasjon om de alvorlige sykkelulykkene som hadde skjedd i Oslo kommune der pasienten ble kjørt i ambulanse rett til sykehus. I Oslo blir alle pasienter med mistenkt alvorlig skade transportert til traumeteamet på Ullevål uavhengig av sektortilhørighet. Det vil si at også pasienter som sogner til AHUS, Diakonhjemmet, Lovisenberg og Bærum sykehus og som hentes av ambulanse undersøkes på Ullevål i slike tilfeller. Traumeteamets

egen statistikk for 2014 foreligger ikke før høsten 2015. Vi gikk derfor gjennom ankomstlistene for akuttmottaket på Ullevål for å identifisere sykkelskadene som hadde skjedd i 2014. I tillegg til 37 sykkelskader innbragt i ambulanse, fant vi 4 pasienter med sykkelskade som var henvist til Ullevål fra Volvat medisinske senter, og 5 pasienter med sykkelskade som ble undersøkt i akuttmottaket fordi de var ansatte. For disse 46 ble det ikke fylt ut sykkelskjema, men variablene er registrert i den grad opplysningene forelå i journalen. Tidligere studier har vist at mellom 83 og 86 % av byens innbyggere henvender seg til Skadelegevakten ved alvorlig skade i overekstremiteten (8, 9), og det er grunn til å tro at pasienter med skade etter sykkeluhell vil oppsøke Skadelegevakten tilsvarende. Pasienter som har henvendt seg til fastlege eller privat legevakt med mindre skader, og pasienter med moderate skader som er behandlet poliklinisk på Diakonhjemmet eller AHUS er ikke kartlagt. Skadealvor ble registrert i samsvar med Helsedirektoratets Felles minimum datasett (revidert 02/2011) som bygger på AIS (Abbreviated Injury Scale).

		Eksempler på skader
1	Liten skade	Mindre sårskader, mindre brudd i fingre/tær, hodeskade uten bevisstløshet
2	Moderat skade	Større sårskader, hodeskade med bevisstløshet (hjernerystelse), Brudd i nese/ribben, brudd for øvrig uten feilstilling
3	Alvorlig skade	Sårskader > 10 cm, hodeskade med > 15 minutters bevisstløshet, Brudd med feilstilling av større knokler
4	Meget alvorlig skade	Større hodeskader med knusningsbrudd, åpen brystskade, mindre blødninger i buken
5	Kritisk skade	Store hodeskader med blødning, skade av rygg/nakke med lammelser, større bryst- eller bukskader
6	Dødelig skade	

Skjemaene var anonyme, men fordi nøyaktig tidspunkt for innregistrering i det elektroniske pasientjournalssystemet (EPJ) ble påført skjema av mottakssykepleier, kunne helsepersonell med lovlig tilgang til EPJ gjenfinne pasienten. Alder i hele år, kjønn, diagnose(r) og skadealvor ble registrert etter journalgjennomgang ved lege. Disse fire variablene, innskrivingstidspunkt og de 14 skjemavariablene ble registrert i Microsoft Excel. Registreringen inneholdt dermed ingen personidentifiserbare data. Etter vasking og kvalitetssikring av dataene ble de lagt inn i IBM SPSS Statistics og analysert.

RESULTATER OG KOMMENTARER

2138 personer ble i 2014 behandlet ved Oslo skadelegevakt etter en sykkelskade.

I tillegg til pasientene som kom til Skadelegevakten, ble 37 pasienter kjørt i ambulans direkte til Oslo universitetssykehus, Ullevål, og tatt imot av traumeteamet etter en sykkelskade i Oslo.

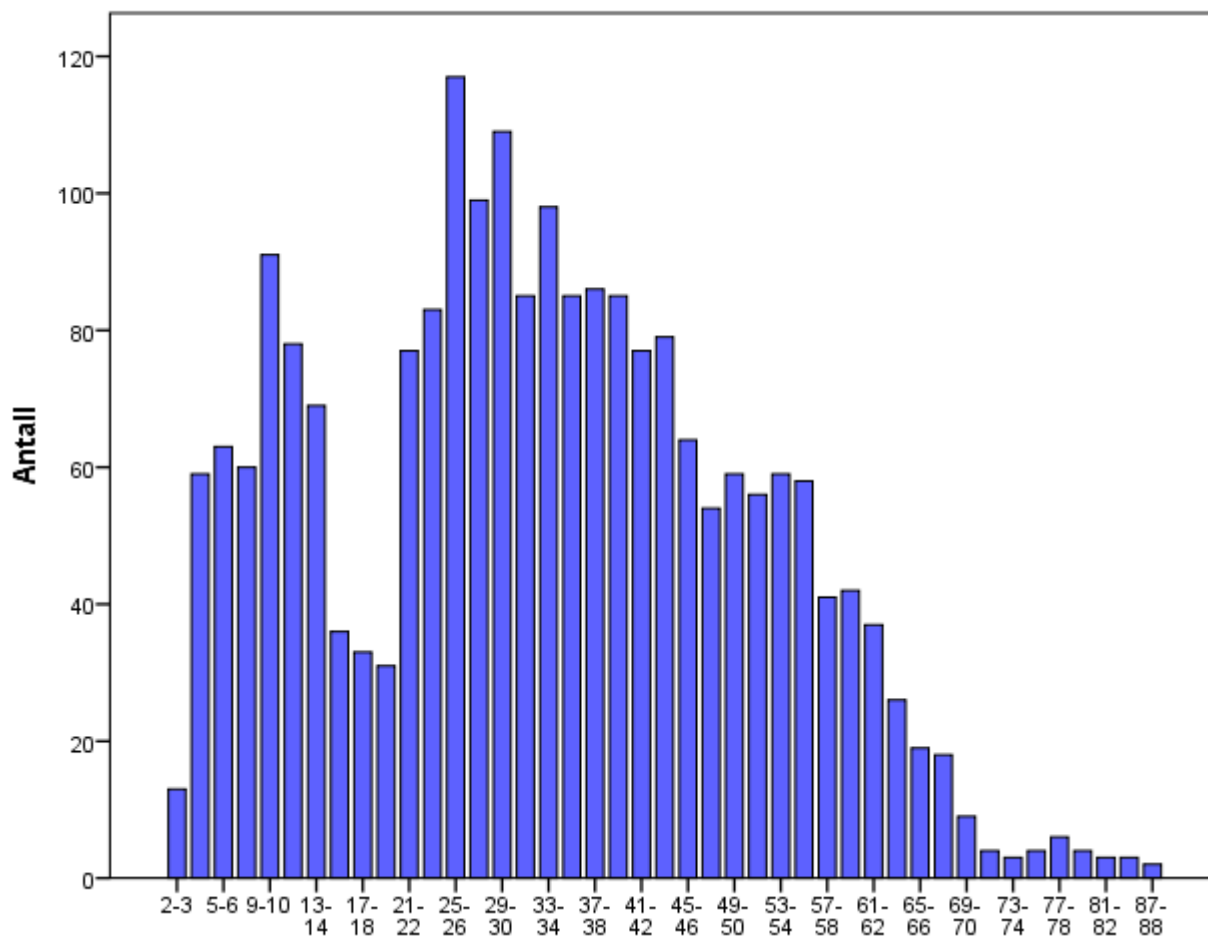
Ni pasienter med sykkelskade fra Oslo er i tillegg behandlet i akuttmottaket enten henvist fra Volvat medisinske senter (4) eller fordi pasient eller pårørende jobber på sykehuset (5).

Dette gir et totaltall på 2184 pasienter med sykkelskade.

65,2 % av pasientene var menn. Medianalder for menn var 34 år med aldersspredning 2 til 88 år. Medianalder for kvinner var 32 år med aldersspredning 2 til 88 år.

Når vi det følgende bruker betegnelsen ”alle” innebærer det at vi har analysert totalt antall sykkelskader i studien. Undergruppene vi har gjort egne analyser av er pasienter som har skadet seg i Oslo by og pasienter som har skadet seg på sti/offroad eller skogsbilvei.

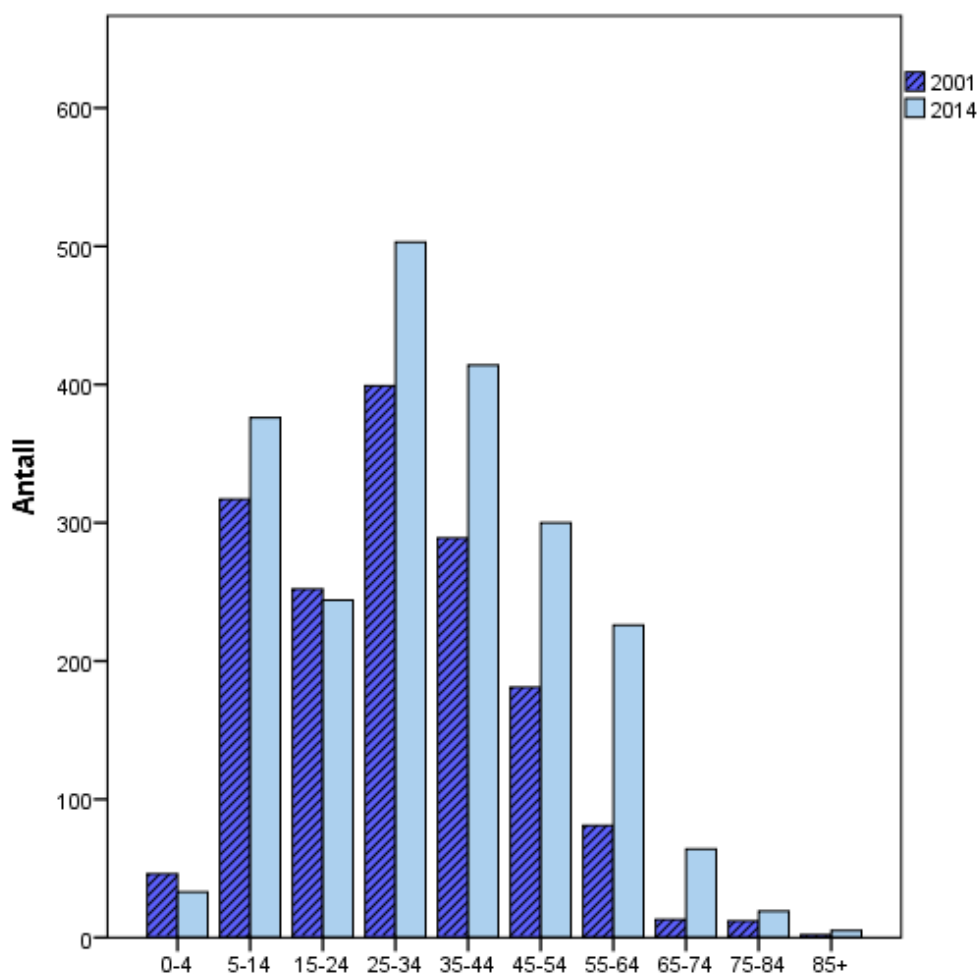
ALDER – ALLE

Aldersfordelingen viser en betydelig reduksjon i antall pasienter i aldersgruppen 15 til 20 år med en tilsvarende topp for aldersgruppen 25 til 30 år. Denne reduksjonen gjelder for begge kjønn (se tabell side 17).

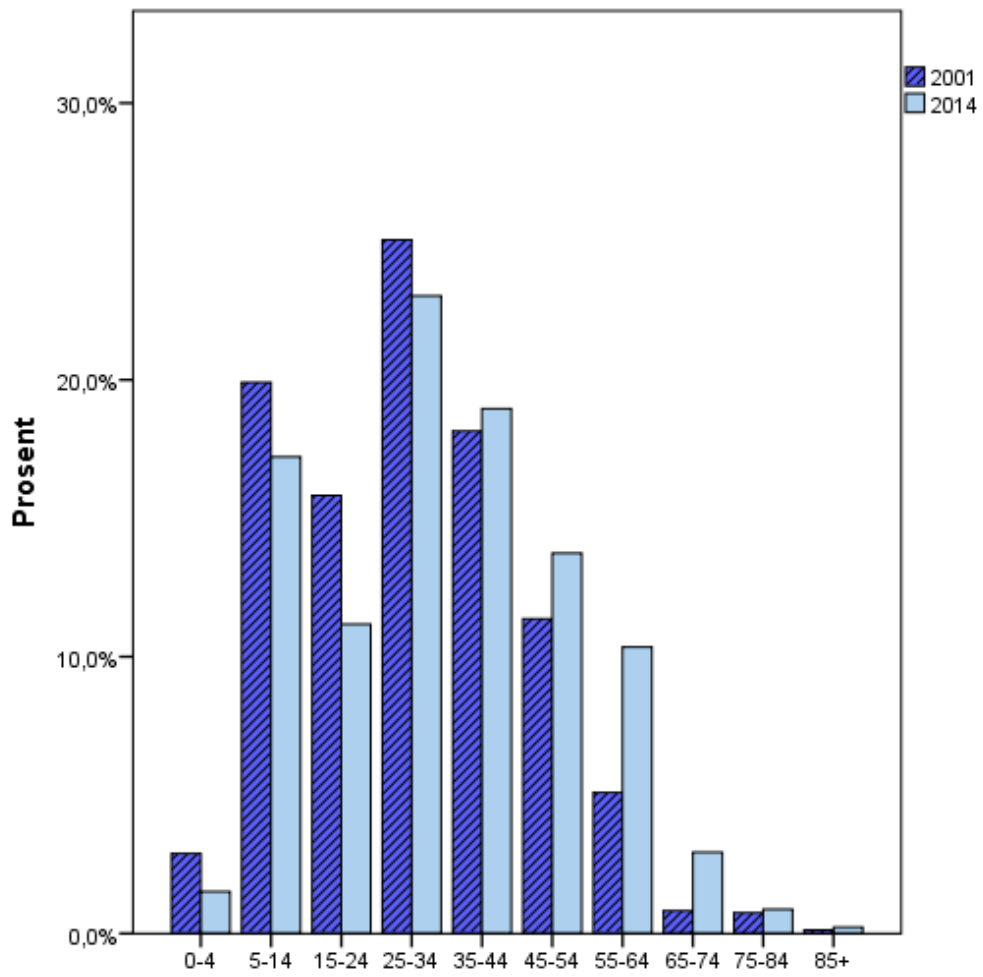
ALDERSFORDELING 2001 VS 2014 – ALLE

ANTALL:

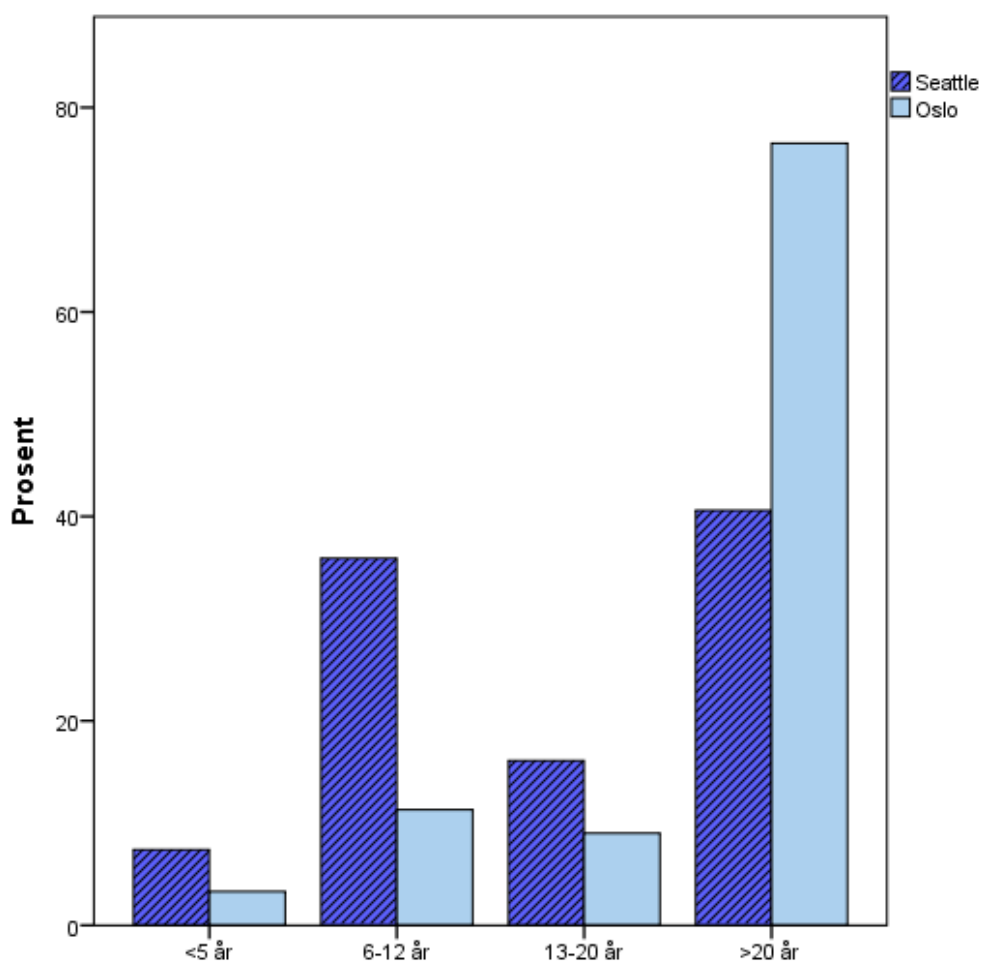

En sammenligning av registreringen til Aga/Mørch fra Oslo skadelegevakt i 2001 (totalt 1592 pasienter) og tilsvarende til 2014 (totalt 2184 pasienter) viser en økning i alle aldersgrupper unntatt aldersgruppene 0-4 år og 15-24 år. Den prosentvise fordelingen etter alder (se tabell neste side) viser en reduksjon i alle aldersgrupper t.o.m 34 år med en økning i alle aldersgrupper f.o.m 35 år.

PROSENT:

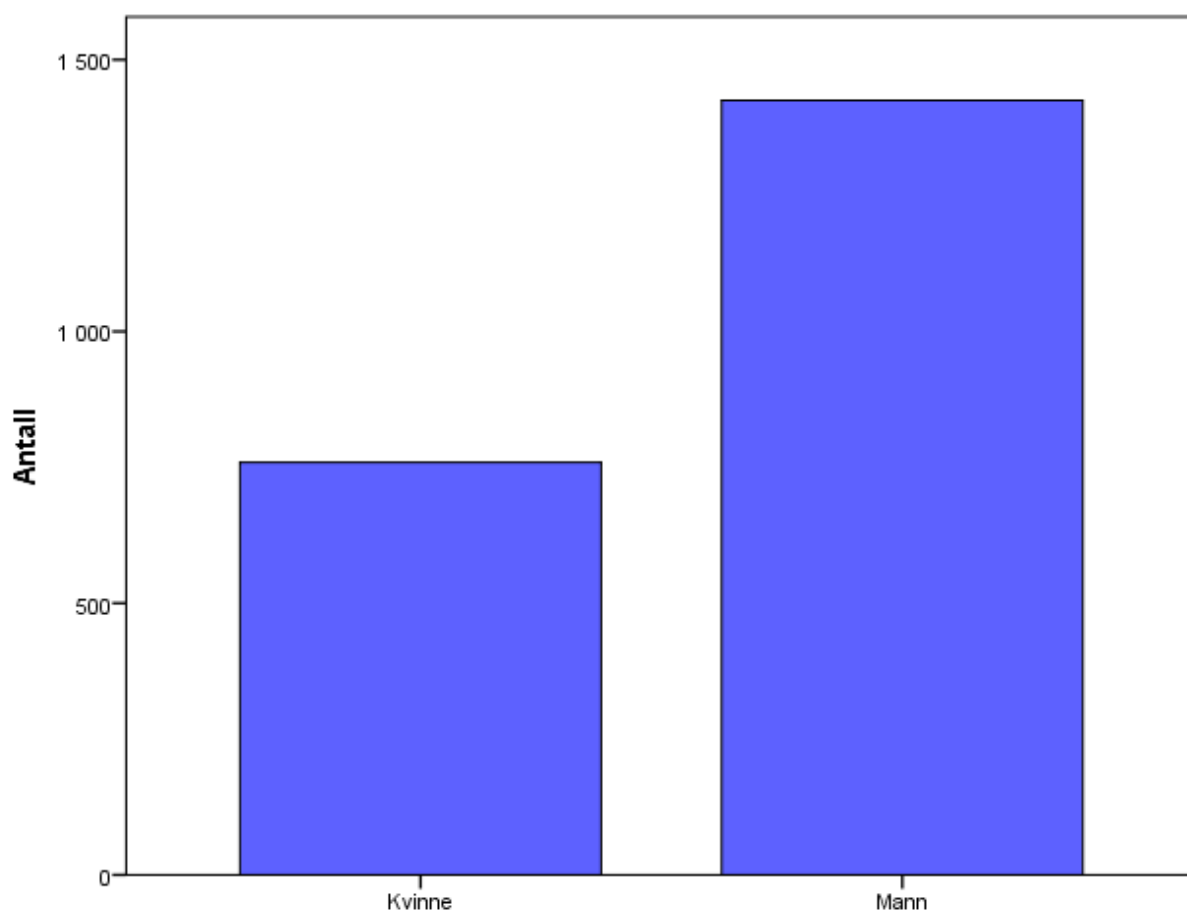
ALDERSFORDELING OSLO 2014 – SEATTLE 1997

		ALDERSGRUPPE				Total
		<5 år	6-12 år	13-20 år	>20 år	
CITY	Seattle	7	36	16	41	100
	Oslo	3	11	9	77	100
Total		10	47	25	118	200

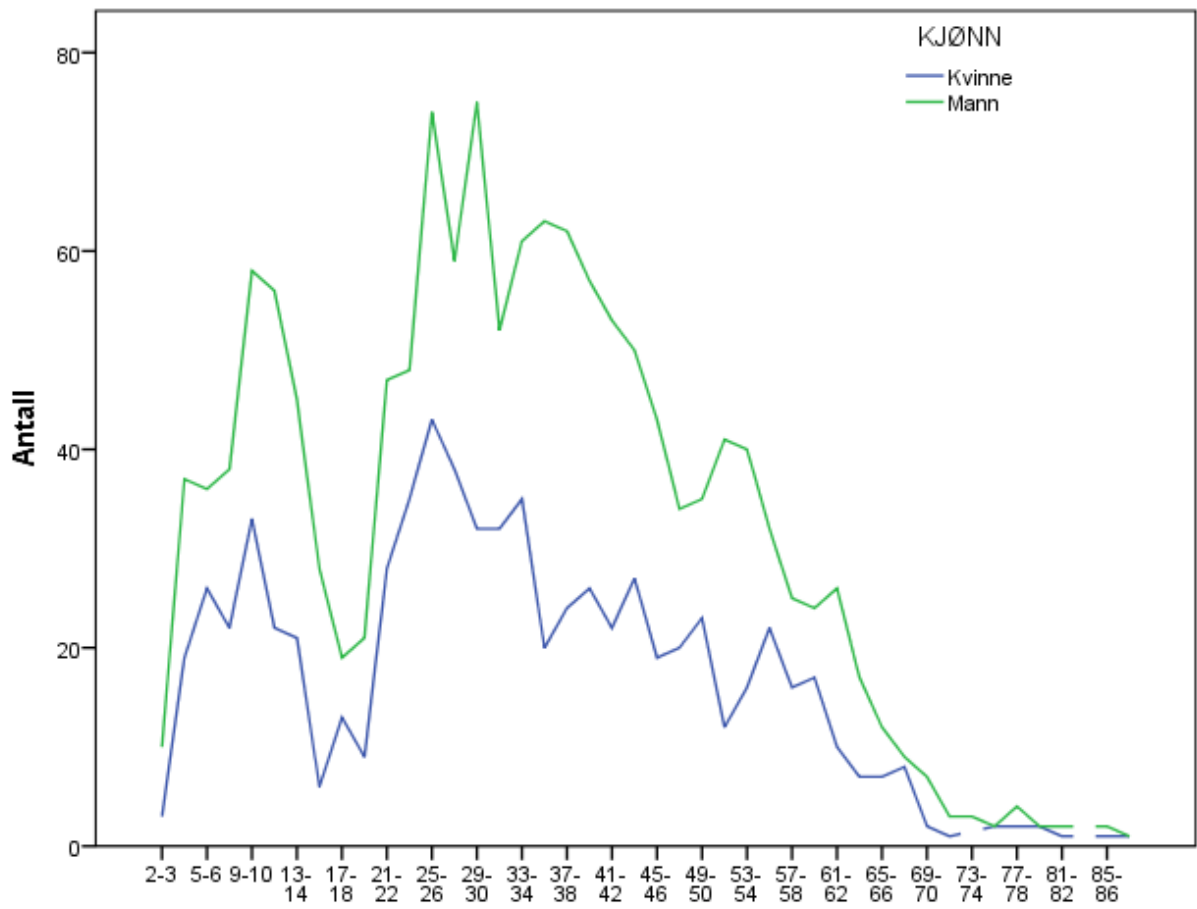
En tilsvarende sammenligning mellom Oslo 2014 og Seattle 1997 (5) viser en helt forskjellig alderssammensetning.

KJØNN - ALLE

65,2 % av pasientene var menn. Dette samsvarer med Aga/Mørch sin registrering fra 2001 hvor 2/3 av pasientene var menn. I Seattle 1997 var 72 % menn.

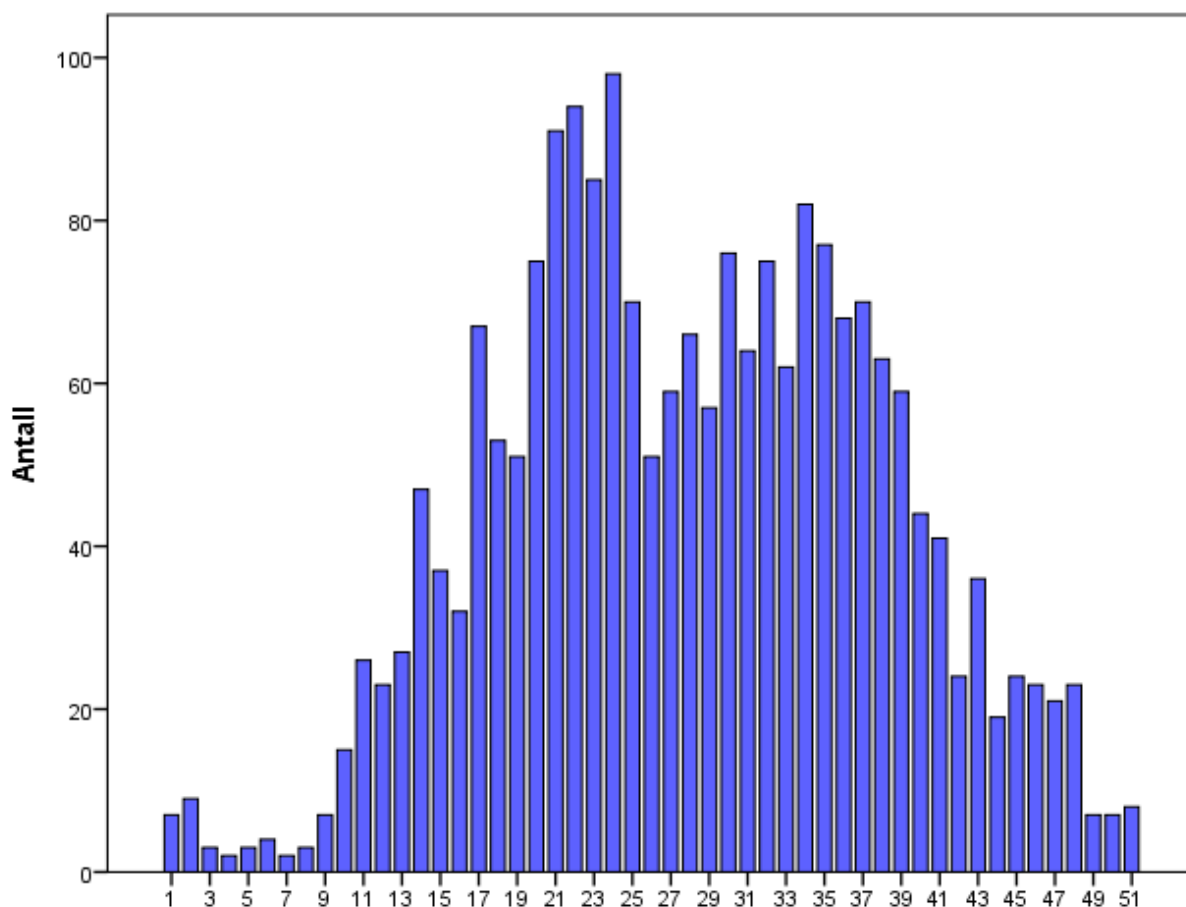
KJØNN OG ALDER - ALLE

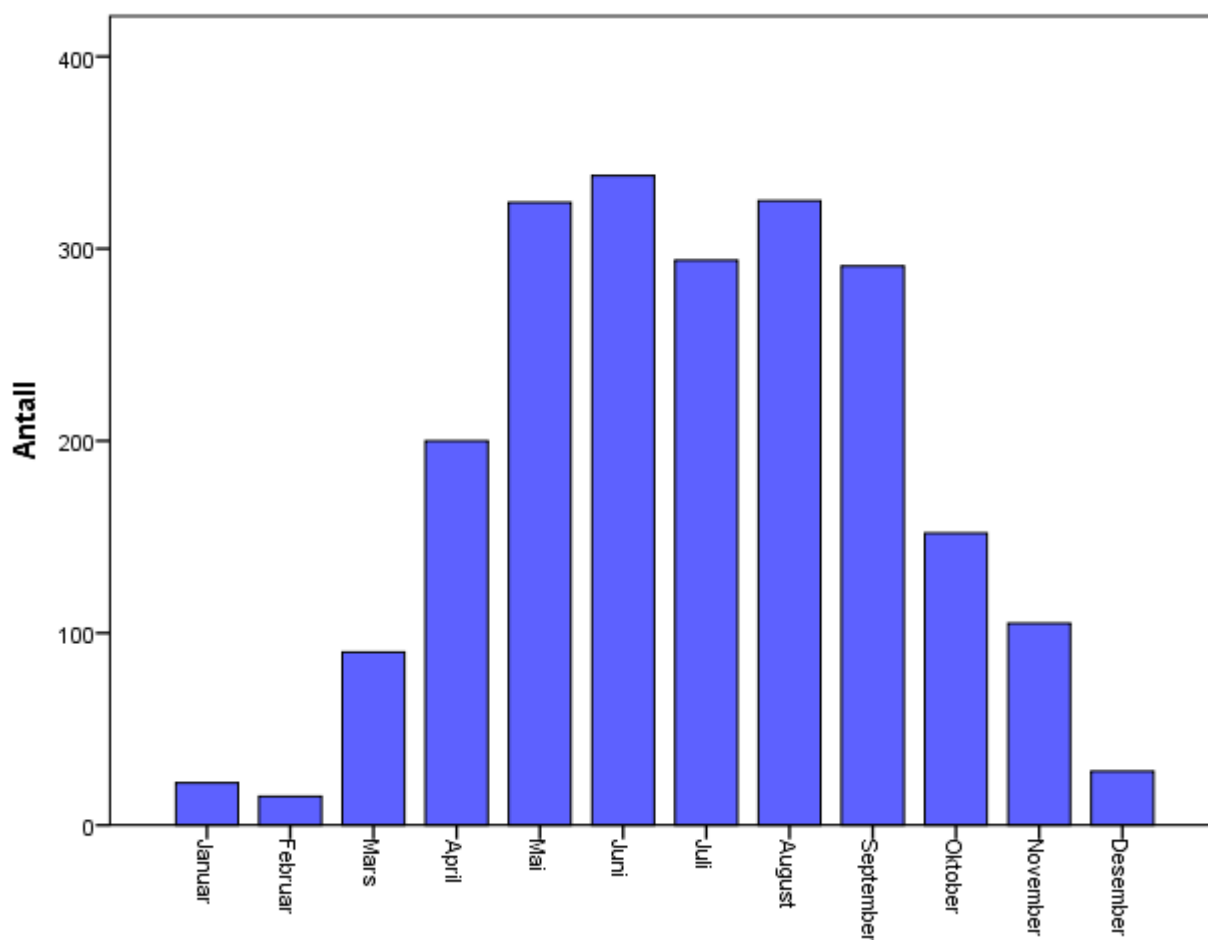
SKADEUKE - ALLE

Sykkelskadene fordeler seg svært ulikt på årets uker. Vintermånedene januar, februar og desember er registrert med kun fire skader per uke, mens de resterende 39 uker er registrert med 54 skader per uke. Antall sykkelskader per uke øker jevnt fra 1. mars til en topp i mai og juni (uke 21 til 24) med et fall om sommeren samsvarende med at skolene er stengt. Og et ny topp i august og september med et jevnt fall utover høsten. Av enkeltdager er 11. juni registrert med 22 skader, mens 31. mai og 15. juni er registrert med 19 skader og 3. juni og 29. august er registrert med 18 skader.

Skader fordelt på uker:

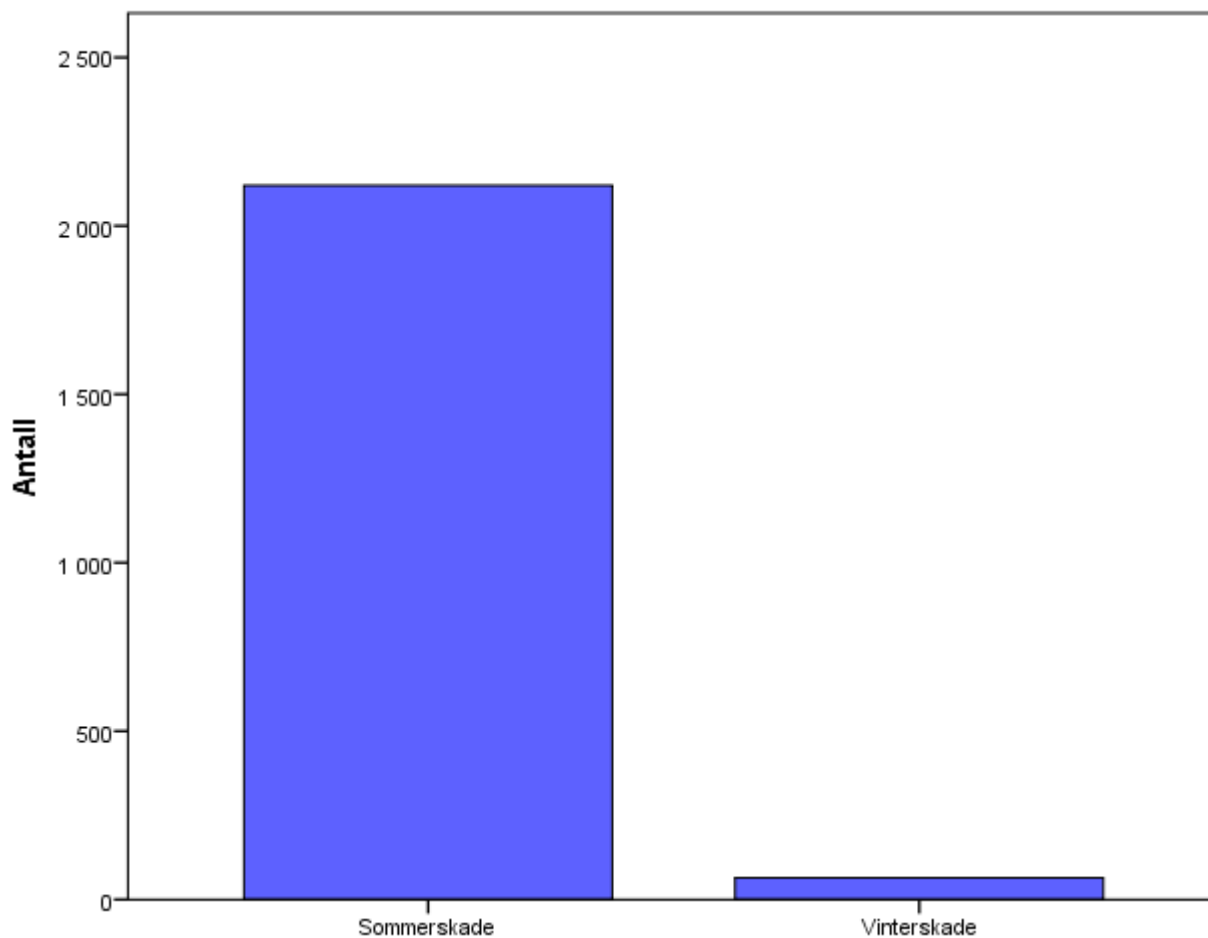

SKADEMÅNED – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Januar	22	1,0	1,0	1,0
	Februar	15	0,7	0,7	1,7
	Mars	90	4,1	4,1	5,8
	April	200	9,2	9,2	15,0
	Mai	324	14,8	14,8	29,8
	Juni	338	15,5	15,5	45,3
	Juli	294	13,5	13,5	58,7
	August	325	14,9	14,9	73,6
	September	291	13,3	13,3	87,0
	Oktober	152	7,0	7,0	93,9
	November	105	4,8	4,8	98,7
	Desember	28	1,3	1,3	100,0
Total		2184	100,0	100,0	

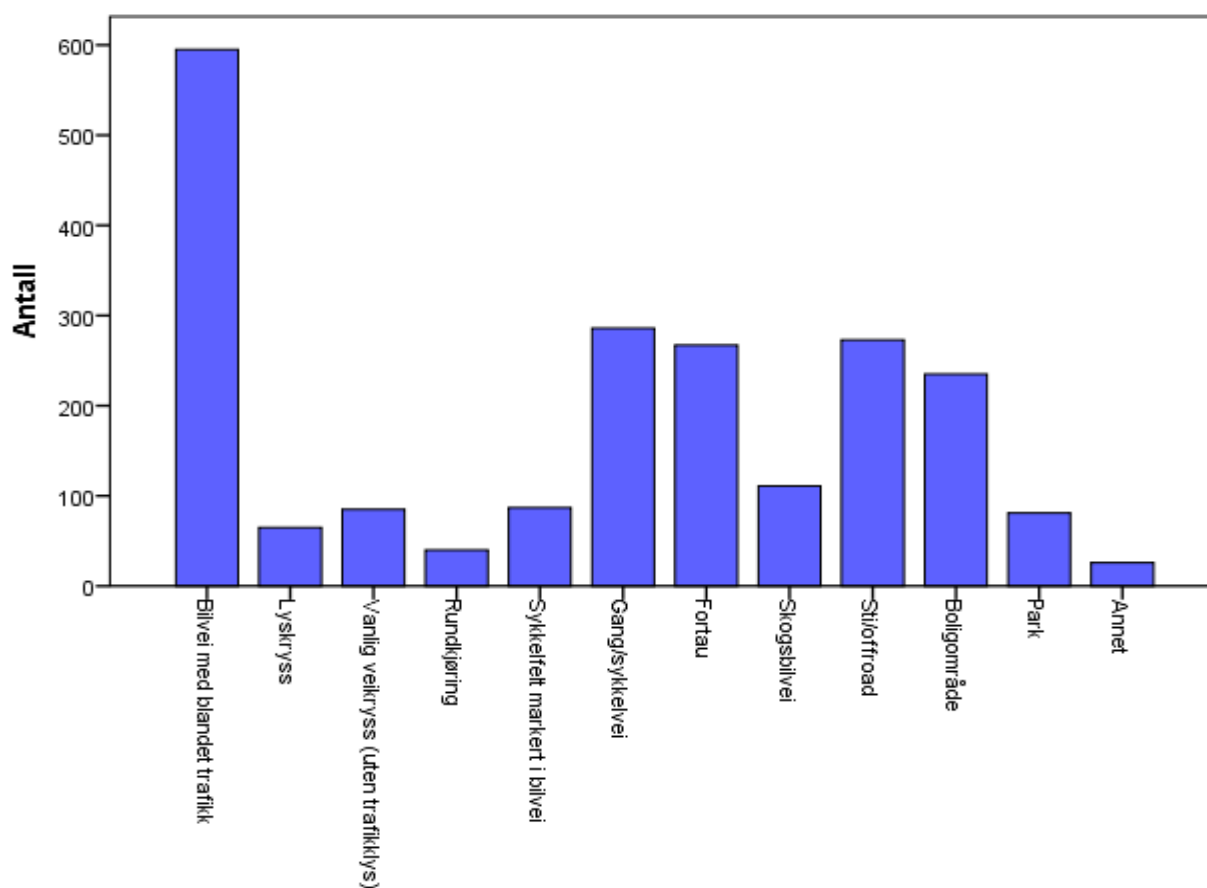
VINTER OG SOMMERSKADE – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Sommerskade	2120	97,1	97,1	97,1
	Vinterskade	64	2,9	2,9	100,0
	Total	2184	100,0	100,0	

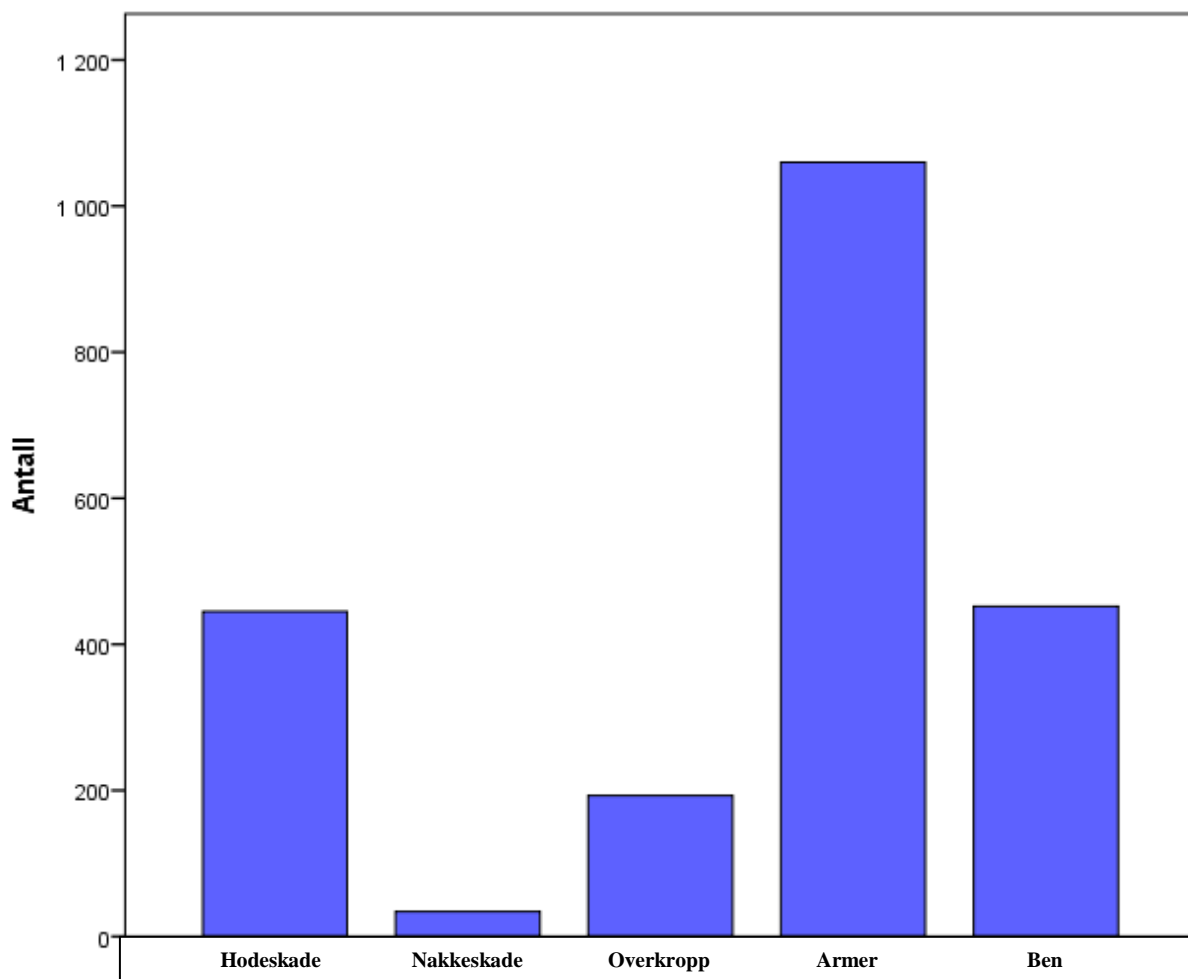
Vinterskade er definert som skade i januar-februar og desember.

SKADESTED - ALLE

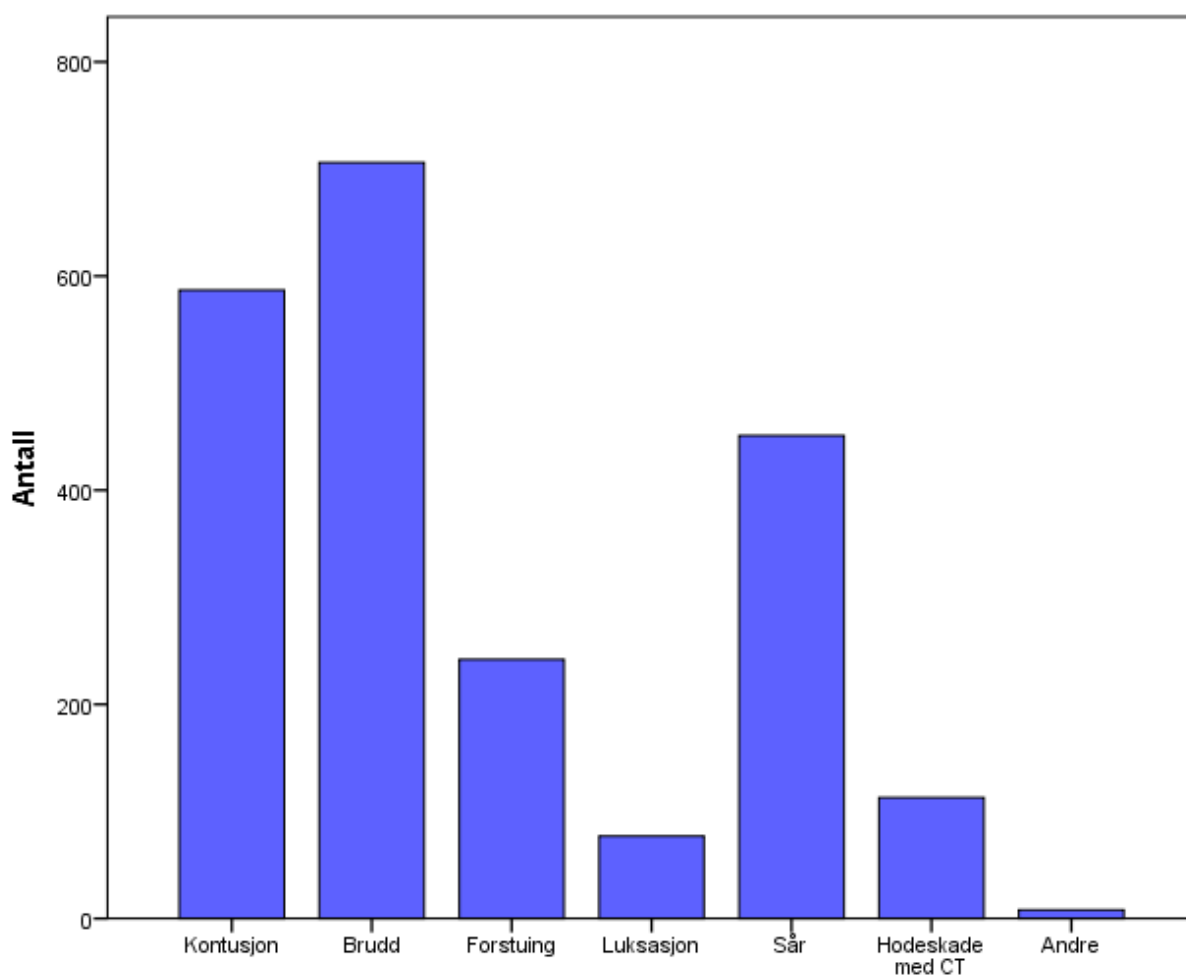
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bilvei med blandet trafikk	599	27,4	27,6	27,6
	Lyskryss	66	3,0	3,0	30,6
	Vanlig veikryss (uten trafikkllys)	85	3,9	3,9	34,6
	Rundkjøring	40	1,8	1,8	36,4
	Sykkelfelt markert i bilvei	87	4,0	4,0	40,4
	Gang/sykkelvei	286	13,1	13,2	53,6
	Fortau	267	12,2	12,3	65,9
	Skogsbilvei	111	5,1	5,1	71,0
	Sti/offroad	273	12,5	12,6	83,6
	Boligområde	235	10,8	10,8	94,4
	Park	81	3,7	3,7	98,2
	Annet	40	1,8	1,8	100,0
	Total	2170	99,4	100,0	

SKADELOKALISASJON – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hodeskade	445	20,4	20,4	20,4
	Nakkeskade	34	1,6	1,6	21,9
	Overkropp	193	8,8	8,8	30,8
	Armer	1060	48,5	48,5	79,3
	Ben	452	20,7	20,7	100,0
	Total	2184	100,0	100,0	

SKADETYPE – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kontusjon	587	26,9	26,9	26,9
	Brudd	706	32,3	32,3	59,2
	Forstuing	242	11,1	11,1	70,3
	Luksasjon	77	3,5	3,5	73,8
	Sår	451	20,7	20,7	94,5
	Hodeskade med CT	113	5,2	5,2	99,6
	Andre	8	0,4	0,4	100,0
	Total	2184	100,0	100,0	

I denne tabellen er kun alvorligste skade registrert på pasienten. 618 pasienter (28 %) er registrert med to eller flere diagnoser som hver for seg ville krevet legebehandling. Et stort antall pasienter har i tillegg mindre skader (hovedsakelig skrubbsår) som alene ikke ville ført til legekonsultasjon.

BRUDDSKADER – ALLE

REGION	ANTALL	REGION	ANTALL
Caput	4	Distale radius/ulna	87
Nese	19	Schafoid	20
Ansiktsskjelett forøvrig	27	Håndrot forøvrig	33
Costa	109	Metacarper	59
Cervicalcloumna	7	Tommel	14
Thoracalcolumna	4	Øvrige fingre	32
Lumbalcolumna	6	Lårhals	9
Haleben	2	Skaft femur	3
Clavicula	98	Kneskjell	6
Scapula	5	Legg	10
Proximale humerus	30	Ankel	10
Skaft humerus	6	Fotrot	1
Olecranon	11	Metatarser	9
Caput/collum radii	111	Stortå	8
Antebrachii	23	Øvrige tær	5
		TOTALT	768

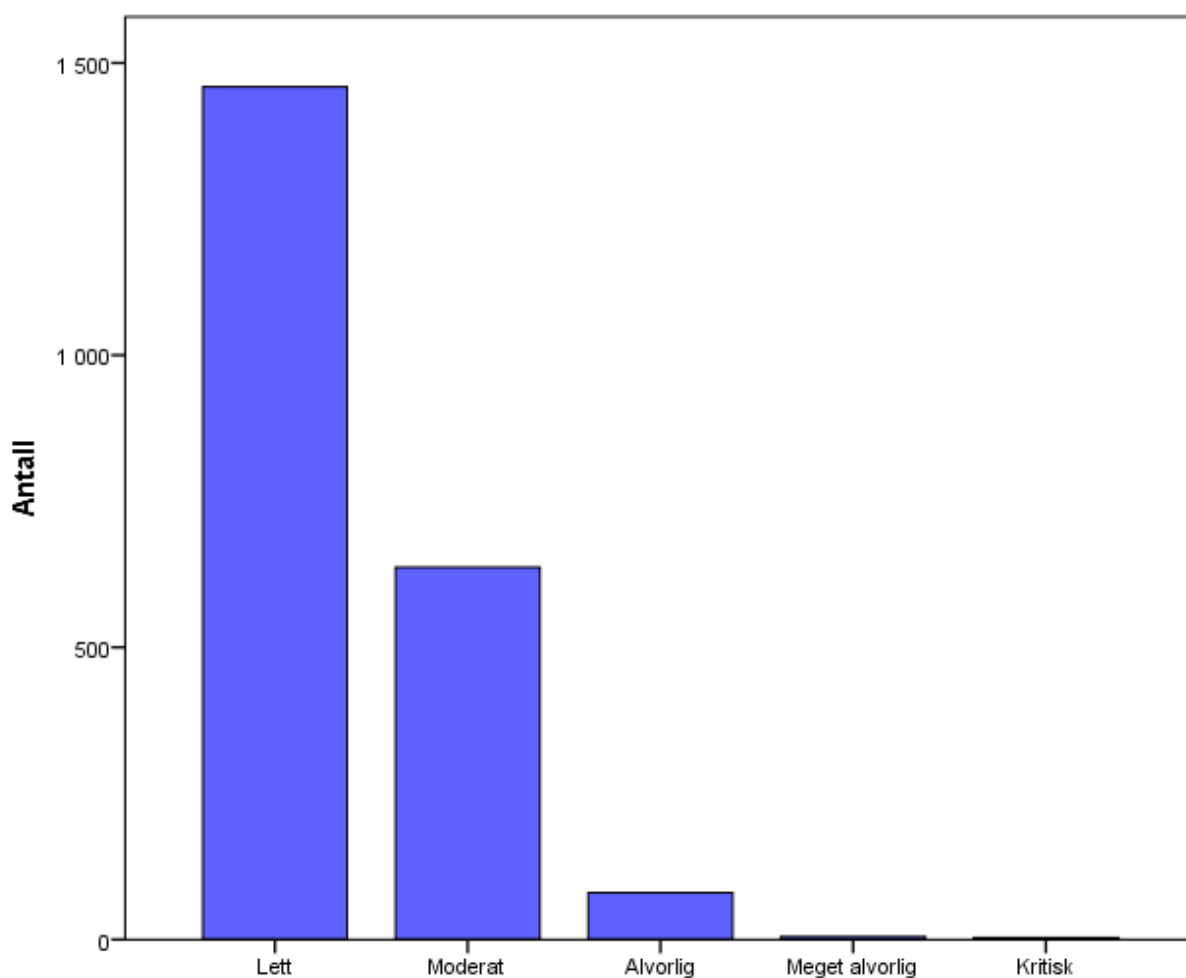
Følgende tabell viser brudd fordelt på region. 45 pasienter ble registrert med to brudd slik at antall pasienter med brudd var 724 eller 33 % av alle. Denne andelen er ca. 50 % høyere enn tilsvarende andel for totalt antall skader behandlet ved Oslo skadelegevakt i 2013 (vi har ikke tall for 2014, men prosentandelen er med stor sannsynlighet den samme som i 2013).

Av enkeltbrudd utgjorde følgende brudd høyest prosentandel sammenlignet med Oslo skadelegevakt sin prosentandel for alle skader i 2013:

BRUDDTYPE	Sykkelmaterialet 2014	Årsmaterialet 2013
Caput/collum radii (albue)	14,5 %	3 %
Clavicula (kravebenet)	13 %	4 %
Costa (ribben)	14 %	10,5 %

Aga/Mørch fant omtrent samme prosentandel bruddskader i albue og kraveben i 2001 som i vårt sykkelmateriale fra 2014, begge regioner var registrert med 15 % bruddskader.

SKADEALVOR – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lett	1459	66,8	66,8	66,8
	Moderat	637	29,2	29,2	96,0
	Alvorlig	80	3,7	3,7	99,6
	Meget alvorlig	5	0,2	0,2	99,9
	Kritisk	3	0,1	0,1	100,0
	Total	2184	100,0	100,0	

80 skader, 59 menn og 21 kvinner, ble registrert som alvorlige. Av disse var det 55 bruddskader hvorav ni brudd i hode/ansikt, syv brudd i nakke/rygg og 11 brudd i lårhals/lårben. 16 pasienter hadde luksasjoner hvorav 14 i skulder. Seks pasienter hadde ribbensbrudd med punktert lunge, og i tillegg ble det registrert en blødning i hodet og to i magen. 56 av skadene var registrert i Oslo by og 12 i skogsområde.

Syv skader ble registrert som meget alvorlig eller kritisk:

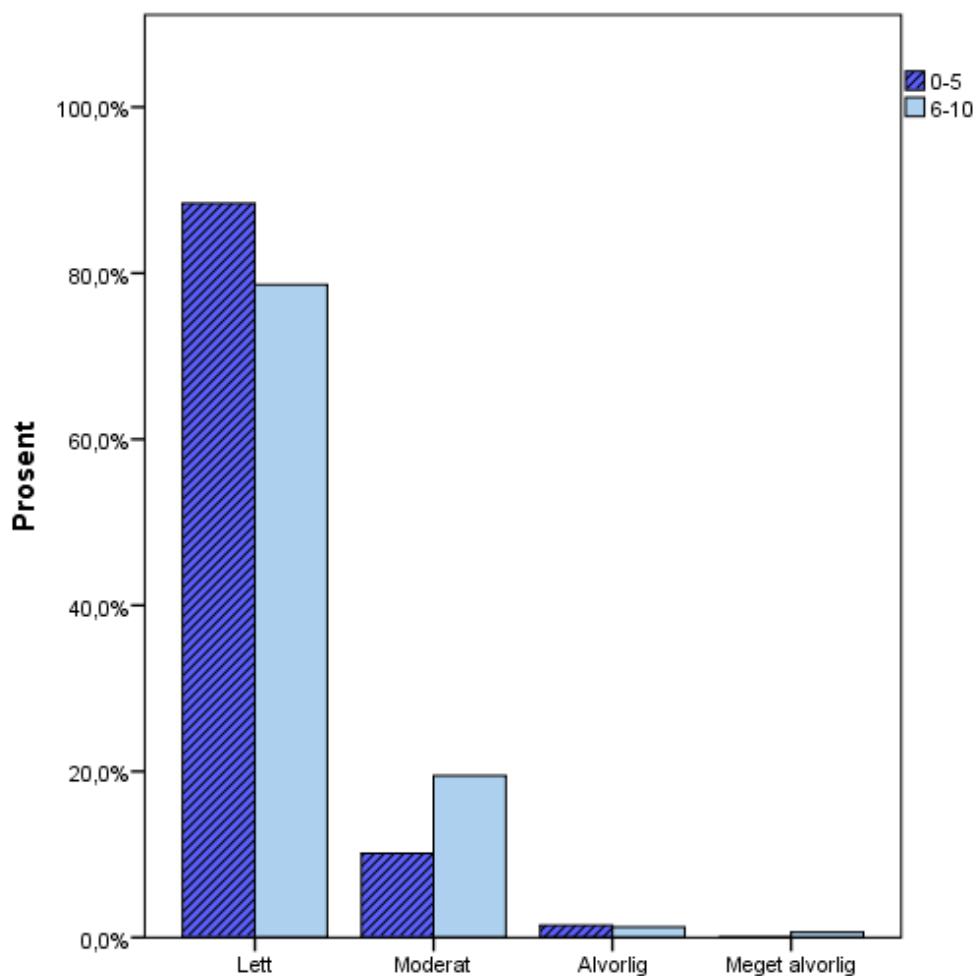
1. Kollisjon med bil. Intracranial blødning. Multitraume. Kritisk.
2. Kollisjon med bil. Intracranial blødning. Multitraume. Kritisk.
3. Kollisjon med lykttestolpe. Miltruptur. Kritisk.
4. Kollisjon med bil. Nyreskade. Meget alvorlig.
5. Kollisjon med trikk. Intracranial blødning. Pneumothorax. Meget alvorlig.
6. Trikkeskinne. Skallbrudd med intracranial blødning. Meget alvorlig.
7. Fall under påstigning. Skallebrudd og intracranial blødning. Meget alvorlig.

Alle fra Oslo by. Fem av skadene direkte til traumeteam på Ullevål med ambulanse, to etter undersøkelse på Skadelegevakten. Fem menn og to kvinner i alderen 20 til 60 år. Kun en av syv pasienter brukte hjelm. I tillegg kommer en meget alvorlig skade på et barn som hadde veltet og fått sykkelstyre i magen (se neste side).

Det ble ikke registrert dødsfall på sykkel i Oslo i 2014, men 12 dødsfall i resten av Norge.

Til sammenligning var 93,2 % av pasientene fra Seattle 1997 registrert med skadealvor tilsvarende lett og moderat.

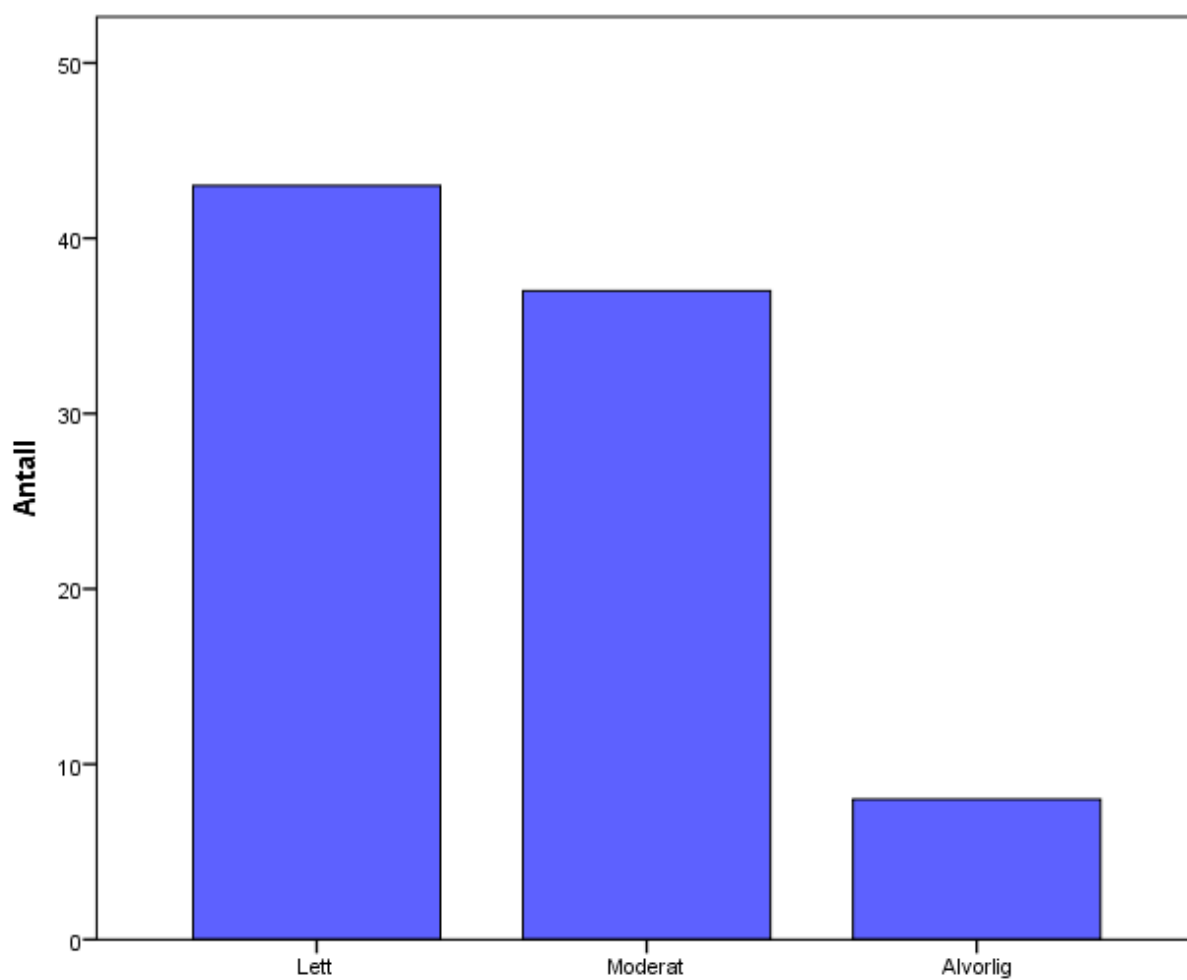
SKADEALVOR BARN (2-10 år) – ALLE

			ALVOR				Total
			Lett	Moderat	Alvorlig	Meget alvorlig	
ÅR	0-5	Count	61	7	1	0	69
		Percent	88,4%	10,1%	1,4%	0,0%	100,0%
	6-10	Count	125	31	2	1	159
		Percent	78,6%	19,5%	1,3%	0,6%	100,0%
Total		Count	186	38	3	1	228
		Percent	81,6%	16,7%	1,3%	0,4%	100,0%

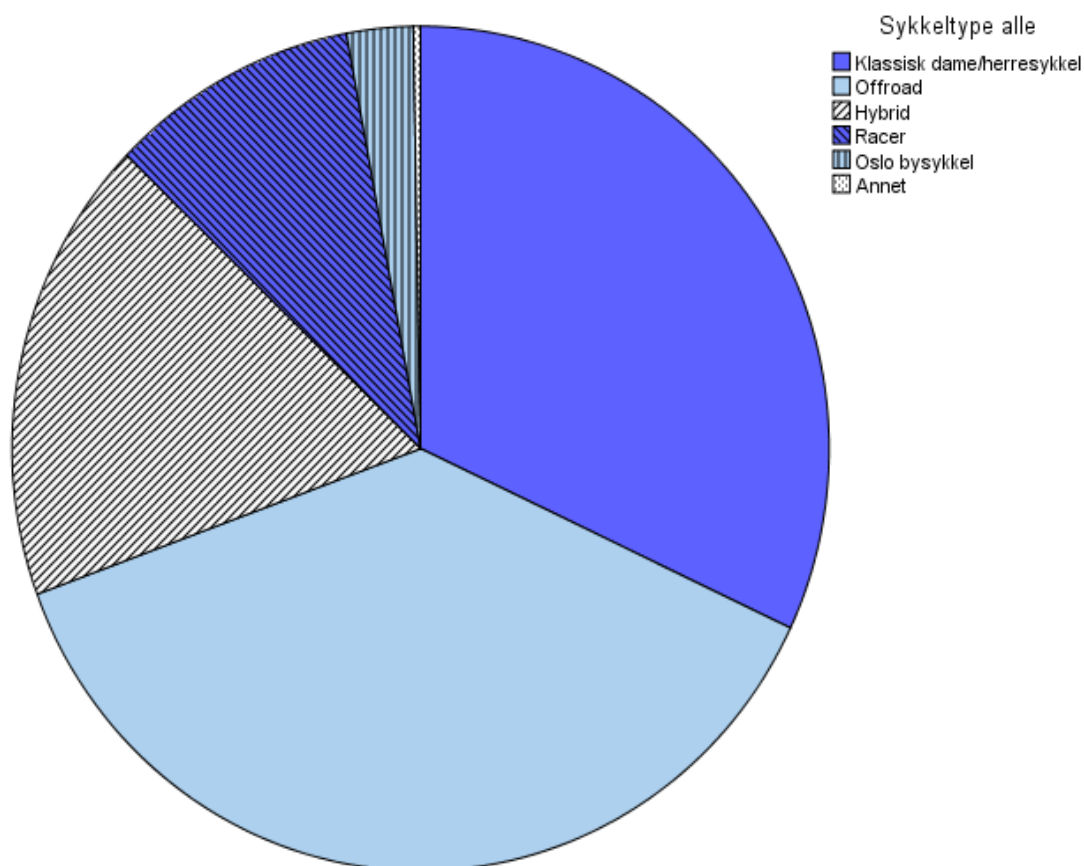
En gutt i aldersgruppen 6-10 år ble registrert med en meget alvorlig skade. En offroadsyklest utenbys som hadde fått sykkelstyre i magen og ble operert for perforasjon av tarm.

SKADEALVOR ELDRE (65 år +) – ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lett	43	48,9	48,9	48,9
	Moderat	37	42,0	42,0	90,9
	Alvorlig	8	9,1	9,1	100,0
	Total	88	100,0	100,0	

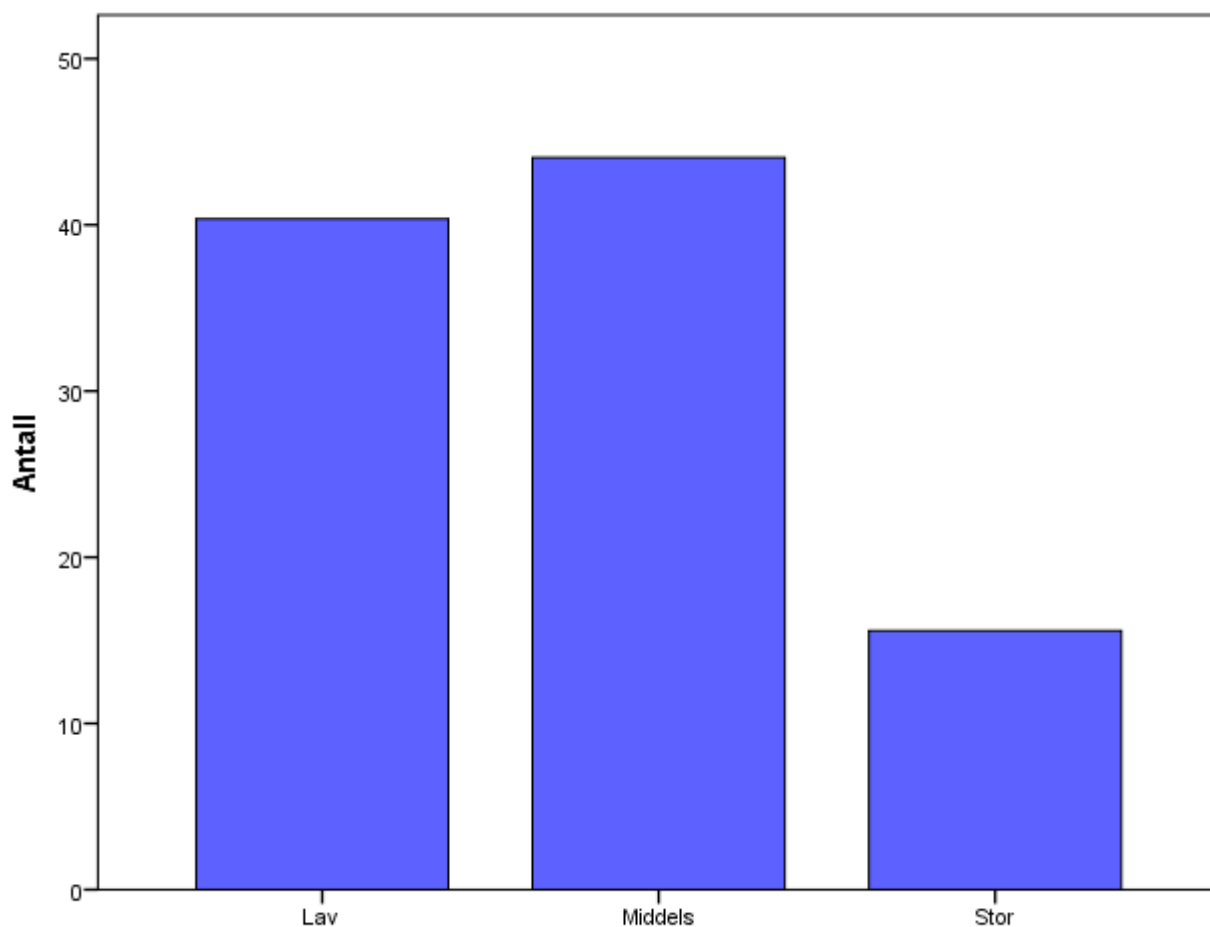
SYKKELTYPE - ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Klassisk dame/herresykkel	671	30,7	32,0	32,0
	Offroad	785	35,9	37,4	69,4
	Hybrid	374	17,1	17,8	87,2
	Racer	207	9,5	9,9	97,1
	Oslo bysykkel	55	2,5	2,6	99,7
	Annet	6	0,3	0,3	100,0
	Total	2098	96,1	100,0	
Missing	System	86	3,9		
Total		2184	100,0		

55 pasienter ble skadet på bysykkel. Ingen av disse brukte hjelm. 19 av 55 pasienter hadde falt under kryssing av trikkeskinne, en betydelig høyere andel enn for de øvrige sykkeltyper. Kun en pasient på bysykkel ble registrert med alvorlig skade – et brudd i en ankel som ble operert. Det ble registrert 12 hodeskader (samme prosentandel som for resten av materialet), ingen av dem alvorlige, og 15 brudd (samme prosentandel som for resten av materialet).

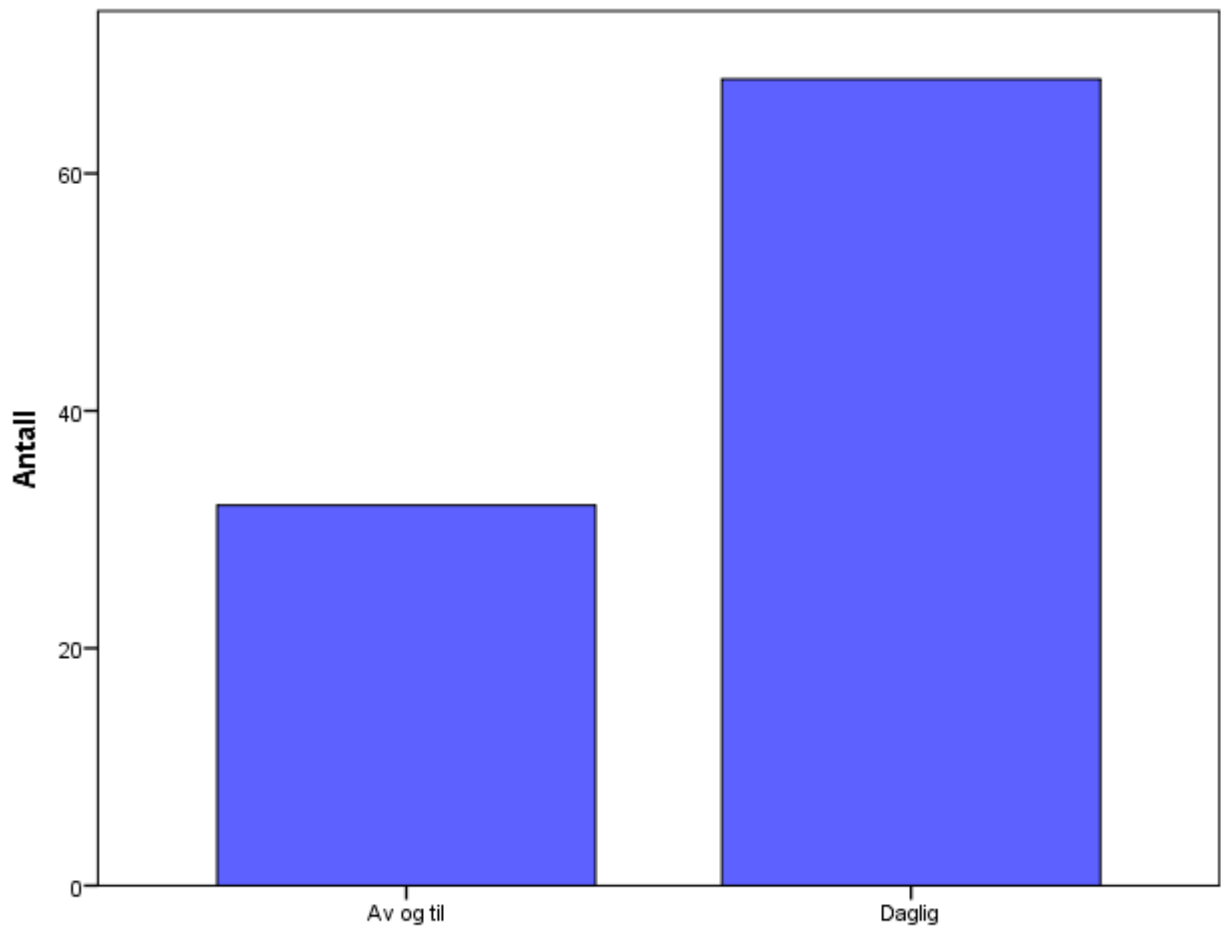
SELVRAPPORTERT FART - ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lav	863	39,5	40,4	40,4
	Middels	942	43,1	44,1	84,4
	Stor	333	15,2	15,6	100,0
	Total	2138	97,9	100,0	
Missing	System	46	2,1		
Total		2184	100,0		

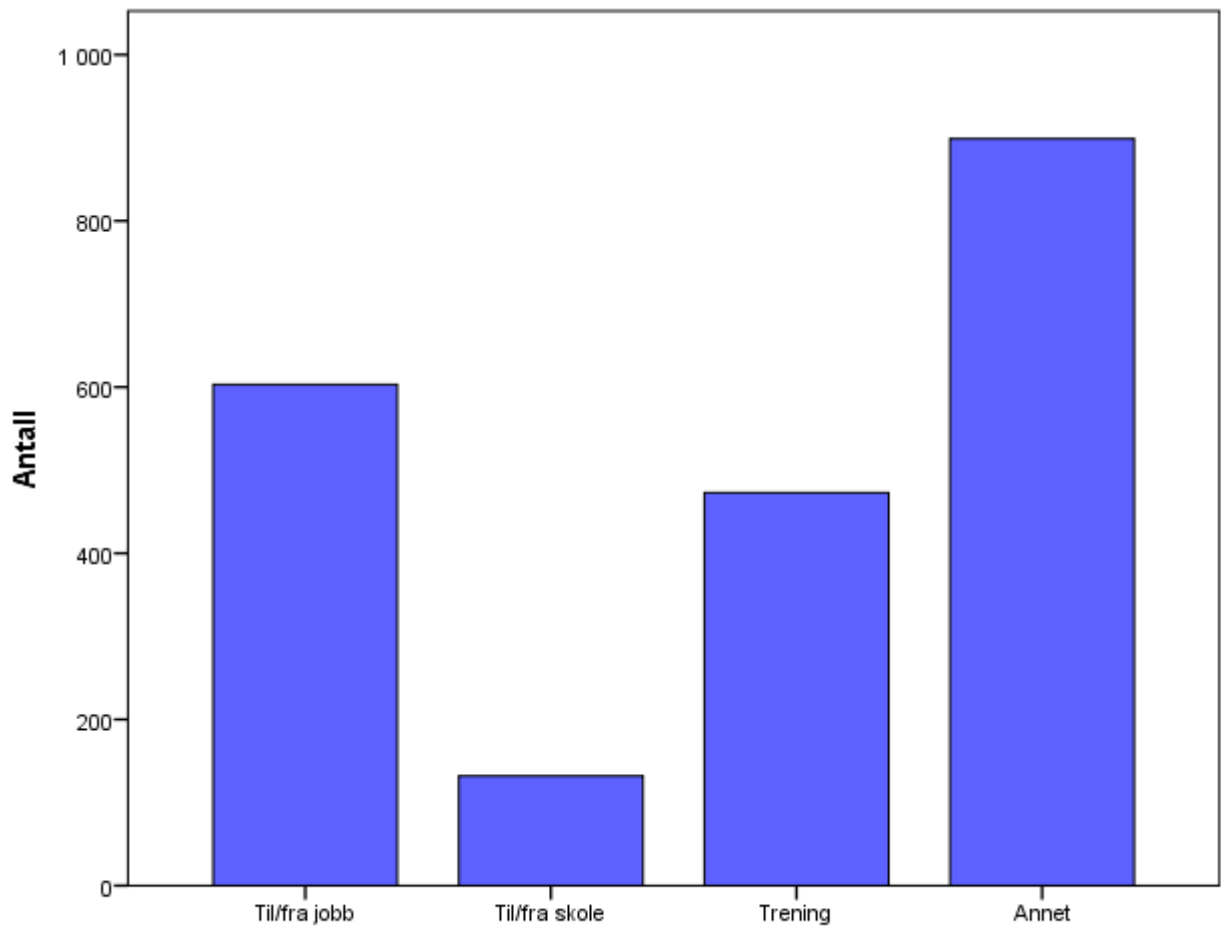
Pasienten har selv krysset av for om farten var lav, middels eller stor. En slik angivelse er subjektiv og den reelle farten innenfor hver gruppe vil sannsynligvis variere betydelig og overlappe med andre grupper.

SYKKELERFARING – ALLE

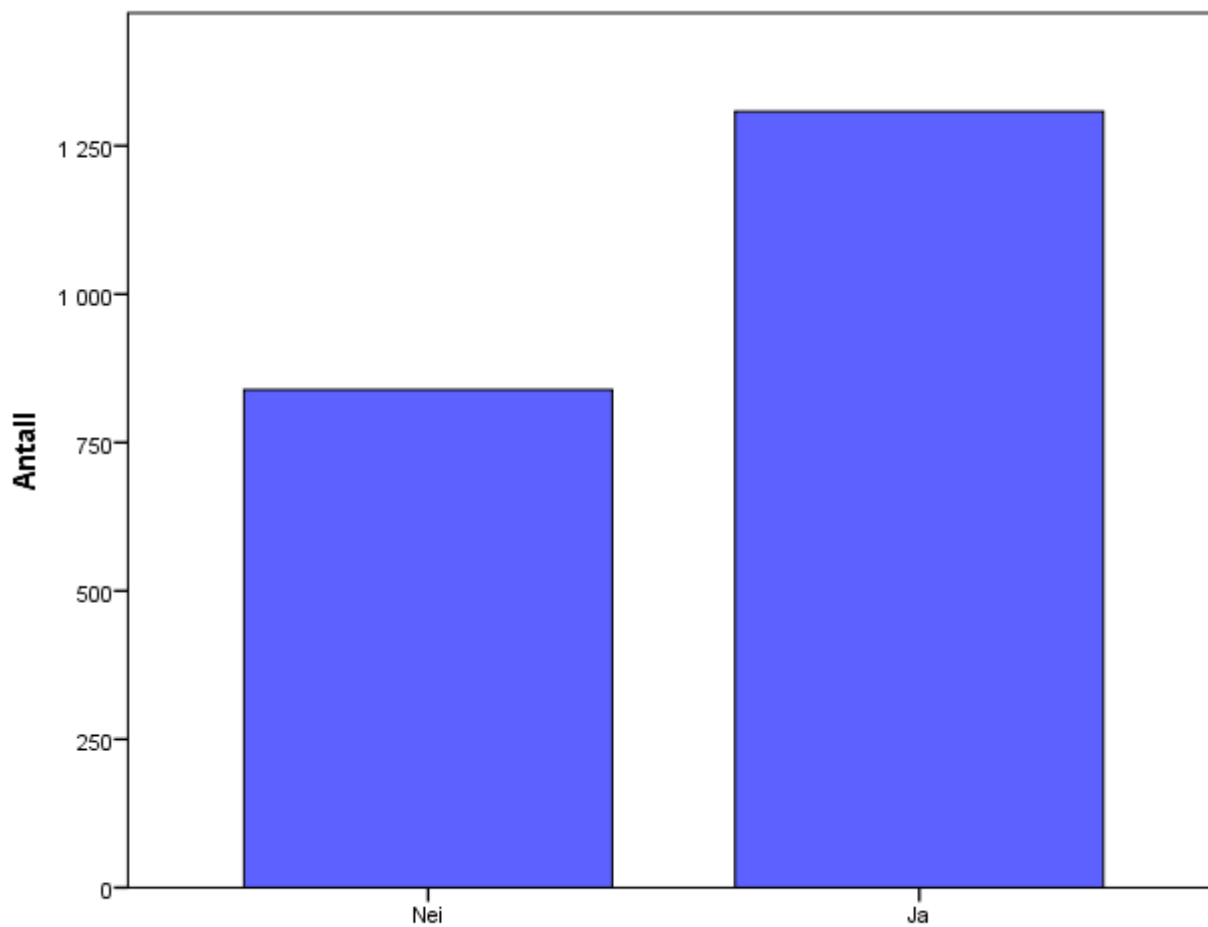
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Av og til	664	30,4	32,0	32,0
	Daglig	1408	64,5	68,0	100,0
	Total	2072	94,9	100,0	
Missing	System	112	5,1		
Total		2184	100,0		

HENSIKT – ALLE

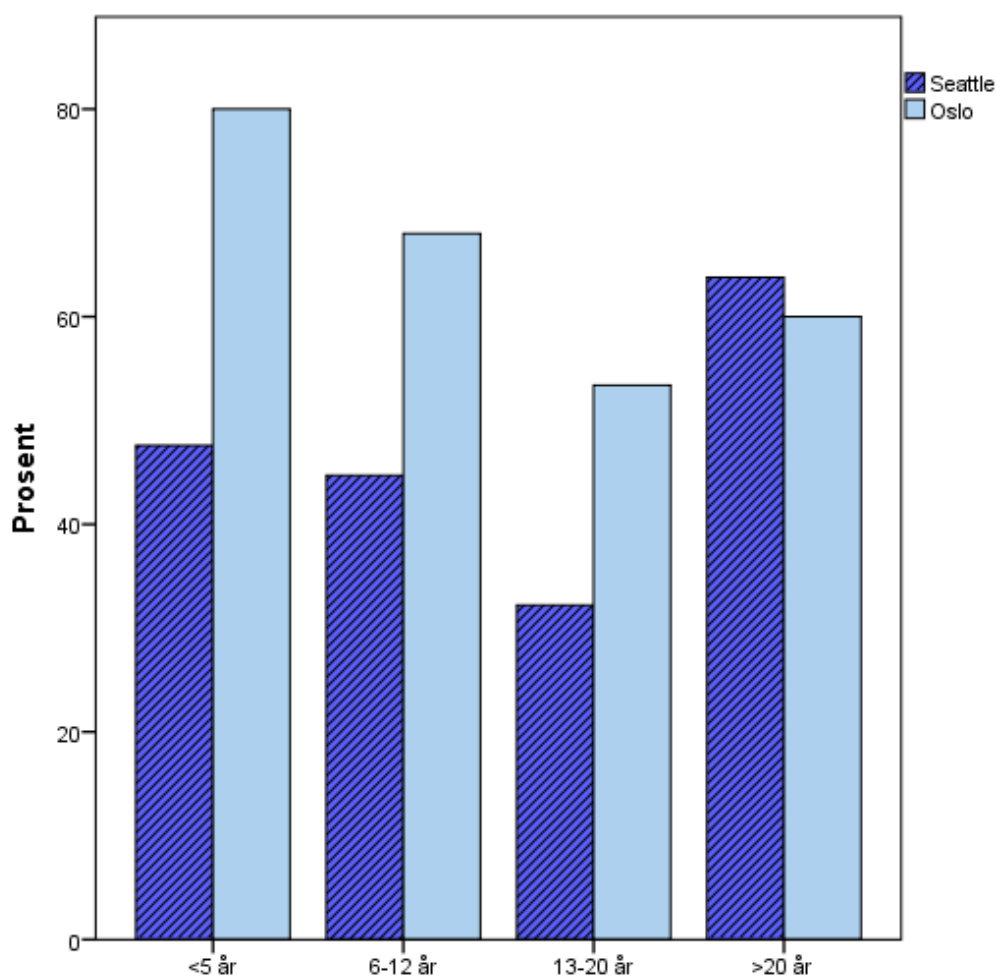
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Til/fra jobb	603	27,6	28,6	28,6
	Til/fra skole	132	6,0	6,3	34,9
	Trening	473	21,7	22,4	57,3
	Annet	899	41,2	42,7	100,0
	Total	2107	96,5	100,0	
Missing	System	77	3,5		
Total		2184	100,0		

HJELMBRUK - ALLE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nei	839	38,4	39,1	39,1
	Ja	1308	59,9	60,9	100,0
	Total	2147	98,3	100,0	
Missing	System	37	1,7		
Total		2184	100,0		

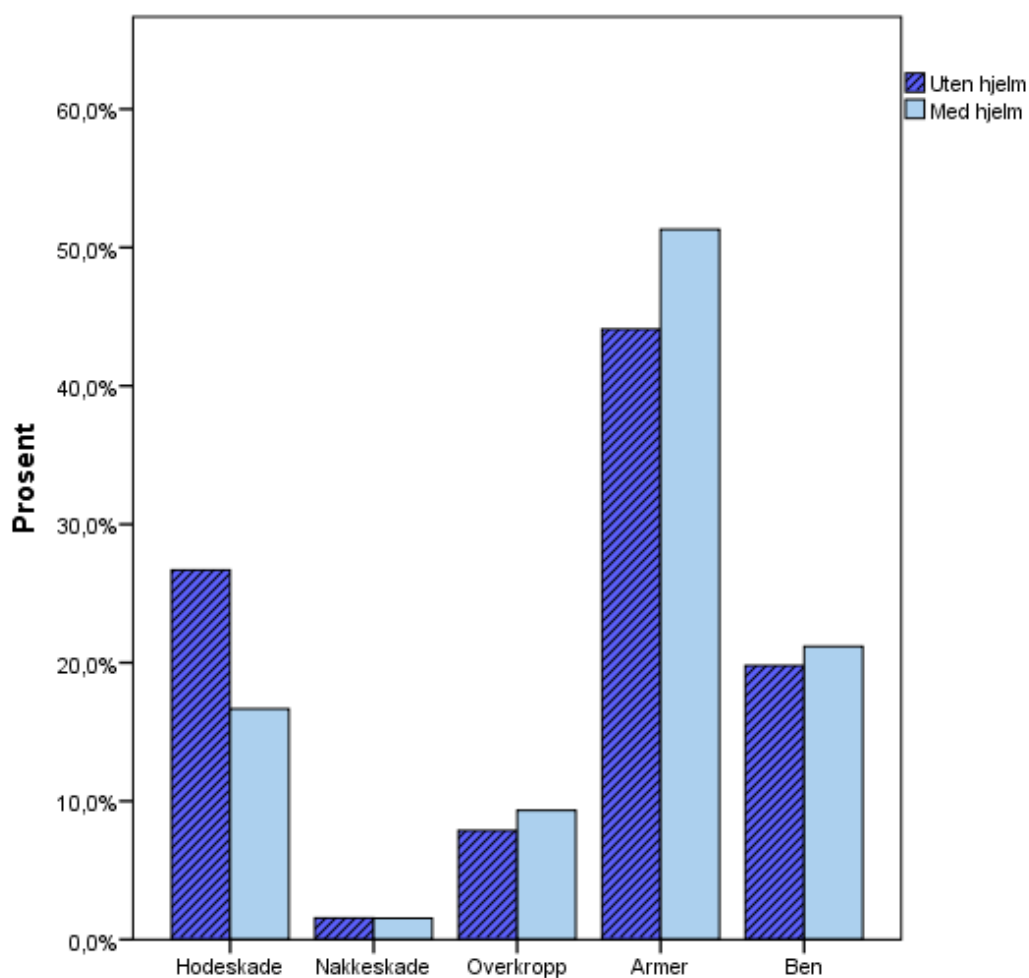
HJELMBRUK SAMMENLIGNET MED SEATTLE 1997

		Aldersgruppe			
		<5 år	6-12 år	13-20 år	>20 år
CITY	Seattle	47,6	44,7	32,2	63,8
	Oslo	80,0	68,0	53,4	60,0

Hvis vi sammenligner hjelmbruk i vårt totalmateriale med hjelmbruk fra Seattle i 1997 er det store forskjeller i hjelmbruk for barn og unge t.o.m. 20 år. Tabellen viser andel i prosent som bruker hjelm i de forskjellige aldersgruppene.

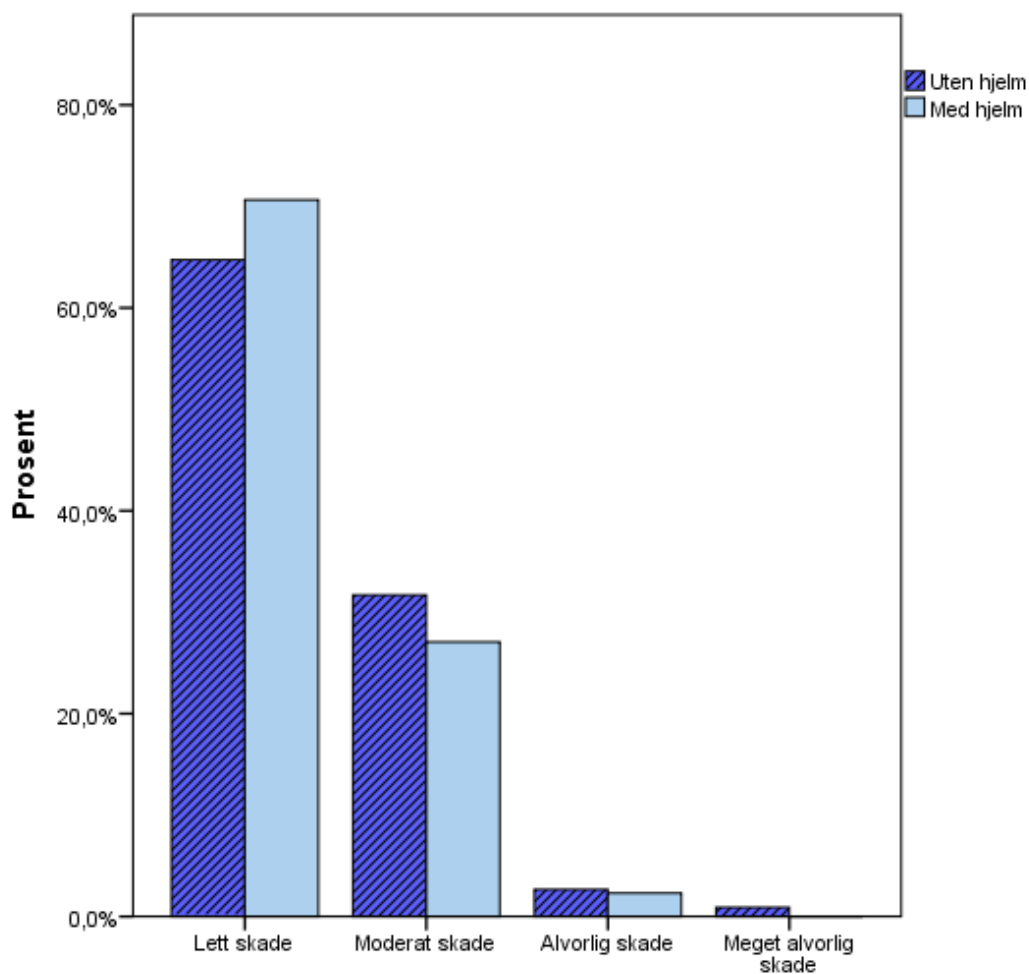
SKADELOKALISASJON OG HJELMBRUK – ALLE

			Diagnosested					Total
			Hodeskade	Nakkeskade	Overkropp	Armer	Ben	
Hjelm	Nei	Count	224	13	66	370	166	839
			26,7 %	1,5 %	7,9 %	44,1 %	19,8 %	100,0 %
	Ja	Count	218	20	122	671	277	1308
			16,7 %	1,5 %	9,3 %	51,3 %	21,2 %	100,0 %
Total		Count	442	33	188	1041	443	2147
			20,6 %	1,5 %	8,8 %	48,5 %	20,6 %	100,0 %

Den prosentvise andel hodeskader i pasientgruppen med hjelm var 16,7, mens tilsvarende tall for pasientgruppen uten hjelm var 26,7. Dette tyder på at hjelm beskytter mot hodeskade og bekrefter andre undersøkelser.

SKADEALVOR OG HJELMBRUK VED HODESKADER – ALLE

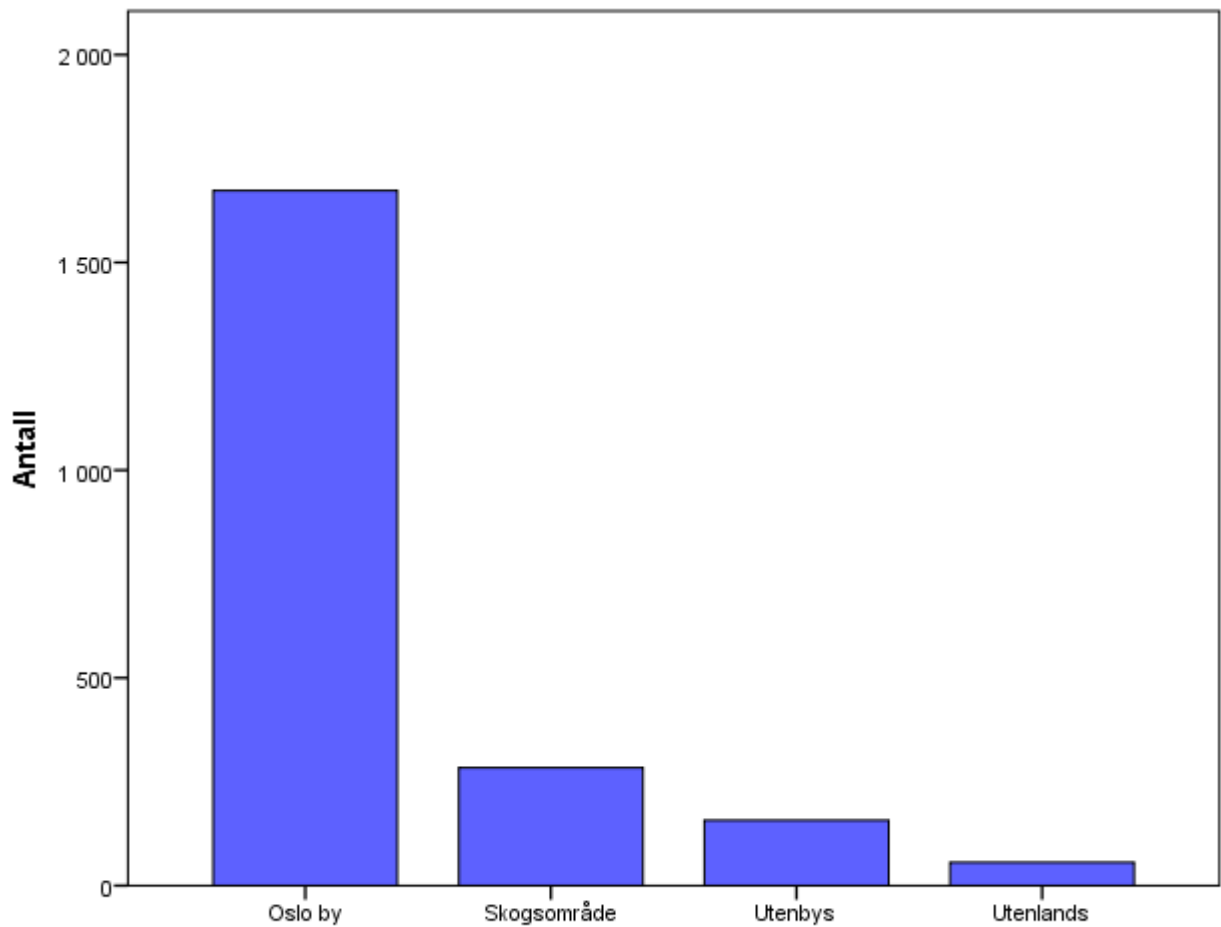
			SKADEALVOR				Total
			Lett	Moderat	Alvorlig	Meget alvorlig	
Hjelm	Nei	Count	145	71	6	2	224
		Percent	64,7 %	31,7 %	2,7 %	0,9 %	100,0 %
	Ja	Count	154	59	5	0	218
		Percent	70,6 %	27,1 %	2,3 %	0,0 %	100,0 %
Total		Count	299	130	11	2	442
		Percent	67,6 %	29,4 %	2,5 %	0,5 %	100,0 %

TYPE ULYKKE 2014 VS 2004

I Gravseth sin sykkelstudie fra 2004 ble første pasient inkludert 19/4 og pasient nummer 250 ble registrert 19/5. I vårt materiale har vi registrert samme antall pasienter i samme periode. Den største forskjellen er at mens Gravseth fant 31 pasienter som hadde sklidd på grusen fant vi i samme periode kun 13. Dette stemmer med vårt inntrykk av at veivedlikehold etter vinteren starter på et tidligere tidspunkt i 2014 enn det gjorde i 2004. Antall uhell etter nærkontakt med en trikkeskinne var 23 i 2014, men bare 7 i samme periode i 2004. Antall pasienter registrert som mistet balansen – ikke distraherert og bråbrems viser avvikende tall i 2004 og 2014, men er nesten identiske i sum. Dette kan kanskje skyldes en noe ulik definisjon av variablene. Med unntak av reduksjonen i antall pasienter som har sklidd på grusen har vi ingen forklaring på hvorfor antall pasienter i tidsrommet 19/4 til 19/5 i 2004 og 2014 er likt når antall registrerte sykkelkader i 2004 og 2014 økte fra 1841 til 2138.

		2014	Percent	2004	Percent
Valid	Teknisk svikt	8	3,2	7	2,8
	Hindring i hjulet	13	5,2	12	4,8
	Mistet balansen - distraherert	13	5,2	10	4,0
	Mistet balansen - ikke distraherert	52	20,8	34	13,6
	Bråbrems	18	7,2	31	12,4
	Fortauskant	17	6,8	20	8,0
	Trikkeskinne	23	9,2	7	2,8
	Hull	10	4,0	4	1,6
	Stein	5	2,0	5	2,0
	Annet	9	3,6	5	2,0
	Unnamanøver - bil	7	2,8	20	8,0
	Unnamanøver - annen syklist	4	1,6		
	Unnamanøver - fotgjenger	5	2,0		
	Unnamanøver - annet	2	0,8		
	Kollisjon - annen syklist	13	5,2	11	4,4
	Kollisjon - annet	9	3,6	13	5,2
	Skled - grus	13	5,2	31	12,4
	Skled - annet	8	3,2	2	0,8
	Annet	4	1,6	3	1,2
	Kollisjon - bil i fart	14	5,6	18	7,2
	Kollisjon - bildør	1	0,4	3	1,2
	Mangler	2	0,8	14	5,6
	Total		250	100,0	250

SKADEOMRÅDE – ALLE

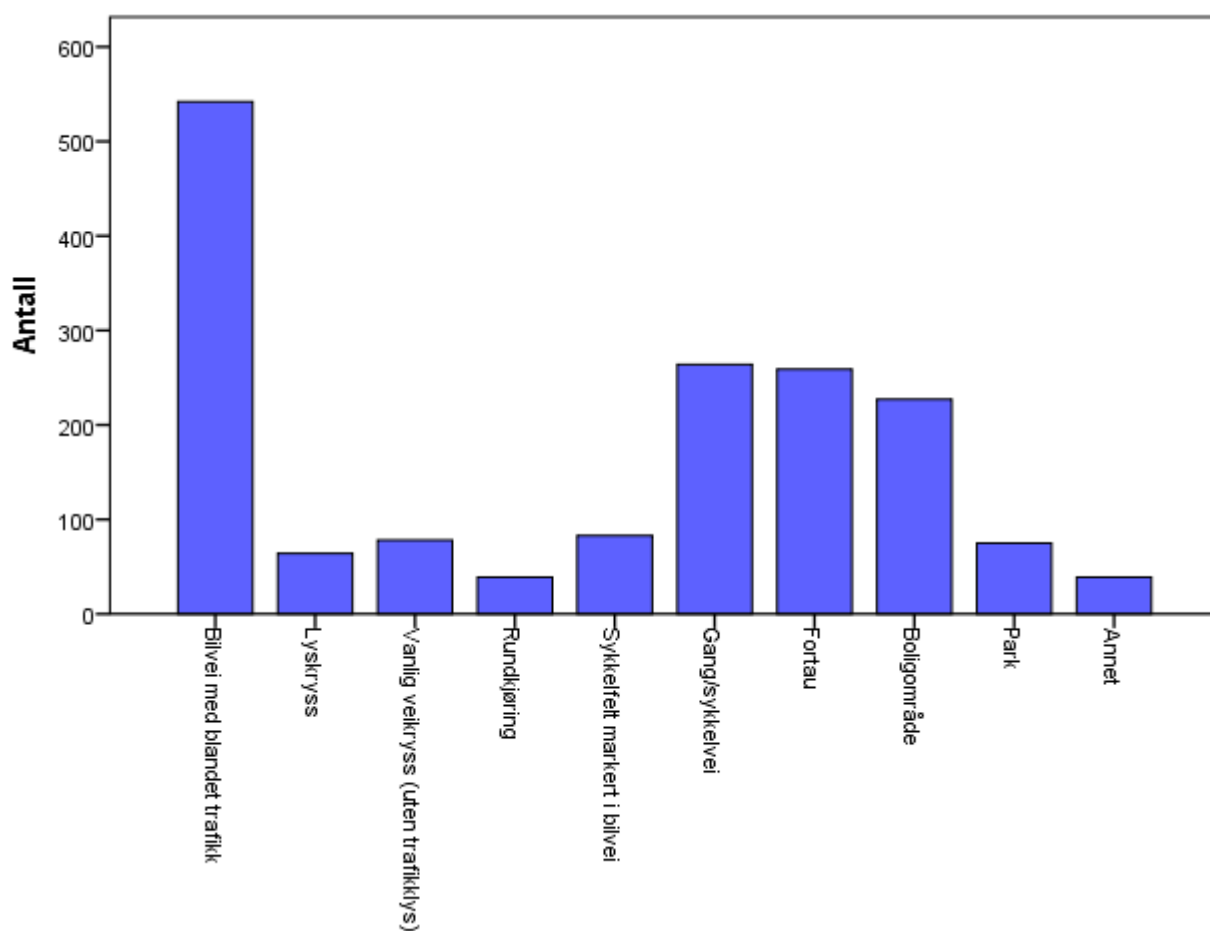

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Oslo by	1673	76,6	77,1	77,1
	Skogsområde	284	13,0	13,1	90,2
	Utenbys	157	7,2	7,2	97,4
	Utenlands	56	2,6	2,6	100,0
	Total	2170	99,4	100,0	
Missing	System	14	,6		
Total		2184	100,0		

OSLO BY

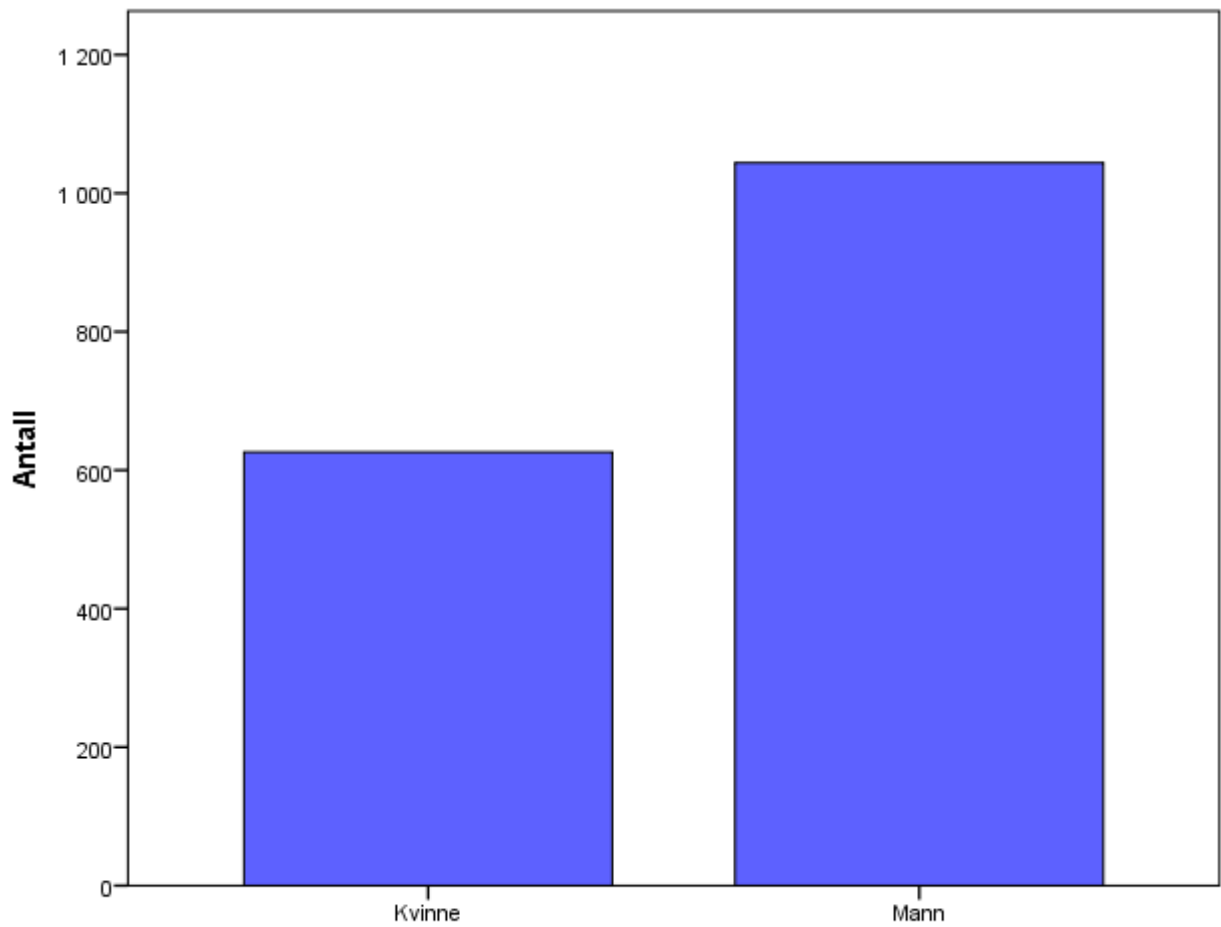
Vi har i det følgende sett på pasienter med skadested Oslo by (77 % av alle – se tabell over). Pasienter med skadested i skogsområde, hovedsakelig marka men også skogsområder i resten av byen, er ikke med. Pasienter med skadested ”boligområde” og ”park” er tatt med fordi det i et selvrapporteringskjema vil være mye overlapp med vei/gate/fortau. Gruppen annet er 39 pasienter og er i hovedsak skadested skole/barnehage og noen som har forsøkt å sykle ned en trapp. Totalmaterialet er 1674 pasienter.

SKADESTED – OSLO BY

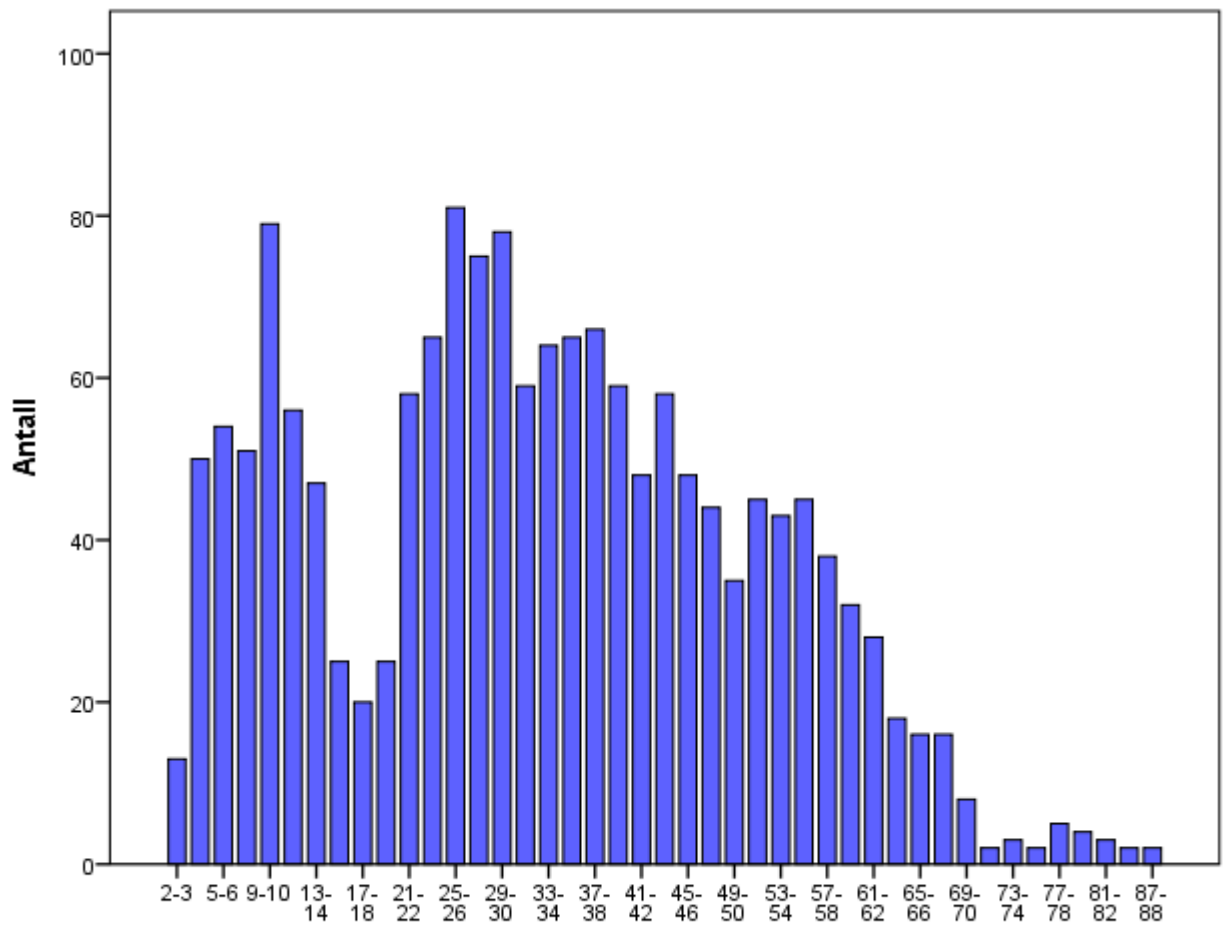
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Bilvei med blandet trafikk	546	32,6	32,6	32,6
Lyskryss	64	3,8	3,8	36,4
Vanlig veikryss (uten trafikkllys)	78	4,7	4,7	41,1
Rundkjøring	39	2,3	2,3	43,4
Sykkelfelt markert i bilvei	83	5,0	5,0	48,4
Gang/sykkelvei	264	15,8	15,8	64,2
Fortau	259	15,5	15,5	79,6
Boligområde	227	13,6	13,6	93,2
Park	75	4,5	4,5	97,7
Annet	39	2,3	2,3	100,0
Total	1674	100,0	100,0	

KJØNN – OSLO BY

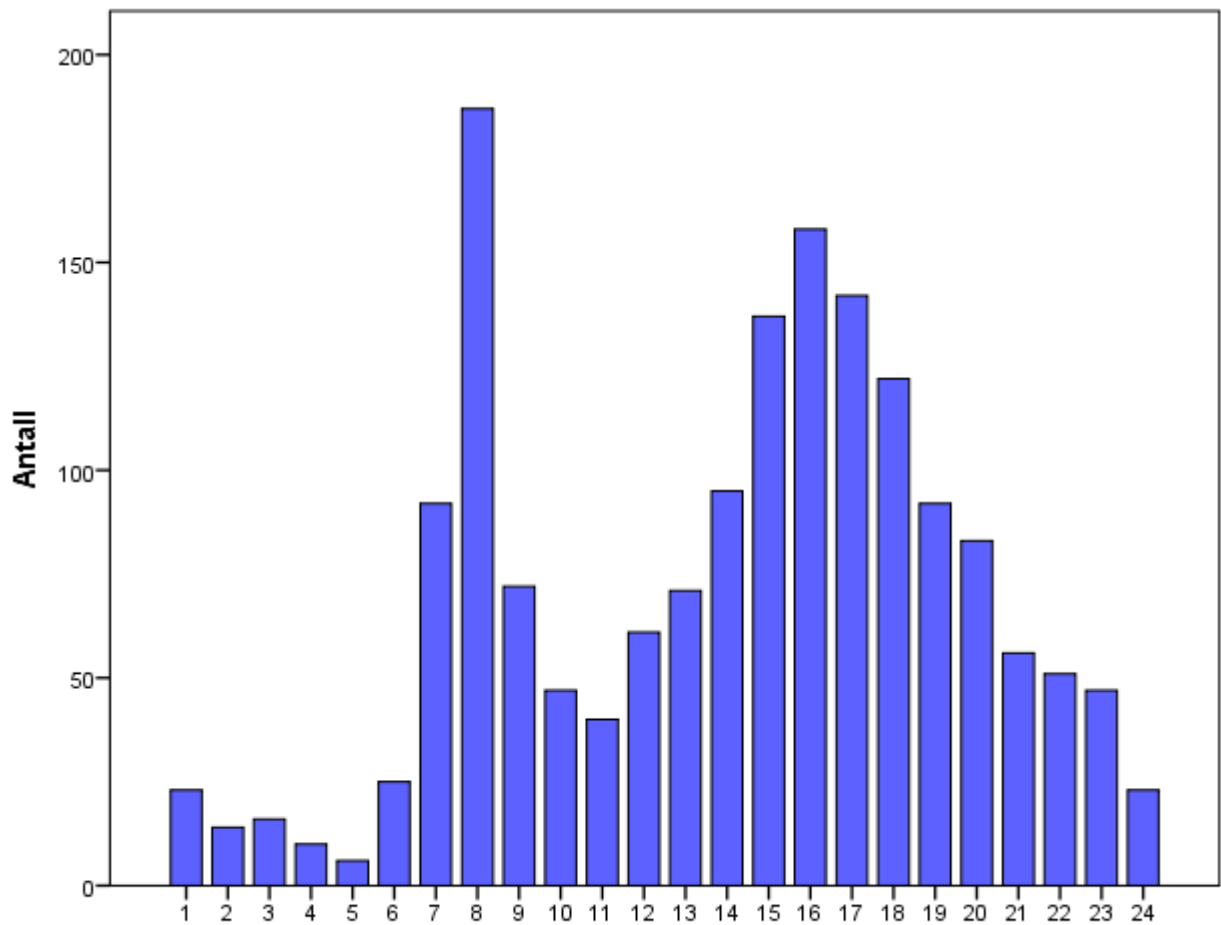

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kvinne	629	37,6	37,6	37,6
	Mann	1045	62,4	62,4	100,0
	Total	1674	100,0	100,0	

ALDER – OSLO BY

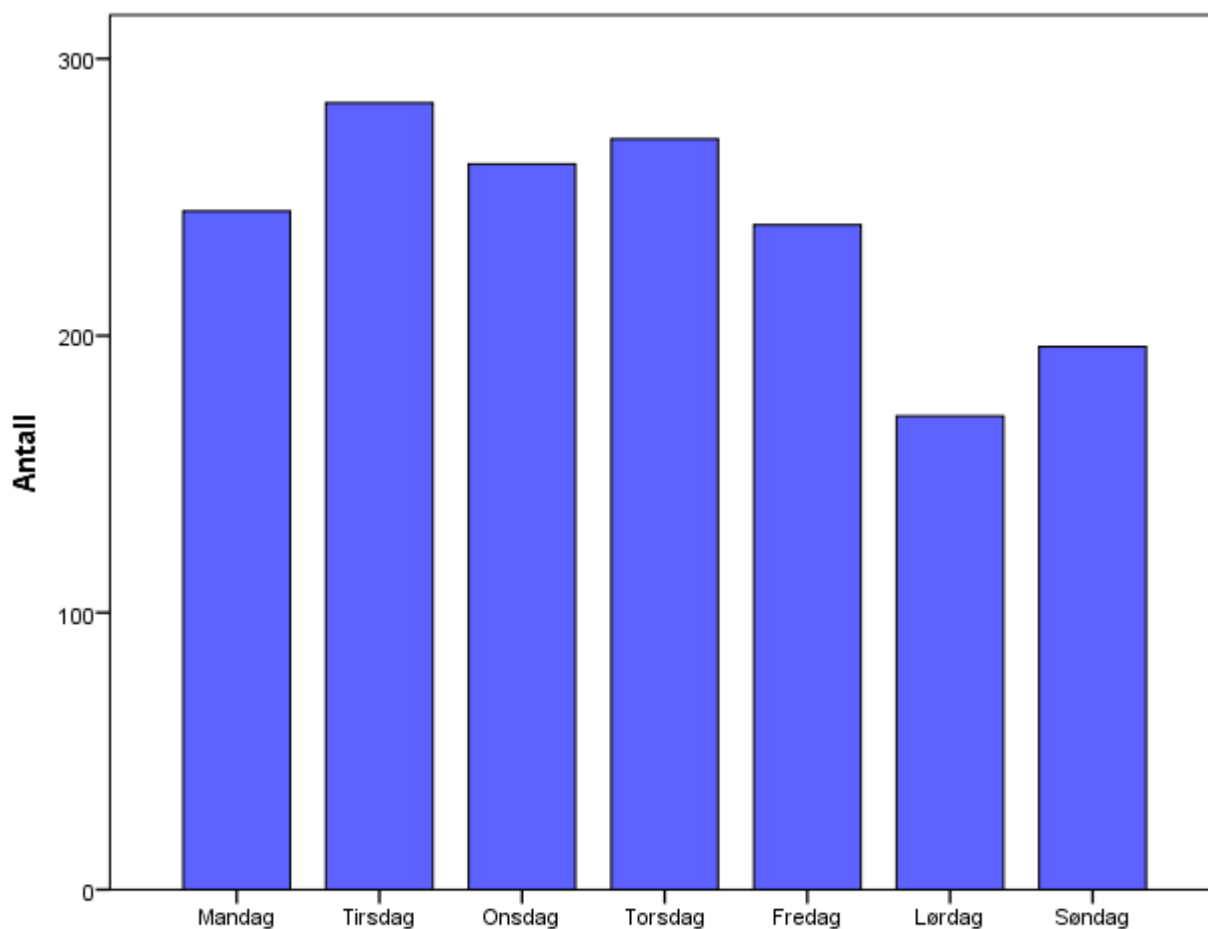
TIDSPUNKT FOR SKADE – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	23	1,4	1,4	1,4
	2	14	,8	,8	2,2
	3	16	1,0	1,0	3,2
	4	11	,7	,7	3,8
	5	6	,4	,4	4,2
	6	25	1,5	1,5	5,7
	7	92	5,5	5,5	11,2
	8	187	11,2	11,2	22,3
	9	72	4,3	4,3	26,6
	10	47	2,8	2,8	29,5
	11	40	2,4	2,4	31,8
	12	61	3,6	3,6	35,5

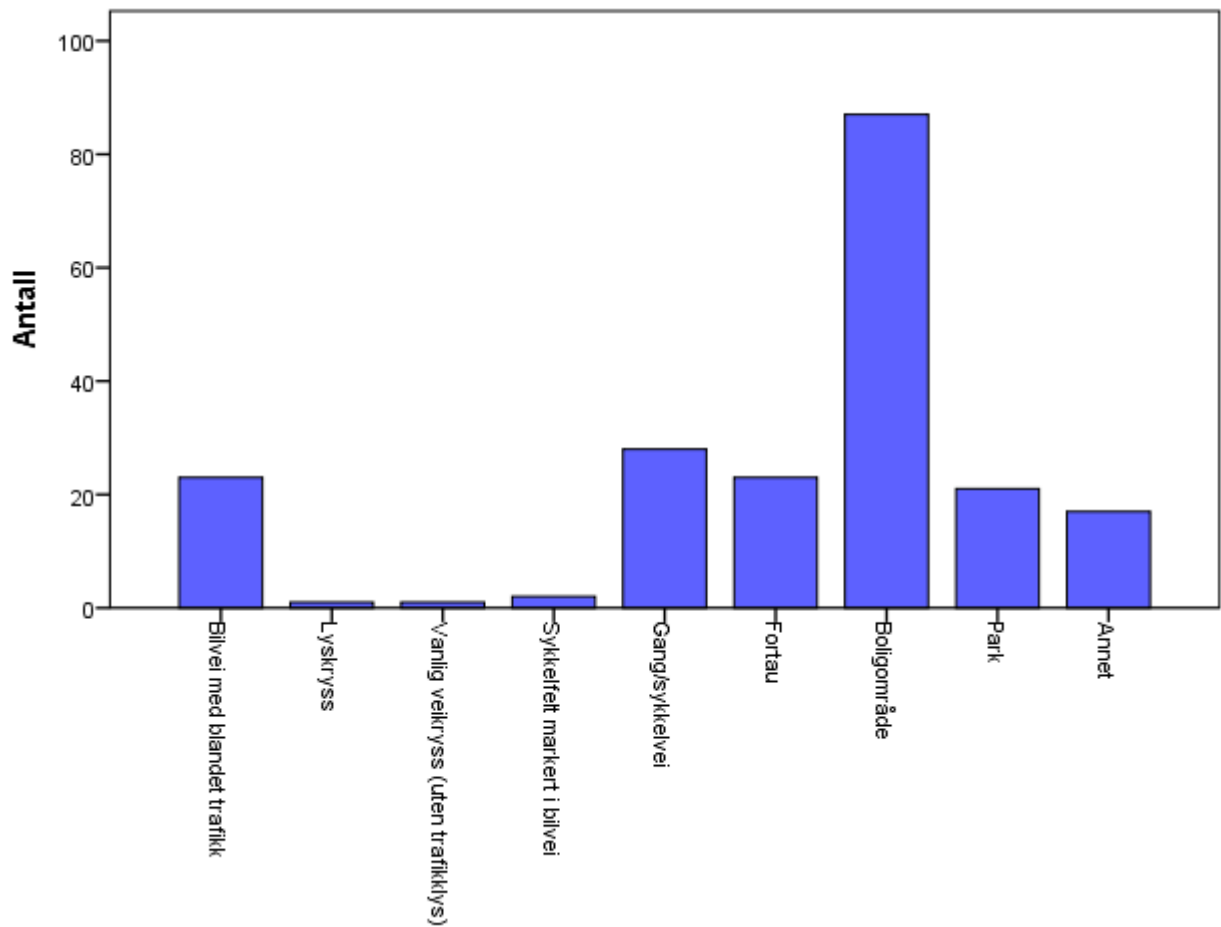
	13	72	4,3	4,3	39,8
	14	95	5,7	5,7	45,5
	15	137	8,2	8,2	53,6
	16	158	9,4	9,4	63,1
	17	142	8,5	8,5	71,6
	18	123	7,3	7,3	78,9
	19	93	5,6	5,6	84,5
	20	83	5,0	5,0	89,4
	21	56	3,3	3,3	92,8
	22	51	3,0	3,0	95,8
	23	47	2,8	2,8	98,6
	24	23	1,4	1,4	100,0
	Total	1674	100,0	100,0	

UKEDAG – OSLO BY

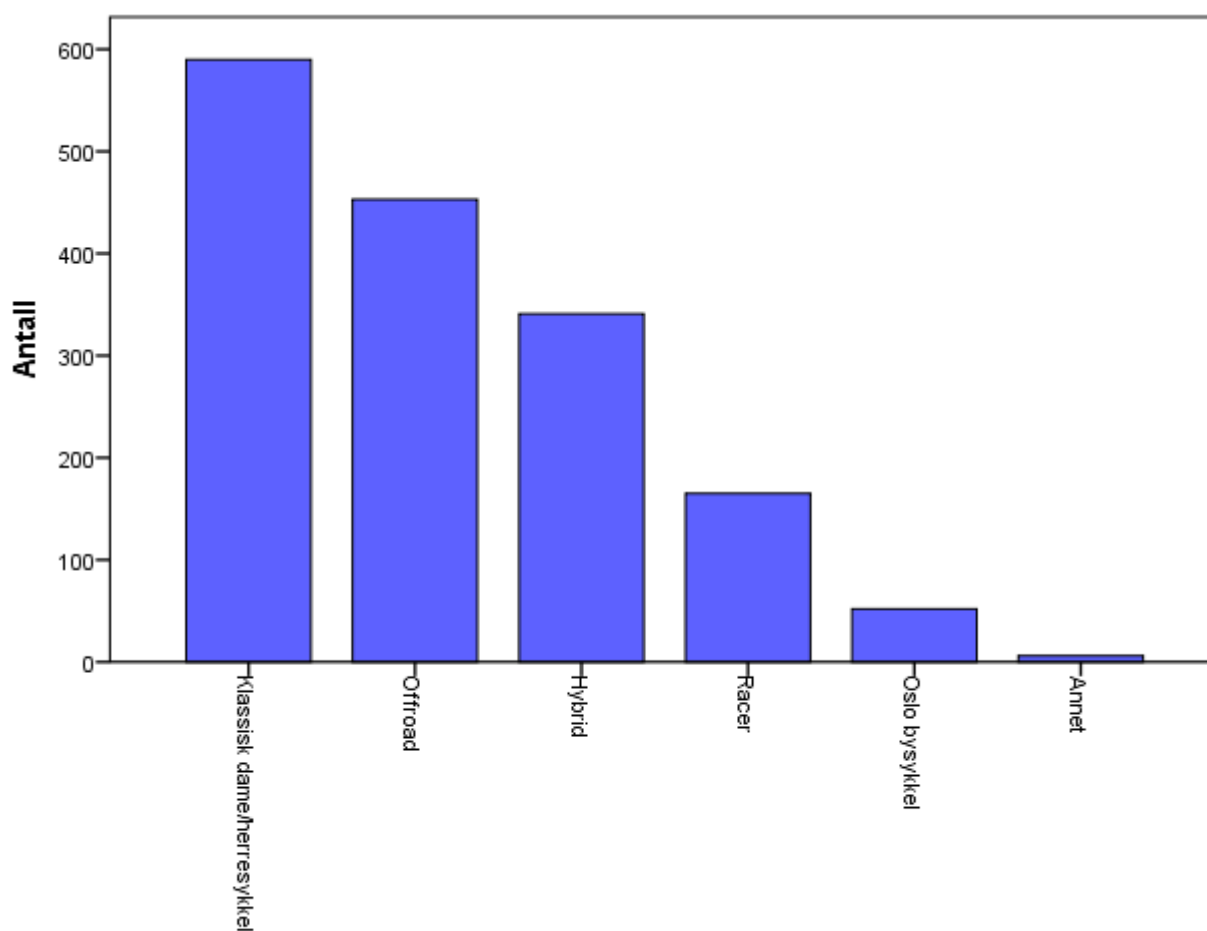
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Mandag	245	14,6	14,6	14,6
	Tirsdag	284	17,0	17,0	31,6
	Onsdag	265	15,8	15,8	47,4
	Torsdag	271	16,2	16,2	63,6
	Fredag	240	14,3	14,3	78,0
	Lørdag	173	10,3	10,3	88,3
	Søndag	196	11,7	11,7	100,0
	Total	1674	100,0	100,0	

SKADESTED BARN 0 – 10 ÅR – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bilvei med blandet trafikk	24	11,8	11,8	11,8
	Lyskryss	1	0,5	0,5	12,3
	Vanlig veikryss (uten trafikklys)	1	0,5	0,5	12,7
	Sykkelfelt markert i bilvei	2	1,0	1,0	13,7
	Gang/sykelvei	28	13,7	13,7	27,5
	Fortau	23	11,3	11,3	38,7
	Boligområde	87	42,6	42,6	81,4
	Park	21	10,3	10,3	91,7
	Annet	17	8,3	8,3	100,0
	Total	204	100,0	100,0	

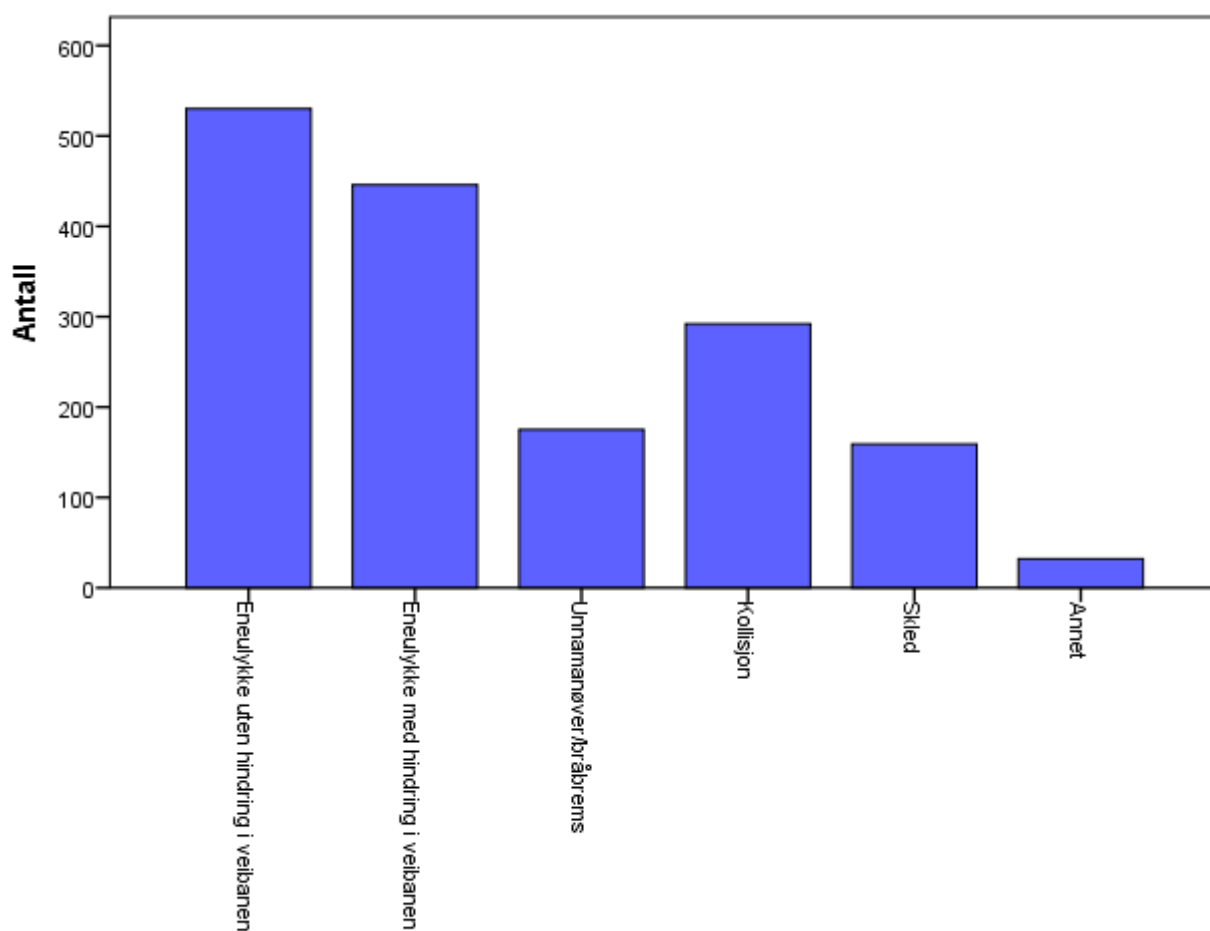
SYKKELTYPE – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Klassisk dame/herresykkel	590	35,2	36,7	36,7
	Offroad	453	27,1	28,2	64,9
	Hybrid	341	20,4	21,2	86,1
	Racer	165	9,9	10,3	96,3
	Oslo bysykkel	53	3,2	3,3	99,6
	Annet	6	0,4	0,4	100,0
	Total	1608	96,1	100,0	
Missing	System	66	3,9		
Total		1674	100,0		

Annet er tre EL-sykler, en triksesykkel, en budsykkel (med kasse foran) og en trehjulssykkel for voksen.

TYPE ULYKKE – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Eneulykke uten hindring i veibanen	547	32,7	32,7	32,7
	Eneulykke med hindring i veibanen	439	26,2	26,3	59,0
	Unnamanøver/bråbrems	178	10,6	10,7	69,7
	Kollisjon	307	18,3	18,4	88,0
	Skled	167	10,0	10,0	98,0
	Annet	33	2,0	2,0	100,0
	Total	1671	99,8	100,0	
Missing	System	3	0,2		
Total		1674	100,0		

Eneulykker:

Hvis vi trekker fra unnamanøver/bråbrems og kollisjon var 71 % av pasientene eneulykker uten andre trafikanter involvert. Dette passer med Aga/Mørch sine 75 % fra 2001 og Gravseth sine 72 % fra 2004.

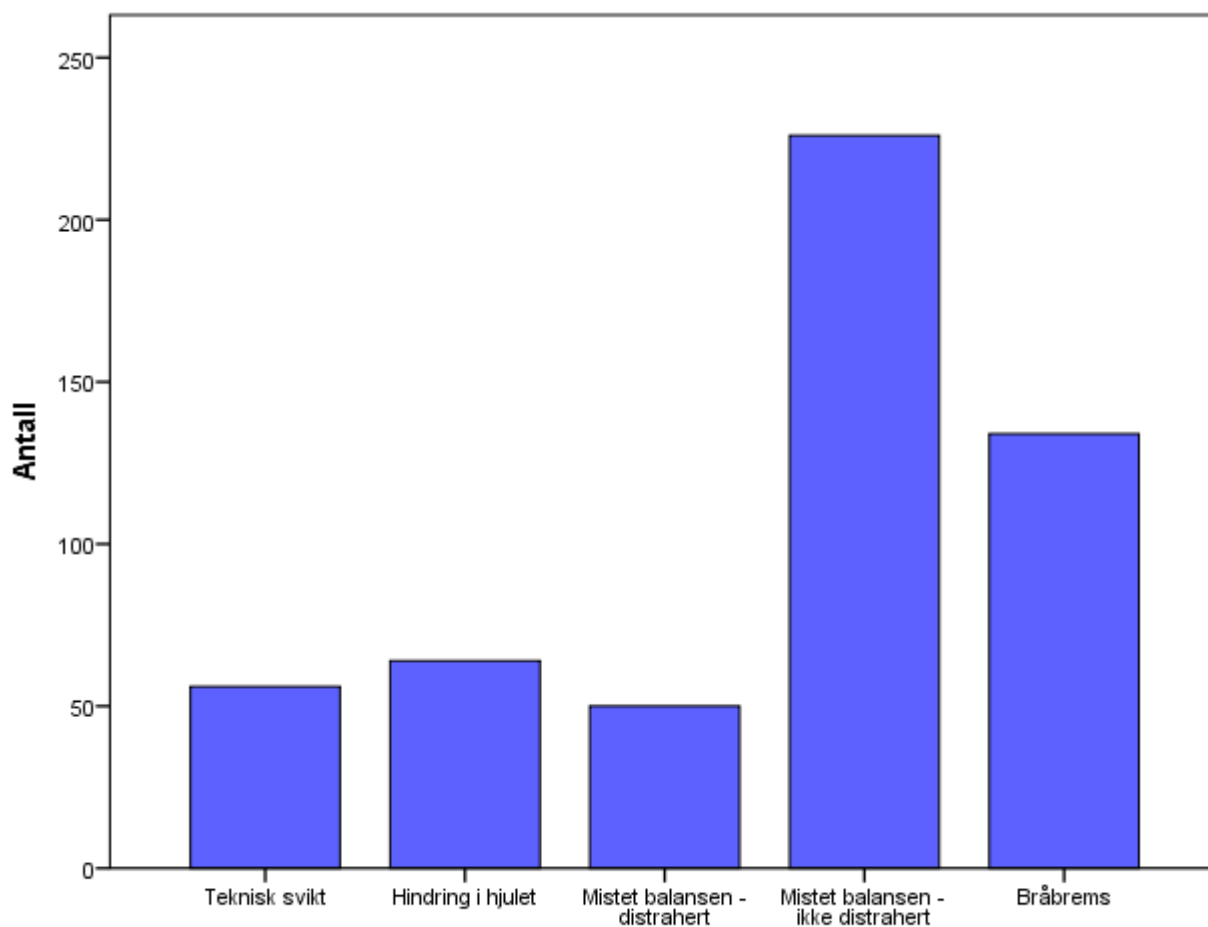
Kollisjon med bil:

I vårt materiale fra Oslo by er 183 pasienter registrert som skadet etter kollisjon med bil enten i fart eller stillestående (inkludert bildør som åpnes). Dette tilsvarer 11 %. Aga/Mørch fant 14 % i 2001 og Gravseth fant 7,2 % i 2001.

Trikkeskinne:

I vårt materiale har 164 pasienter i Oslo by registrert trikkeskinne som skadeårsak. Dette tilsvarer 10 %. Aga/Mørch fant kun 2 % i 2001 skadet på samme måte, mens Gravseth i 2001 fant 2,8 %.

ENEULYKKE UTEN HINDRING I VEIBANEN – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Teknisk svikt	56	10,2	10,2	10,2
	Hindring i hjulet	65	11,9	11,9	22,1
	Mistet balansen - distrahert	50	9,1	9,1	31,3
	Mistet balansen - ikke distrahert	239	43,7	43,7	75,0
	Bråbrems	137	25,0	25,0	100,0
	Total	547	100,0	100,0	

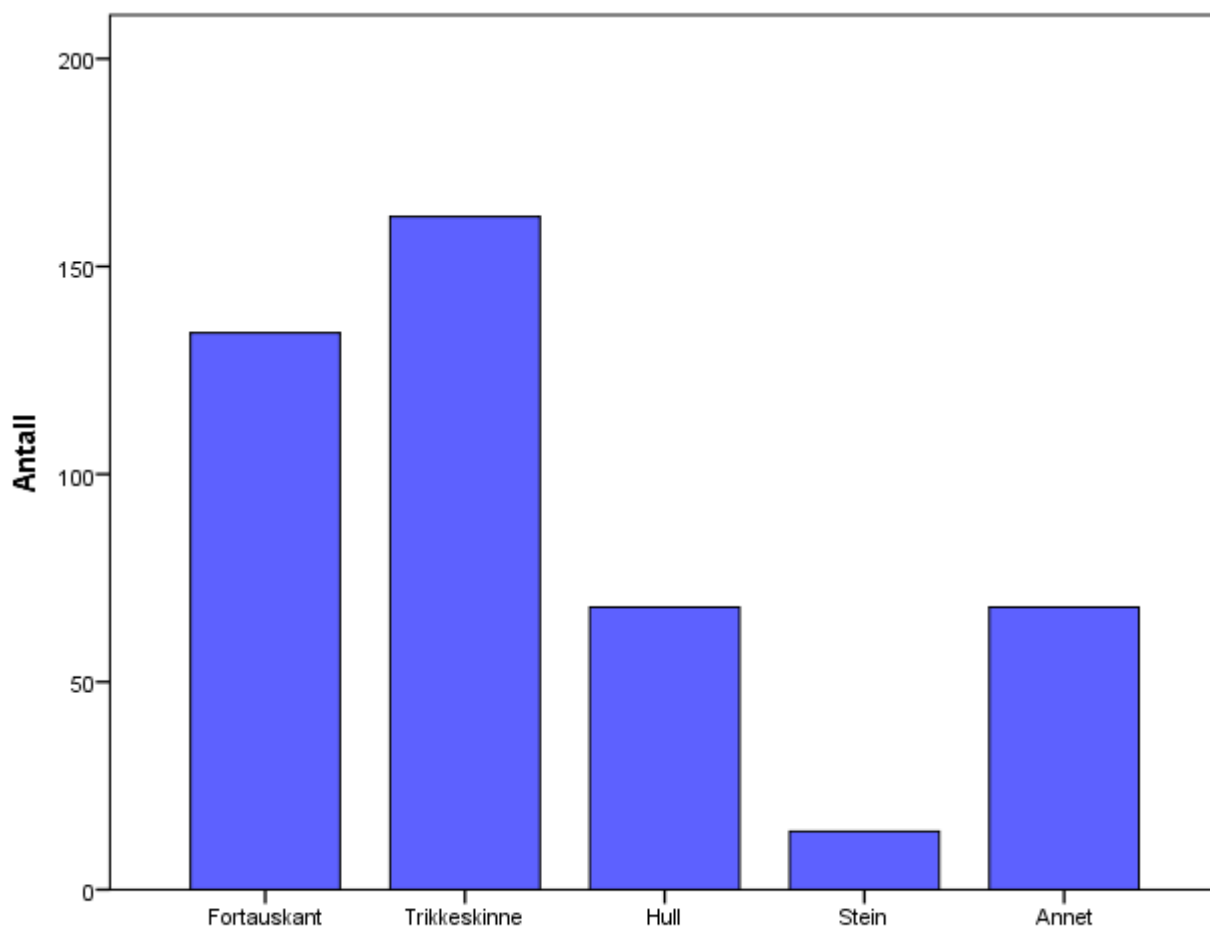
HINDRING I HJULET – OSLO BY

65 pasienter har fått bråstopp på sykkelen pga. en hindring i hjulet.

33 pasienter, 18 menn og 15 kvinner, har fått en gjenstand i hjulet. Det er registrert 25 ulykker med veske/bag/pose + en stresskoffert hos en mann på 50 år. Fire ulykker skyldtes skjorte eller genser i hjulet, mens tre er beskrevet som annen gjenstand.

32 pasienter, 20 kvinner og 12 menn, har fått en fot i hjulet. En slik skade hvor pasientens fot får en vridning med brudd og/eller bløtdelsskade heter bicycle spoke injury hos barn. I vårt materiale er det registrert slik skade hos 27 pasienter under 15 år med median alder 6 år. I tillegg er en tilsvarende skademekanisme registrert hos seks pasienter i alderen 19 til 38 år.

ENEULYKKE MED HINDRING I VEIBANEN – OSLO BY

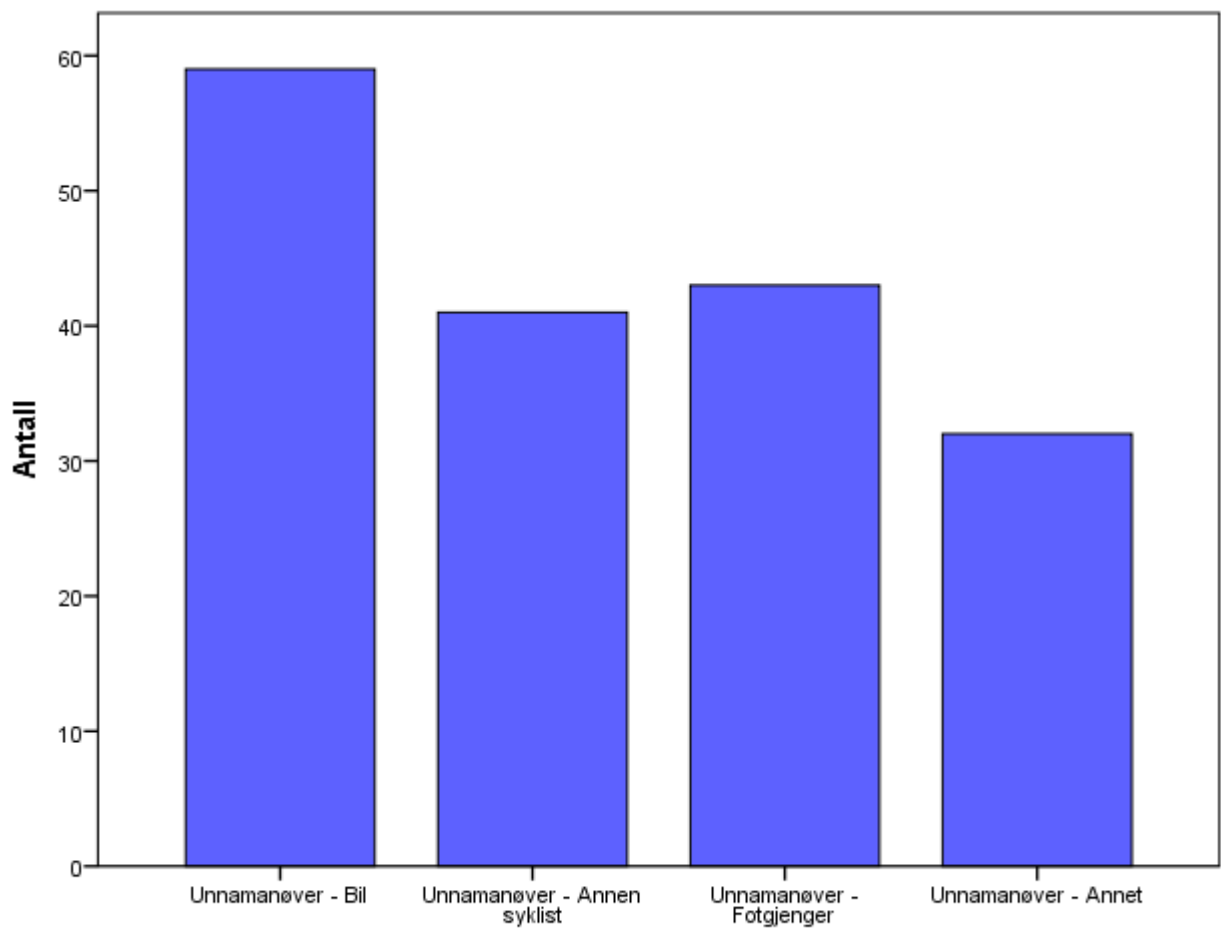

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Fortauskant	136	31,0	31,0	31,0
	Trikkeskinne	164	37,4	37,4	68,3
	Hull	69	15,7	15,7	84,1
	Stein	14	3,2	3,2	87,2
	Annet	56	12,8	12,8	100,0
	Total	439	100,0	100,0	

Annen hindring i veibanen = 56 pasienter:

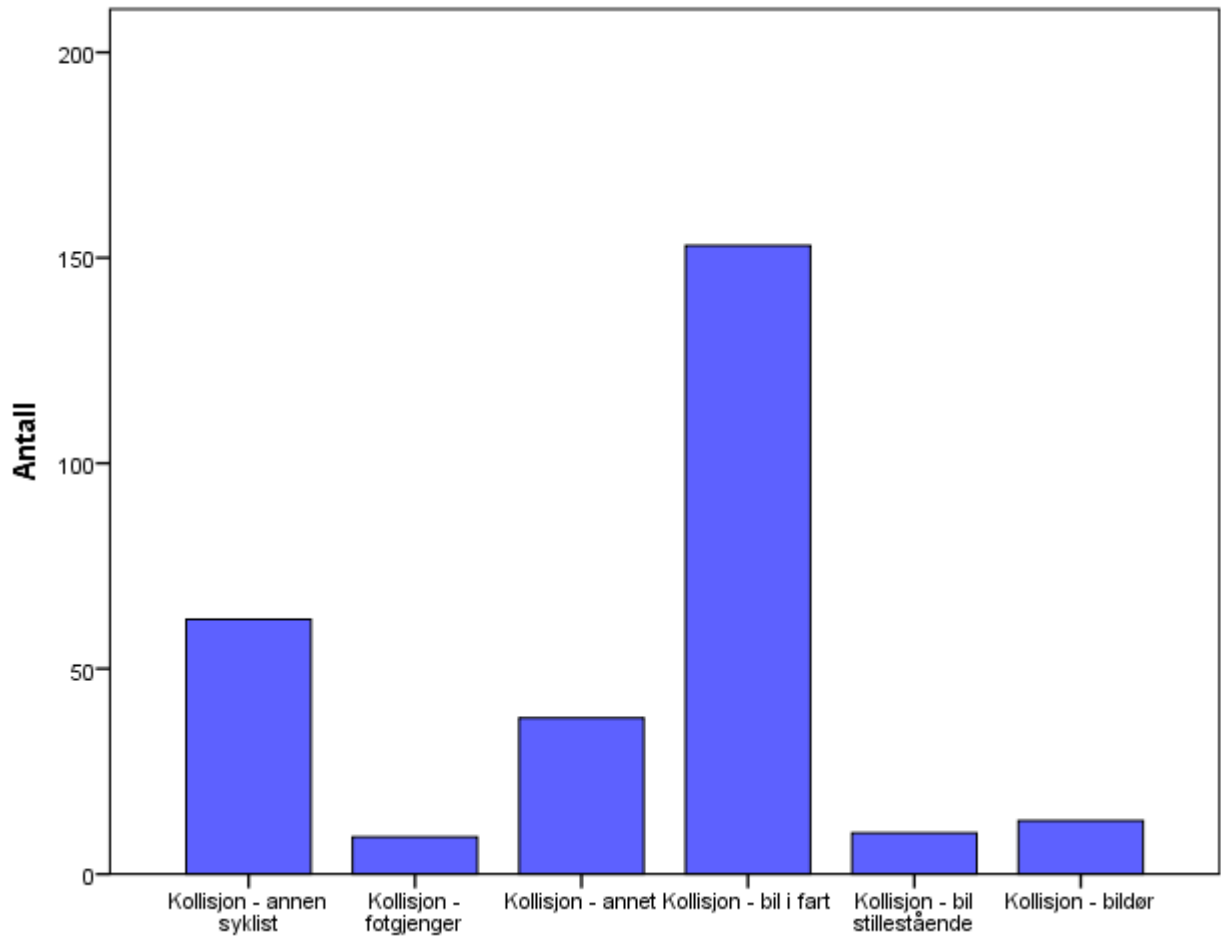
Fartsdump	11	Kumlokk	3	Dyr (hund og rådyr)	2
Annen dump	4	Betongkloss	3	Kabel	2
Kantstein	4	Bom	2	Annet inkludert flaske, kongle og pinne	10
Veiskilt	4	Asfaltkant	2		
Lyktestolpe	3	Gjerde	2	Ukjent	4

UNNAMANØVER/BRÅBREMS – OSLO BY

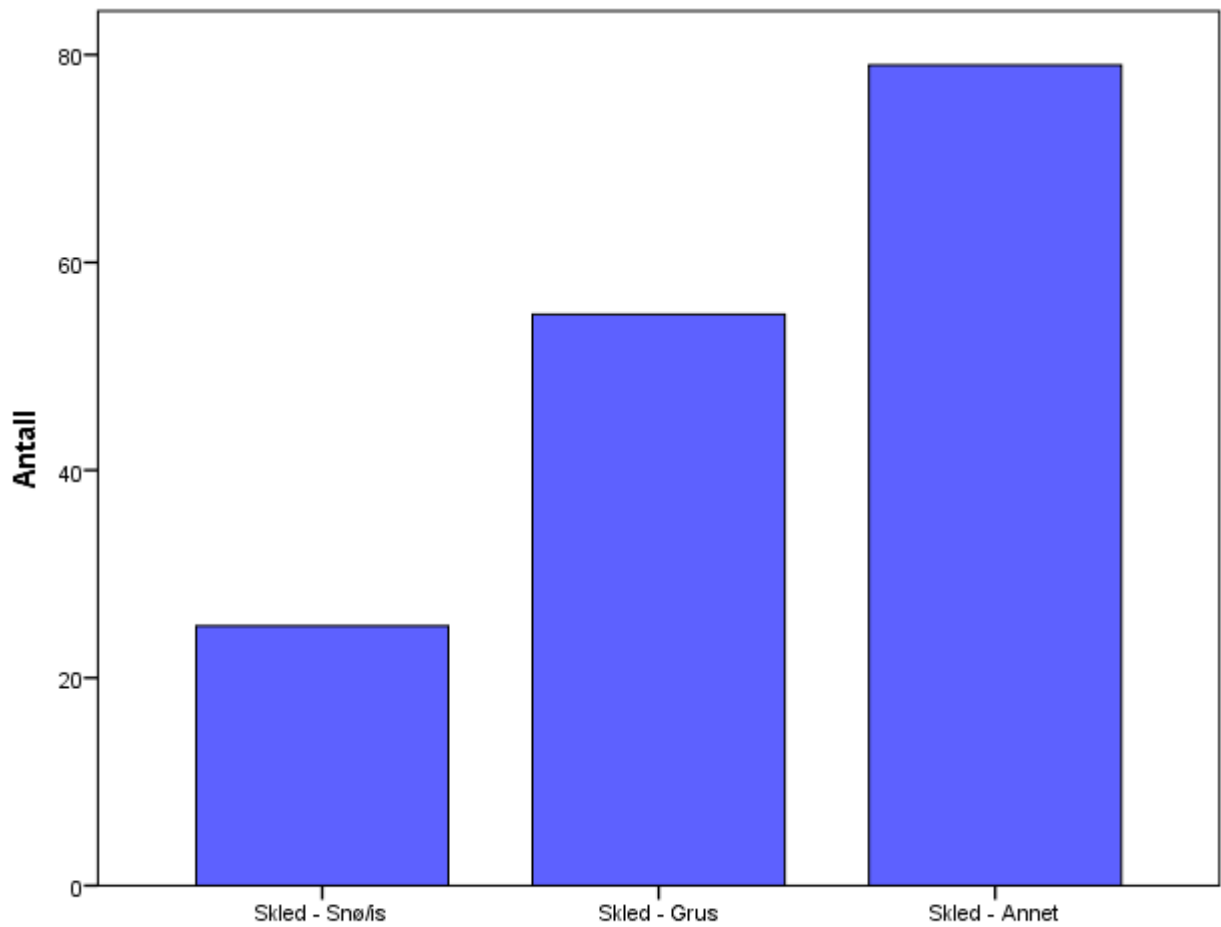
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Unnamanøver - bil	61	34,3	34,3	34,3
	Unnamanøver - annen syklist	41	23,0	23,0	57,3
	Unnamanøver - fotgjenger	43	24,2	24,2	81,5
	Unnamanøver - annet	33	18,5	18,5	100,0
	Total	178	100,0	100,0	

KOLLISJON – OSLO BY

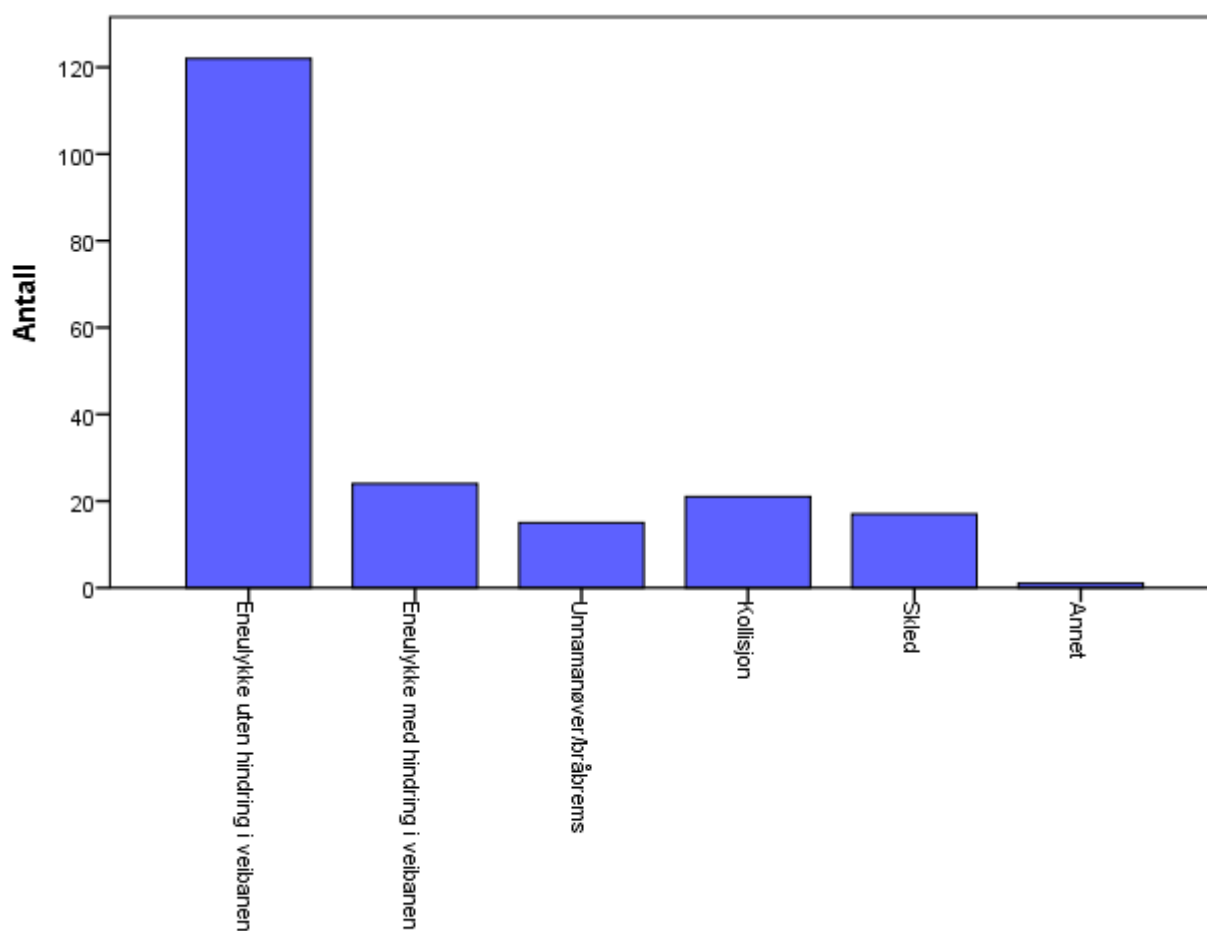
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kollisjon - annen syklist	72	23,5	23,5	23,5
	Kollisjon - fotgjenger	10	3,3	3,3	26,7
	Kollisjon - annet	42	13,7	13,7	40,4
	Kollisjon - bil i fart	157	51,1	51,1	91,5
	Kollisjon - bil stillestående	13	4,2	4,2	95,8
	Kollisjon - bildør	13	4,2	4,2	100,0
	Total	307	100,0	100,0	

SKLED – OSLO BY

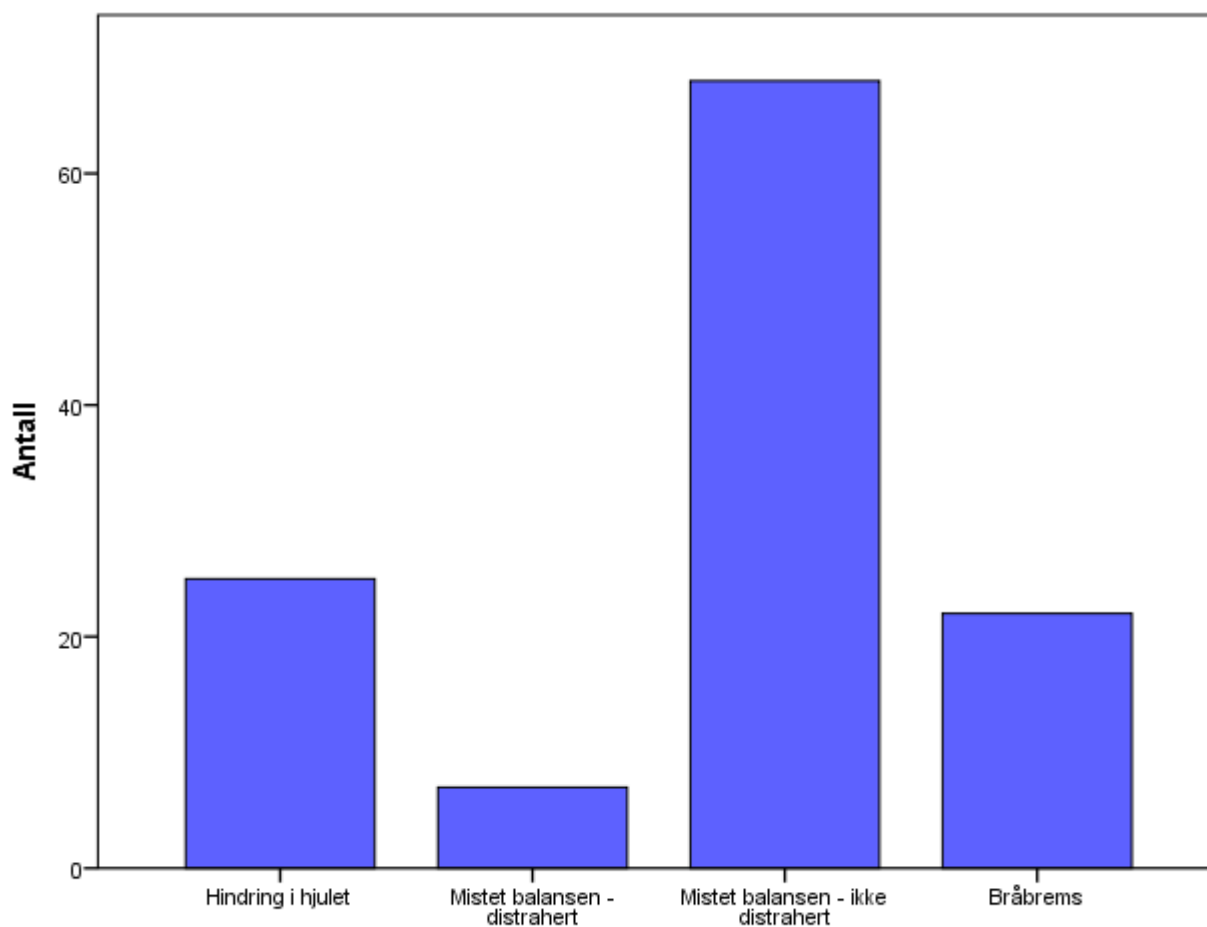
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Skled - snø/is	30	18,0	18,0	18,0
	Skled - grus	56	33,5	33,5	51,5
	Skled - annet	81	48,5	48,5	100,0
	Total	167	100,0	100,0	

TYPE ULYKKE BARN – OSLO BY

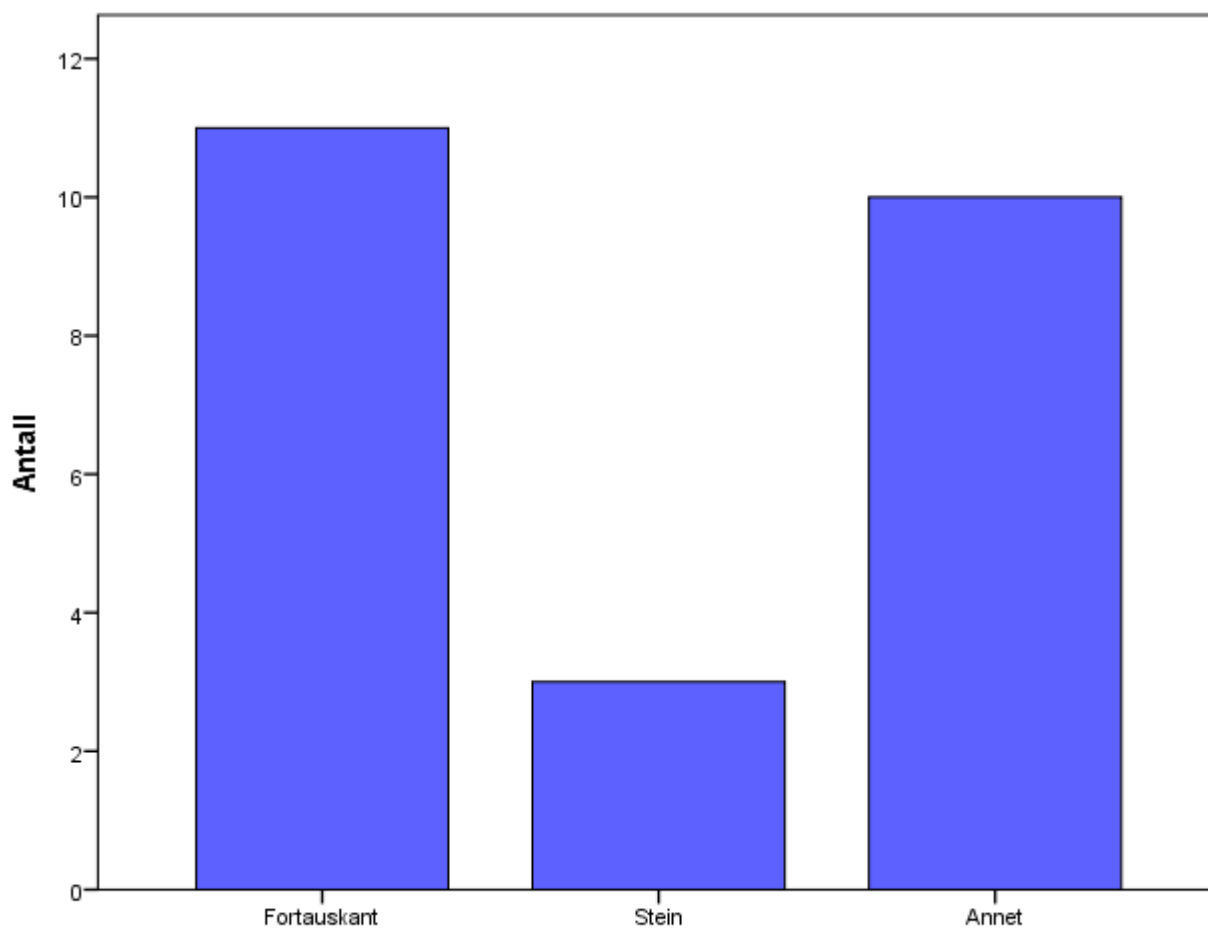
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Eneulykke uten hindring i veibanen	124	60,8	61,1	61,1
	Eneulykke med hindring i veibanen	23	11,3	11,3	72,4
	Unnamanøver/bråbrems	15	7,4	7,4	79,8
	Kollisjon	22	10,8	10,8	90,6
	Skled	18	8,8	8,9	99,5
	Annet	1	0,5	0,5	100,0
	Total	203	99,5	100,0	
Missing	System	1	0,5		
Total		204	100,0		

ENEULYKKE UTEN HINDRING I VEIBANEN BARN – OSLO BY

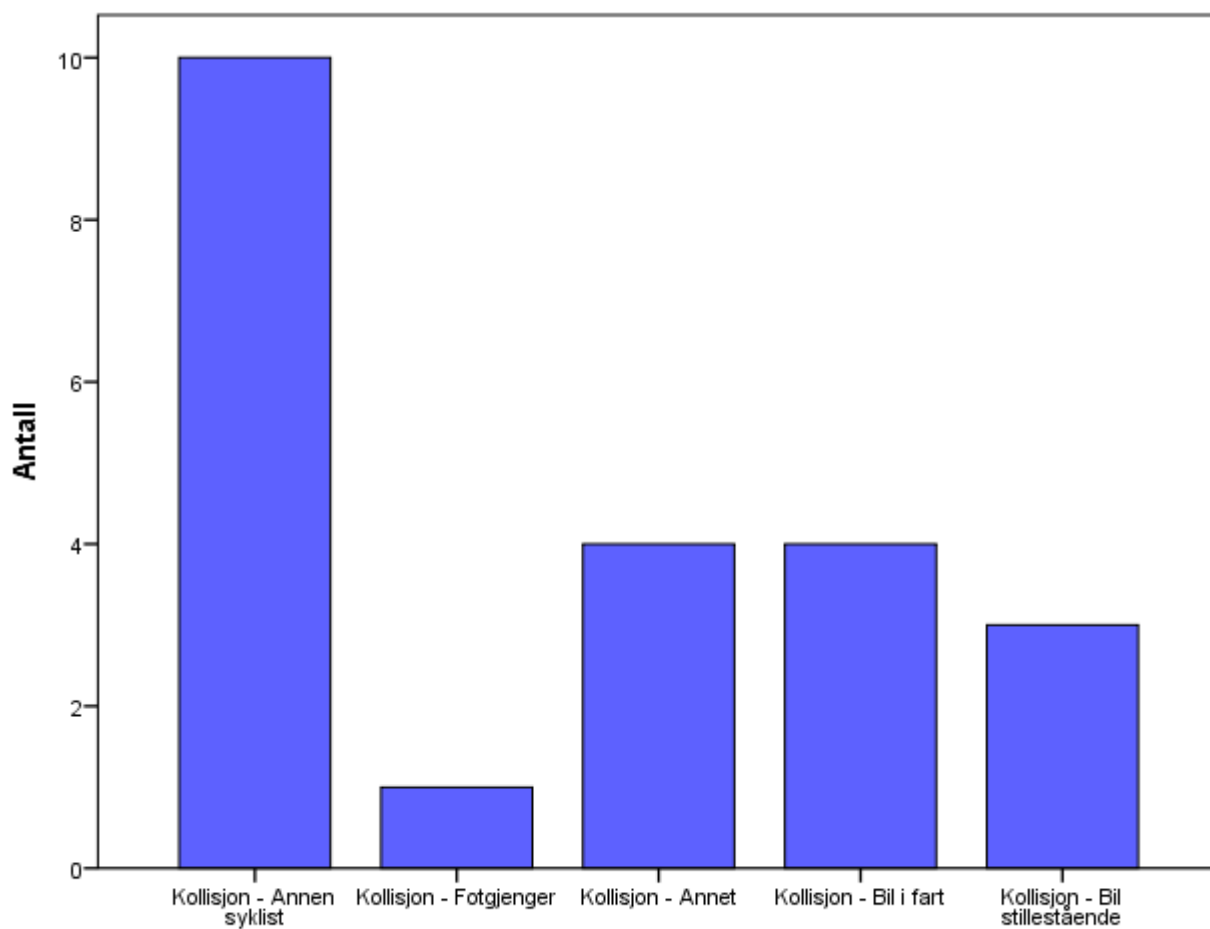
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hindring i hjulet	26	21,0	21,0	21,0
	Mistet balansen - distrahert	7	5,6	5,6	26,6
	Mistet balansen - ikke distrahert	69	55,6	55,6	82,3
	Bråbrems	22	17,7	17,7	100,0
	Total	124	100,0	100,0	

ENEULYKKE MED HINDRING I VEIBANEN BARN – OSLO BY

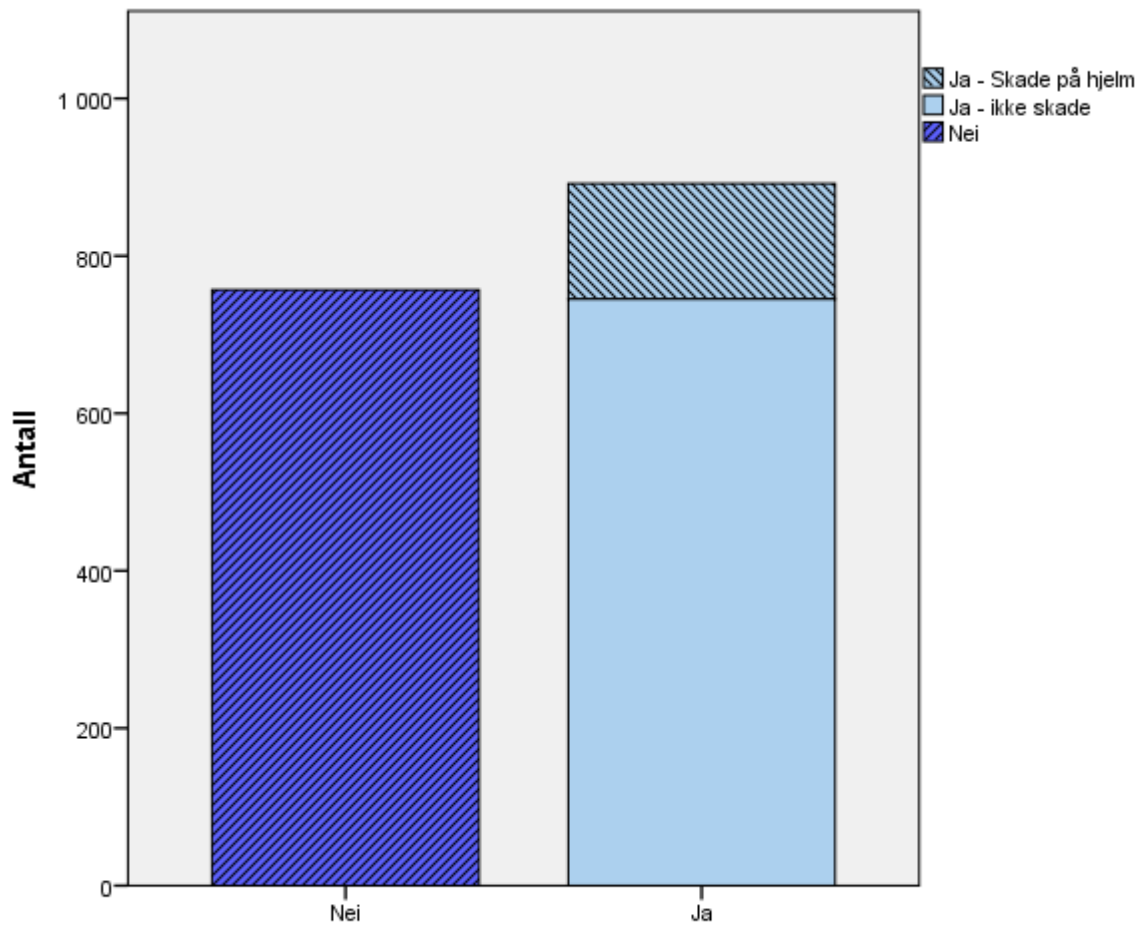
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Fortauskant	11	47,8	47,8	47,8
	Stein	3	13,0	13,0	60,9
	Annet	9	39,1	39,1	100,0
	Total	23	100,0	100,0	

KOLLISJON BARN – OSLO BY

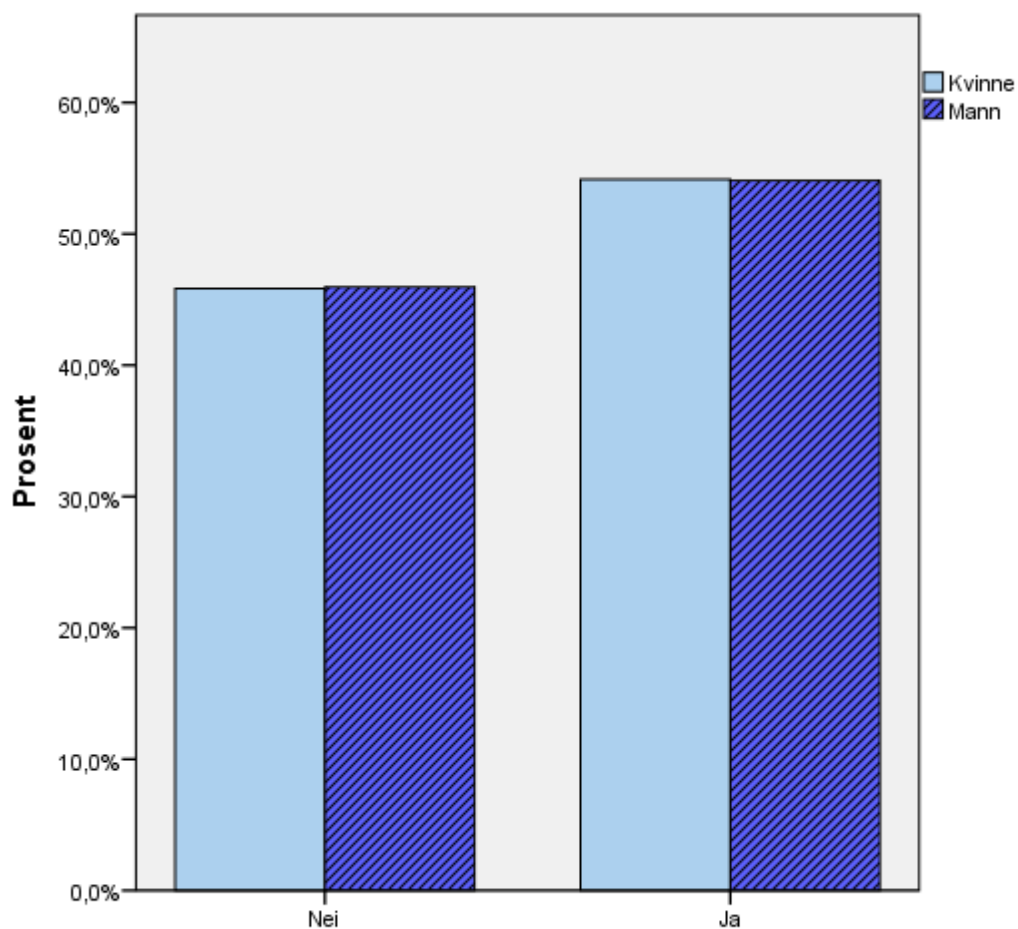
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kollisjon - annen syklist	10	45,5	45,5	45,5
	Kollisjon - fotgjenger	1	4,5	4,5	50,0
	Kollisjon - annet	4	18,2	18,2	68,2
	Kollisjon - bil i fart	4	18,2	18,2	86,4
	Kollisjon - bil stillestående	3	13,6	13,6	100,0
	Total	22	100,0	100,0	

HJELMBRUK – OSLO BY

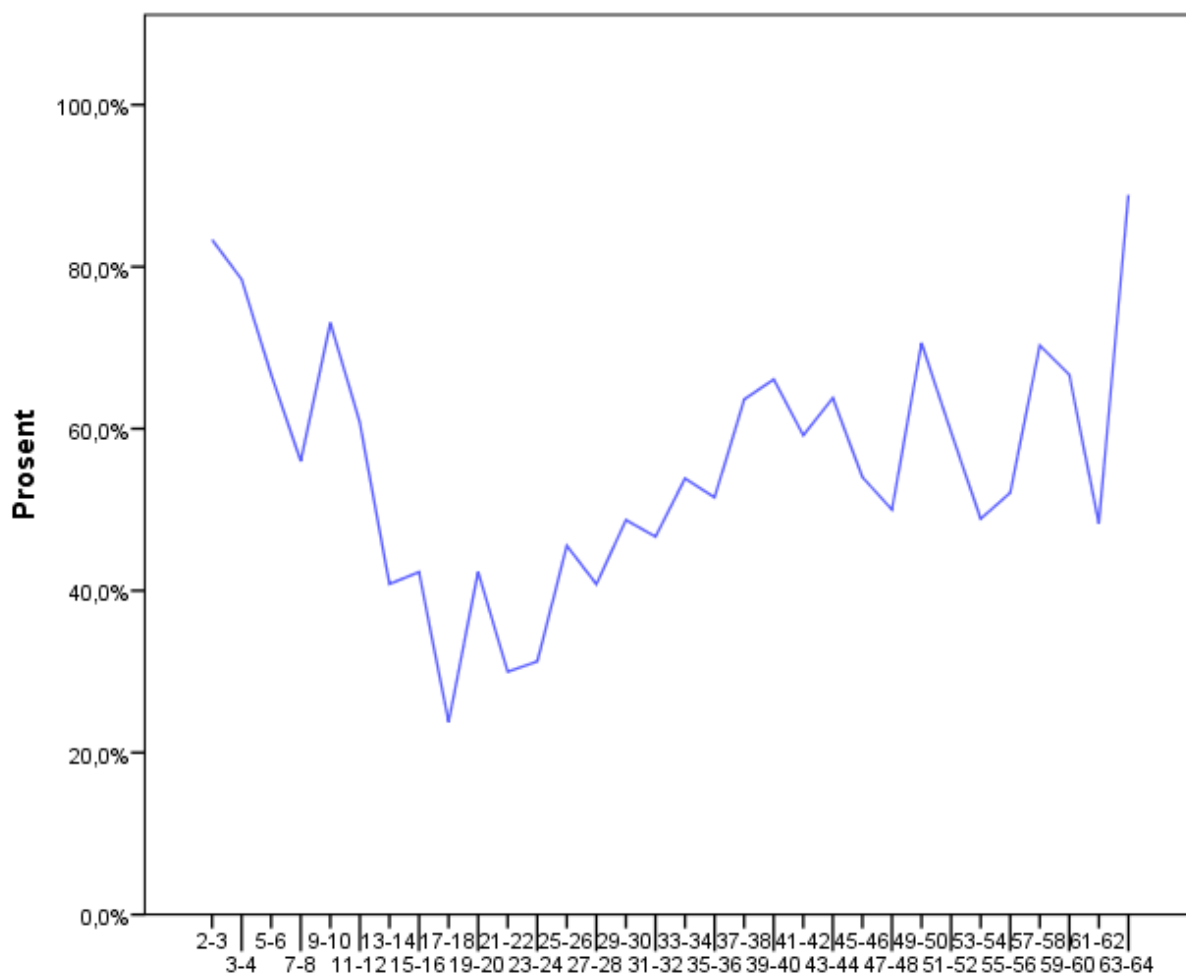
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja - ikke skade	745	44,5	45,1	45,1
	Ja - skade på hjelm	147	8,8	8,9	54,0
	Nei	759	45,3	46,0	100,0
	Total	1651	98,6	100,0	
Missing	System	23	1,4		
Total		1674	100,0		

HJELMBRUK ETTER KJØNN – OSLO BY

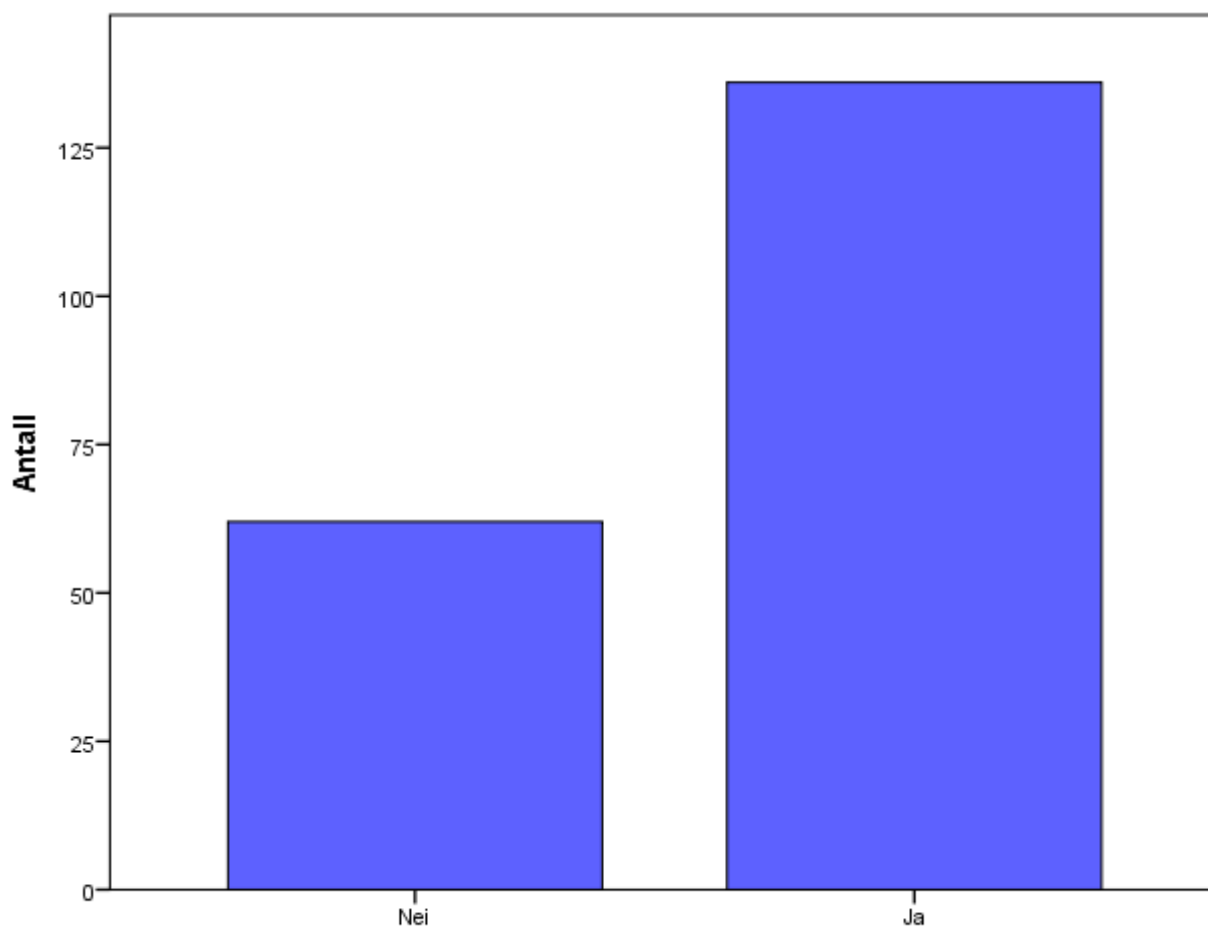

			Hjelm		Total
			Nei	Ja	
KJØNN	Kvinne	Count	283	332	615
		Percent	46,0 %	54,0 %	100,0 %
	Mann	Count	476	560	1036
		Percent	45,9 %	54,1 %	100,0 %
Total		Count	759	892	1651
		Percent	46,0 %	54,0 %	100,0 %

HJELMBRUK ALDER – OSLO BY

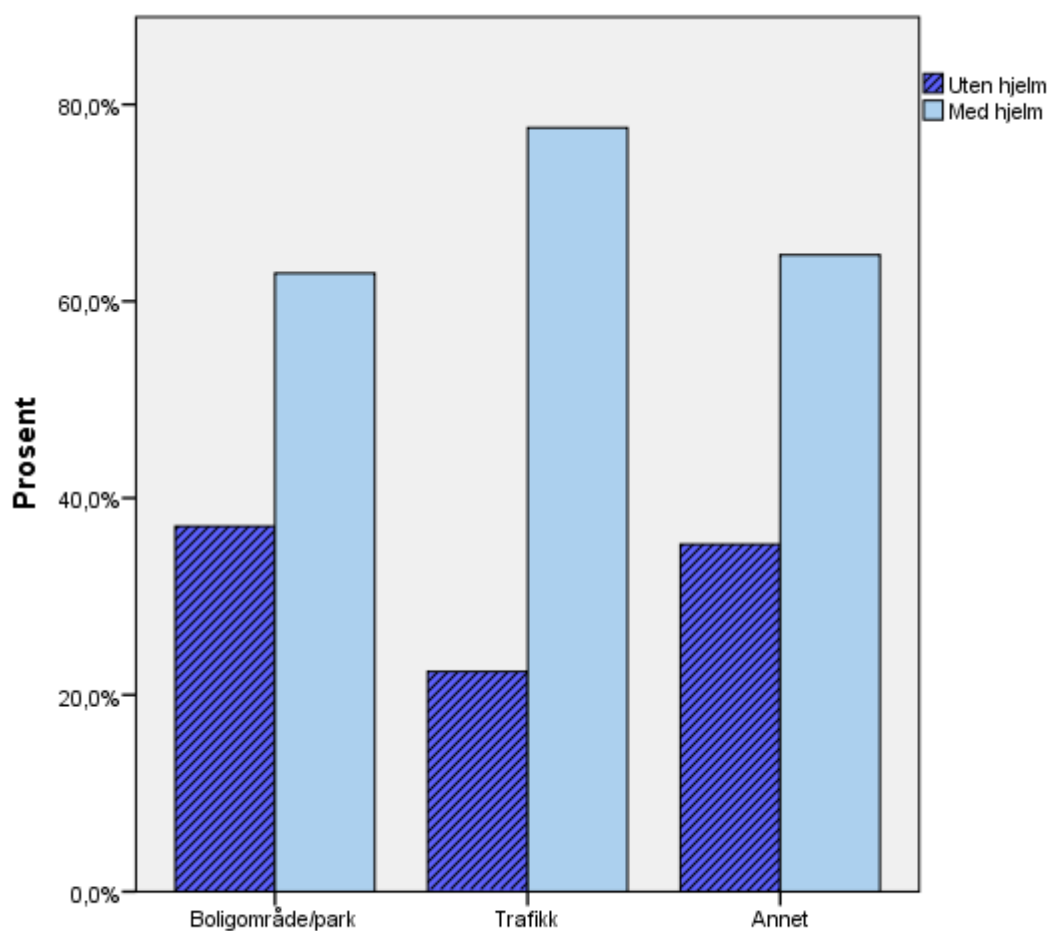

HJELMBRUK BARN – OSLO BY

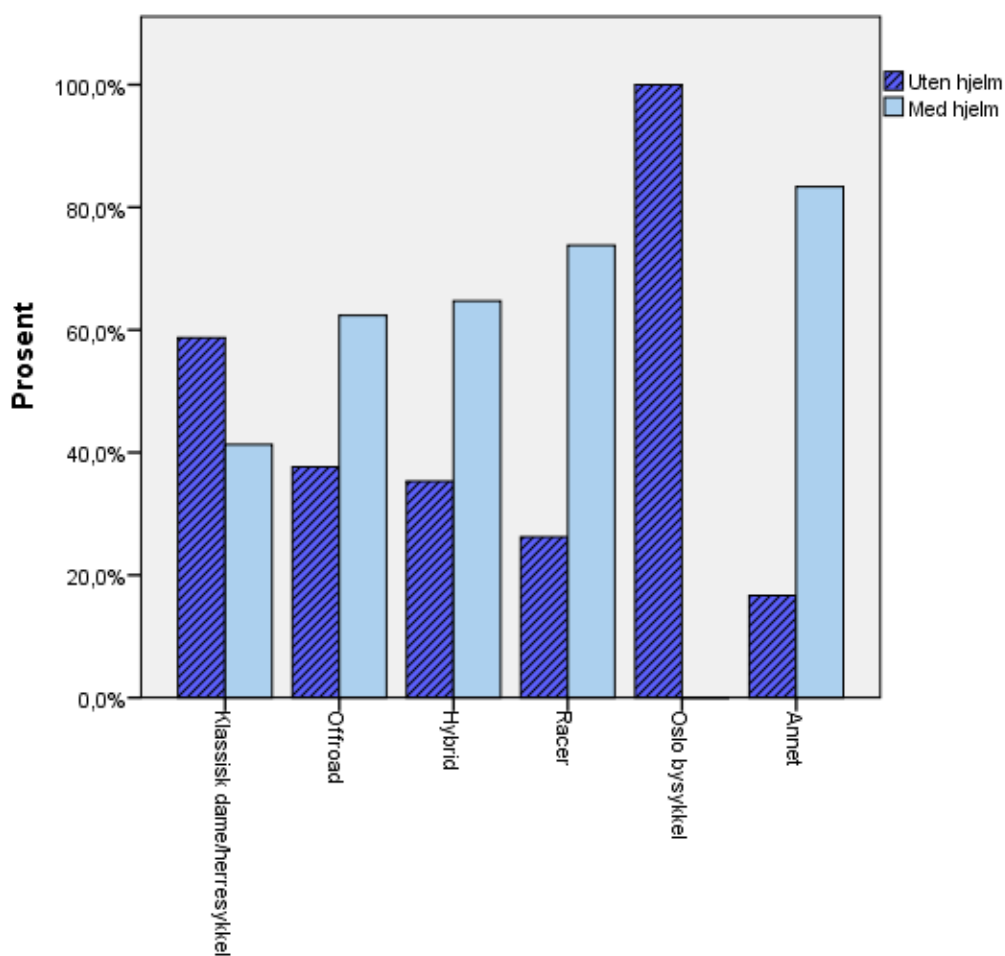
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nei	62	30,4	31,3	31,3
	Ja	136	66,7	68,7	100,0
	Total	198	97,1	100,0	
Missing	System	6	2,9		
Total		204	100,0		

HJELMBRUK BARN SKADESTED – OSLO BY

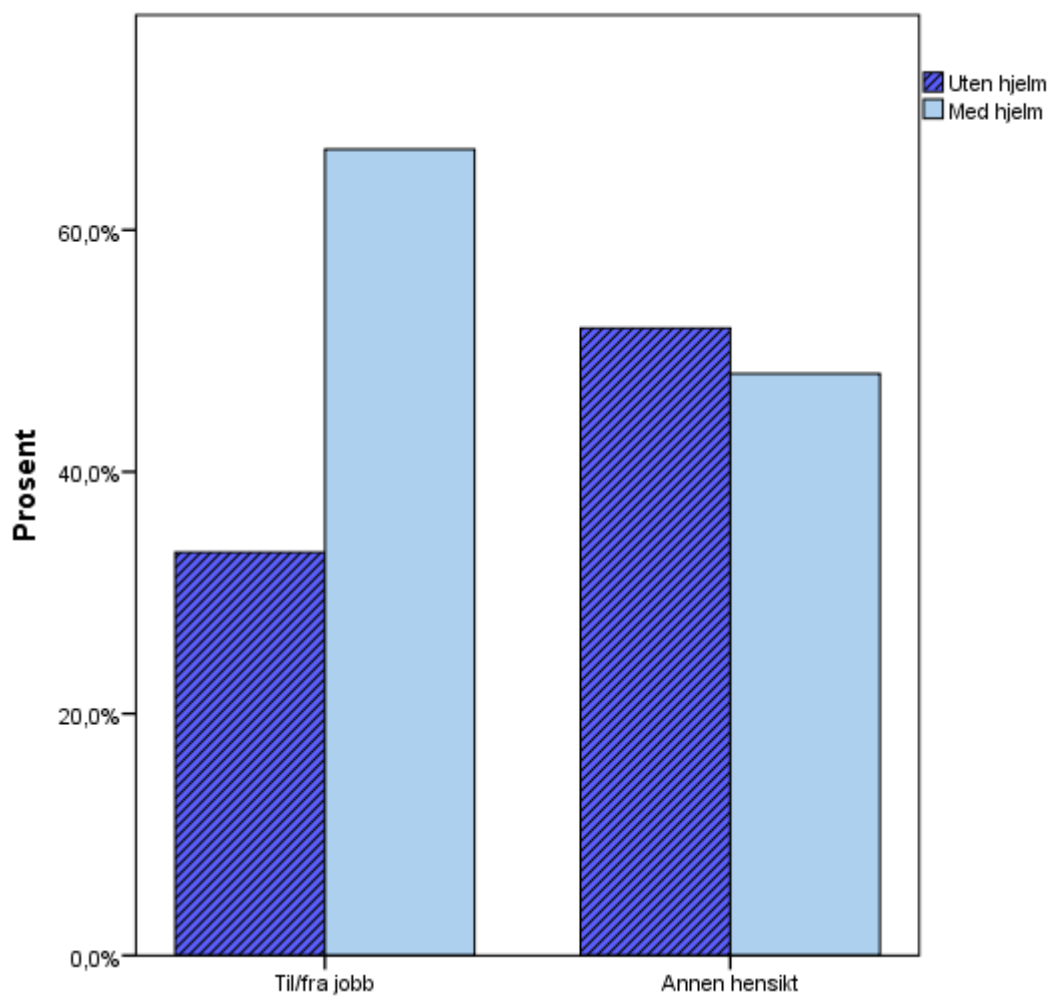
			Hjelm		Total
			Nei	Ja	
Skadested	Boligområde/park	Count	39	66	105
		Percent	37,1 %	62,9 %	100,0 %
	Trafikk	Count	17	59	76
		Percent	22,4 %	77,6 %	100,0 %
	Annet	Count	6	11	17
		Percent	35,3 %	64,7 %	100,0 %
Total	Count	62	136	198	
	Percent	31,3 %	68,7 %	100,0 %	

HJELMBRUK SYKKELTYPE – OSLO BY

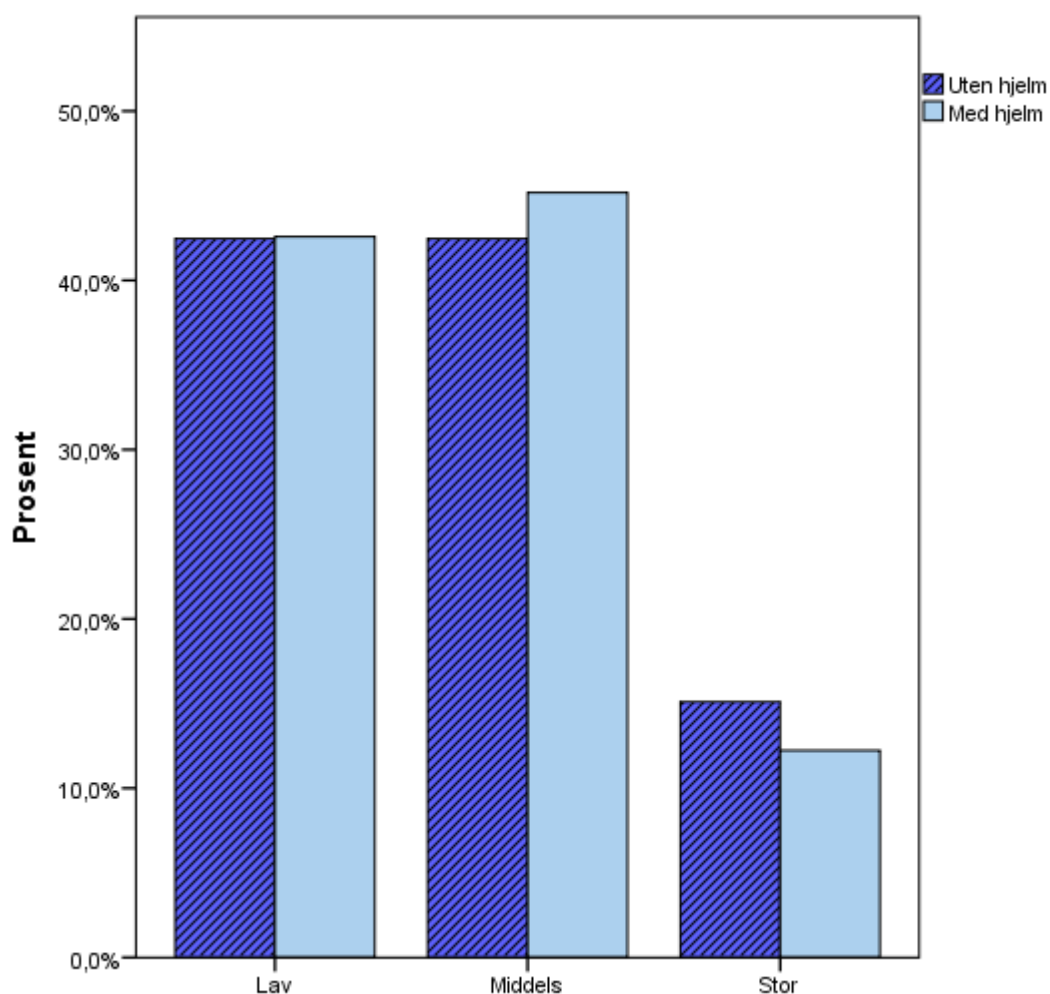
		Hjelm		Total		
		Nei	Ja			
Sykkeltype	Klassisk dame/herresykkel	Count	340	239	579	
		Percent	58,7 %	41,3 %	100,0 %	
	Offroad	Count	169	280	449	
		Percent	37,6 %	62,4 %	100,0 %	
	Hybrid	Count	120	220	340	
		Percent	35,3 %	64,7 %	100,0 %	
	Racer	Count	43	121	164	
		Percent	26,2 %	73,8 %	100,0 %	
	Oslo bysykkel	Count	53	0	53	
		Percent	100,0 %	0,0 %	100,0 %	
	Annet	Count	1	5	6	
		Percent	16,7 %	83,3 %	100,0 %	
	Total		Count	726	865	1591
			Percent	45,6 %	54,4 %	100,0 %

HJELMBRUK TIL/FRA JOBB MOT ANNEN HENSIKT – OSLO BY

			Hjelm		Total
			Nei	Ja	
	Til/fra jobb	Count	189	378	567
		Percent	33,3 %	66,7 %	100,0 %
	Annen hensikt	Count	537	497	1034
		Percent	51,9 %	48,1 %	100,0 %
Total		Count	726	875	1601
		Percent	45,3 %	54,7 %	100,0 %

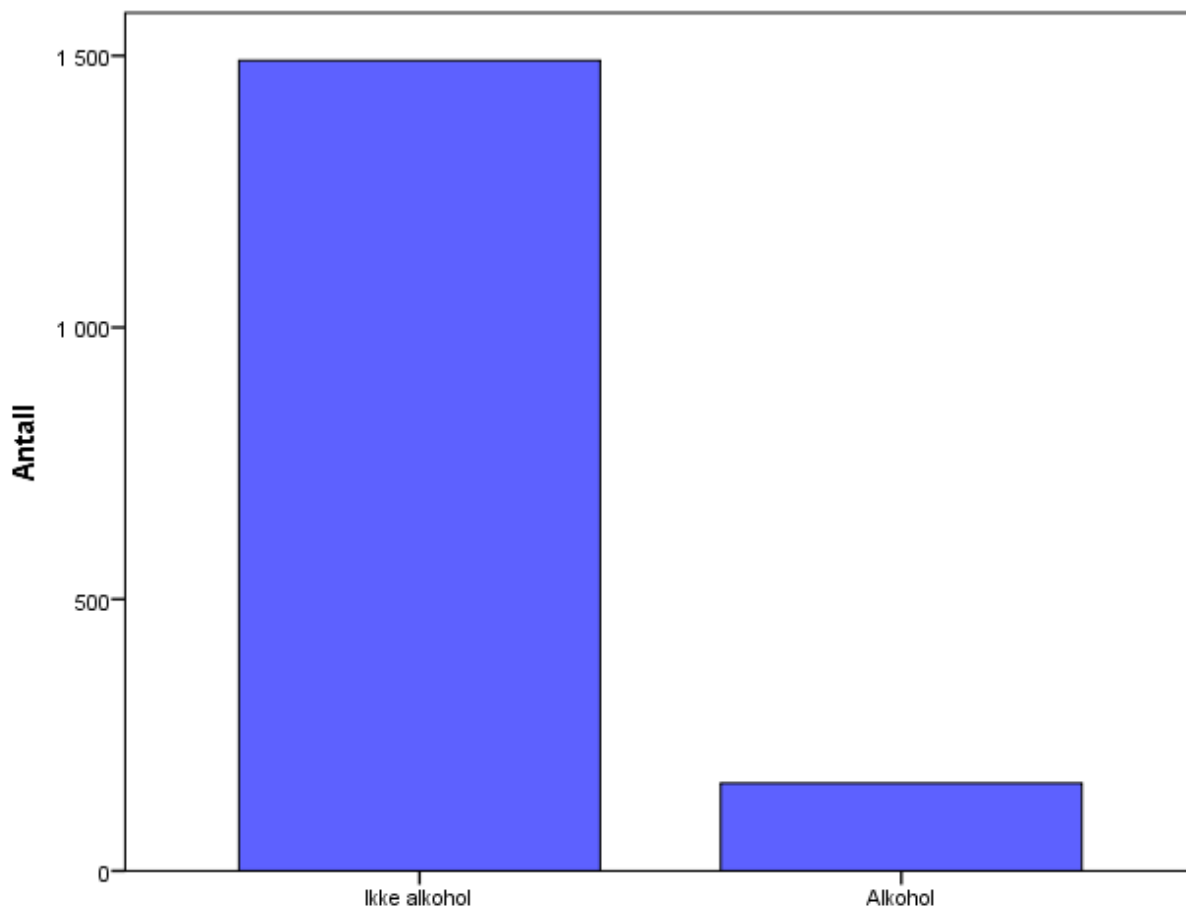
HJELMBRUK OG HASTIGHET – OSLO BY

			FART			Total
			Lav	Middels	Stor	
Hjelm	Nei	Count	316	315	112	743
		Percent	42,5 %	42,4 %	15,1 %	100,0 %
	Ja	Count	376	399	108	883
		Percent	42,6 %	45,2 %	12,2 %	100,0 %
Total		Count	692	714	220	1626
		Percent	42,6 %	43,9 %	13,5 %	100,0 %

NB! Prosenttallene som er fremstilt både i søylediagram og tabell angir hvor mange prosent av personer med og uten hjelm som er i de respektive hastighetsgruppene. Av 100 personer med hjelm holder 43 lav fart, 45 middels fart og 12 stor fart. Av 100 personer uten hjelm holder 43 lav fart, 43 middels og 15 stor fart.

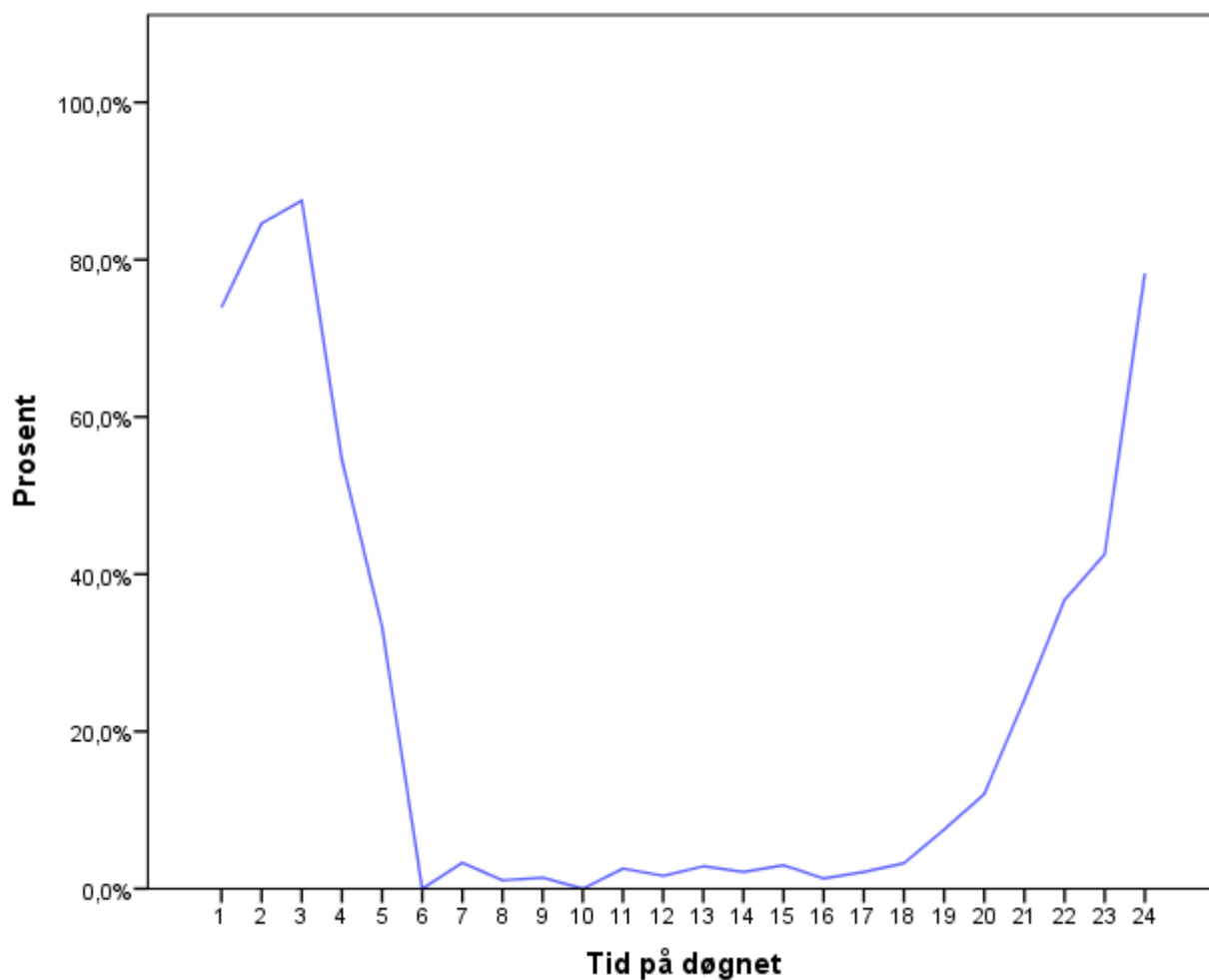
RUSPÅVIRKET – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nei	1493	89,2	90,2	90,2
	Ja	162	9,7	9,8	100,0
	Total	1655	98,9	100,0	
Missing	System	19	1,1		
Total		1674	100,0		

9,8 % av pasientene i Oslo by har svart ja på alkohol/annen ruspåvirkning i skadesituasjonen. Tilsvarende prosentandel for skade med bysykkel var 17,5 % til tross for at bysykkelstativene er låst i tidsrommet 24 til 06.

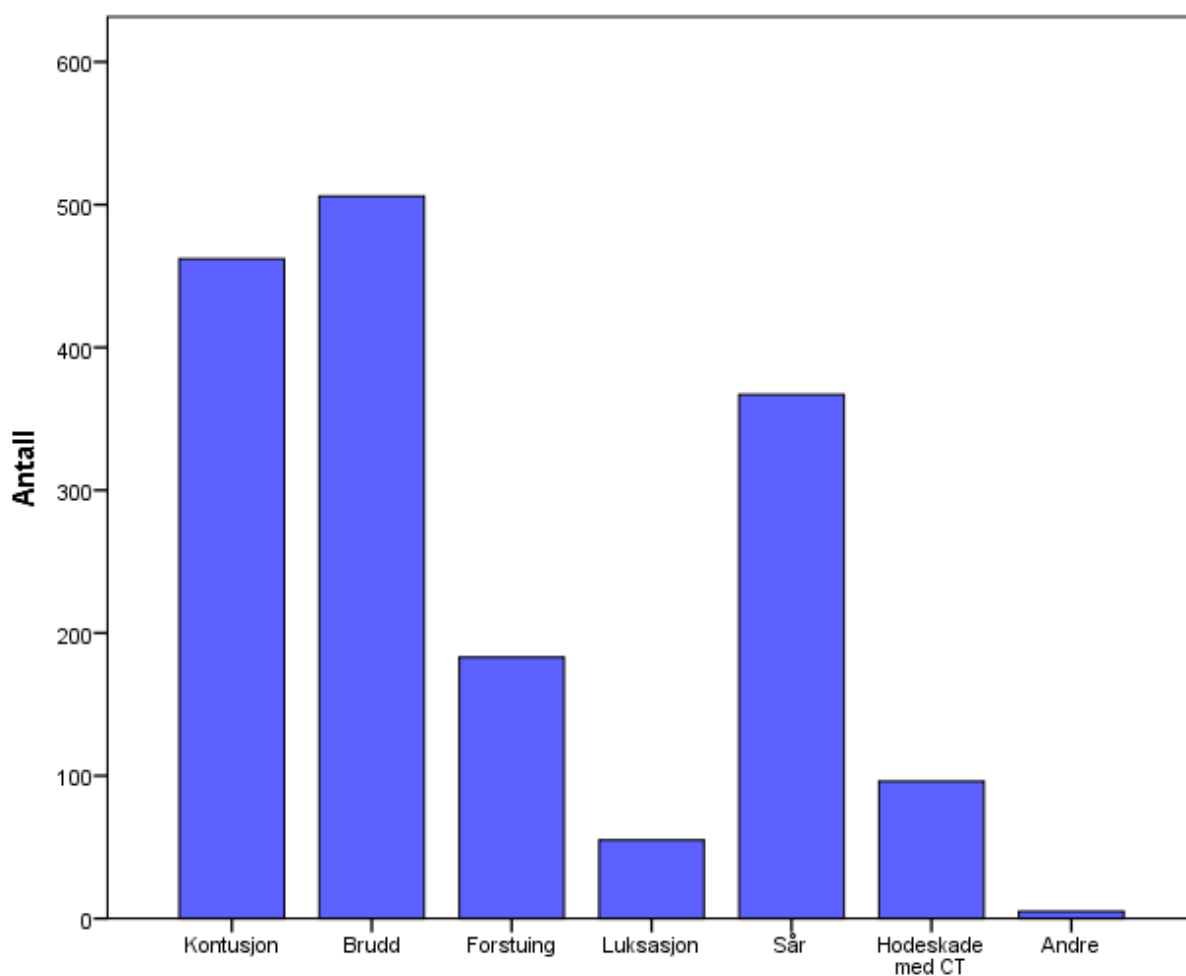
RUS OG SKADETIDSPUNKT – OSLO BY

Det er registrert 110 menn og 52 kvinner skadet på sykkel og påvirket av alkohol/annet rusmiddel i Oslo by. I aldersgruppene 21-22 år og 41-42 år er det registrert 13 skadde syklister i hver, hvilket utgjorde henholdsvis 21,7 og 27,1 % av alle.

Kun 12,5 % av pasientene i denne gruppen hadde hjelm i skadesituasjonen.

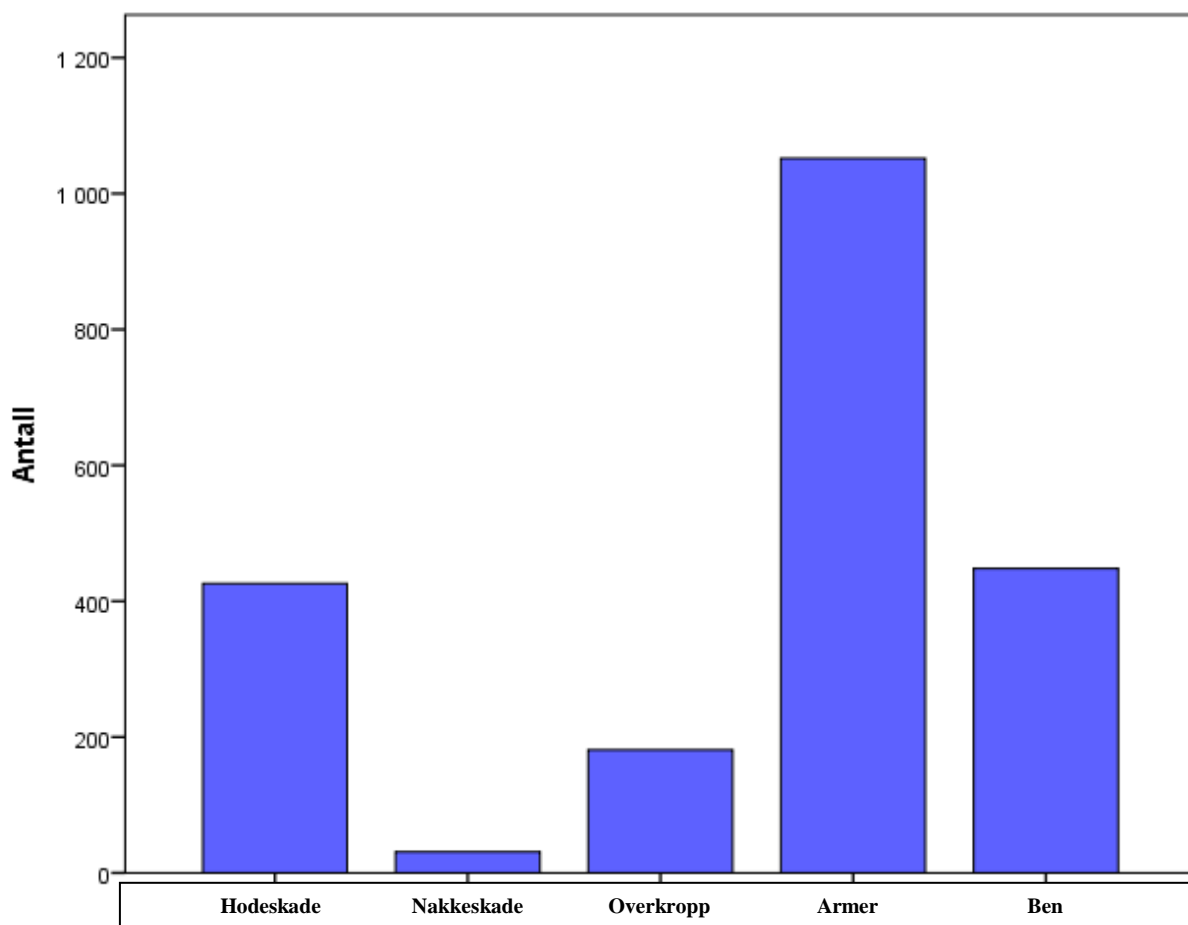
SKADETYPE – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kontusjon	456	27,2	27,8	27,8
	Brudd	491	29,3	30,0	57,8
	Forstuing	183	10,9	11,2	68,9
	Luksasjon	55	3,3	3,4	72,3
	Sår	362	21,6	22,1	94,4
	Hodeskade med CT	89	5,3	5,4	99,8
	Andre	3	,2	,2	100,0
	Total	1639	97,9	100,0	
Missing	System	35	2,1		
Total		1674	100,0		

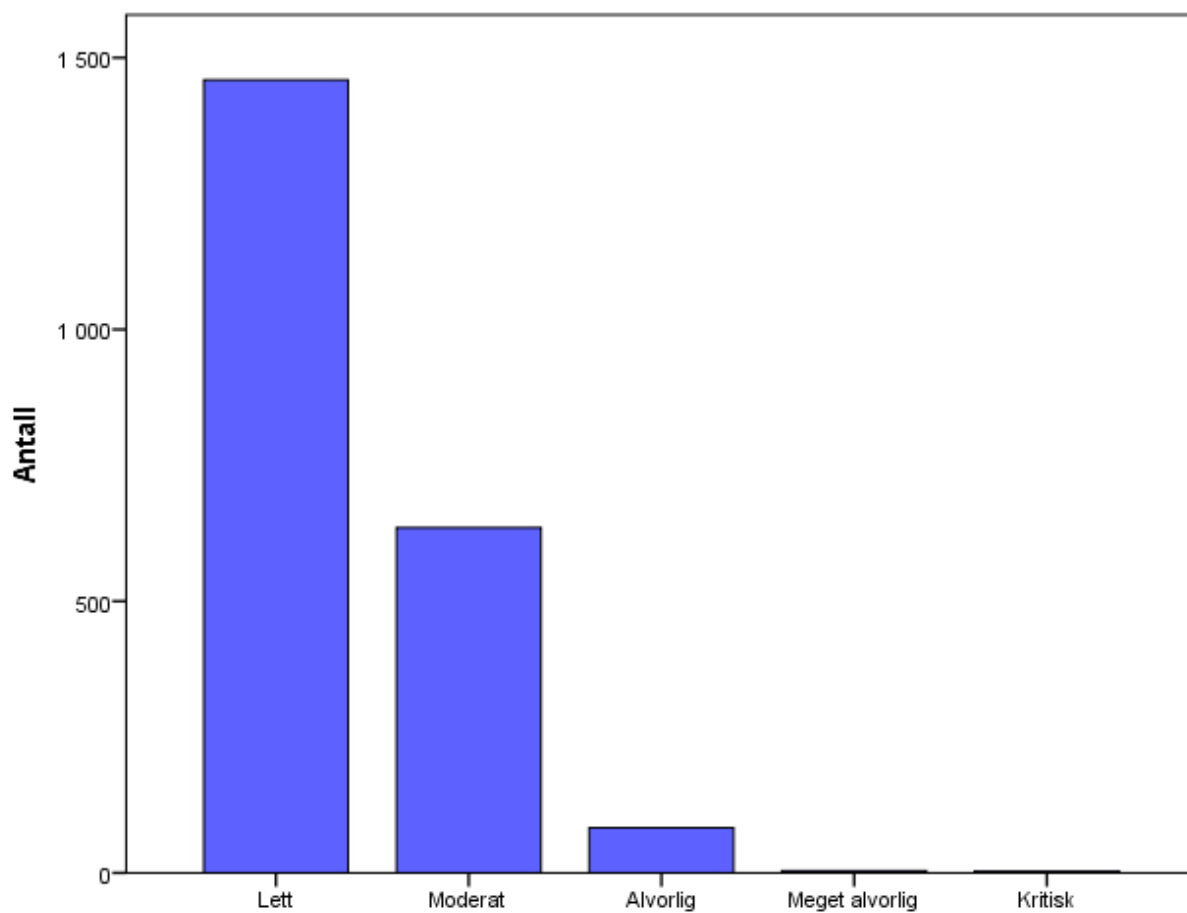
Hodeskade med CT = hjernerystelse eller skallebrudd/blødning

SKADELOKALISASJON – OSLO BY

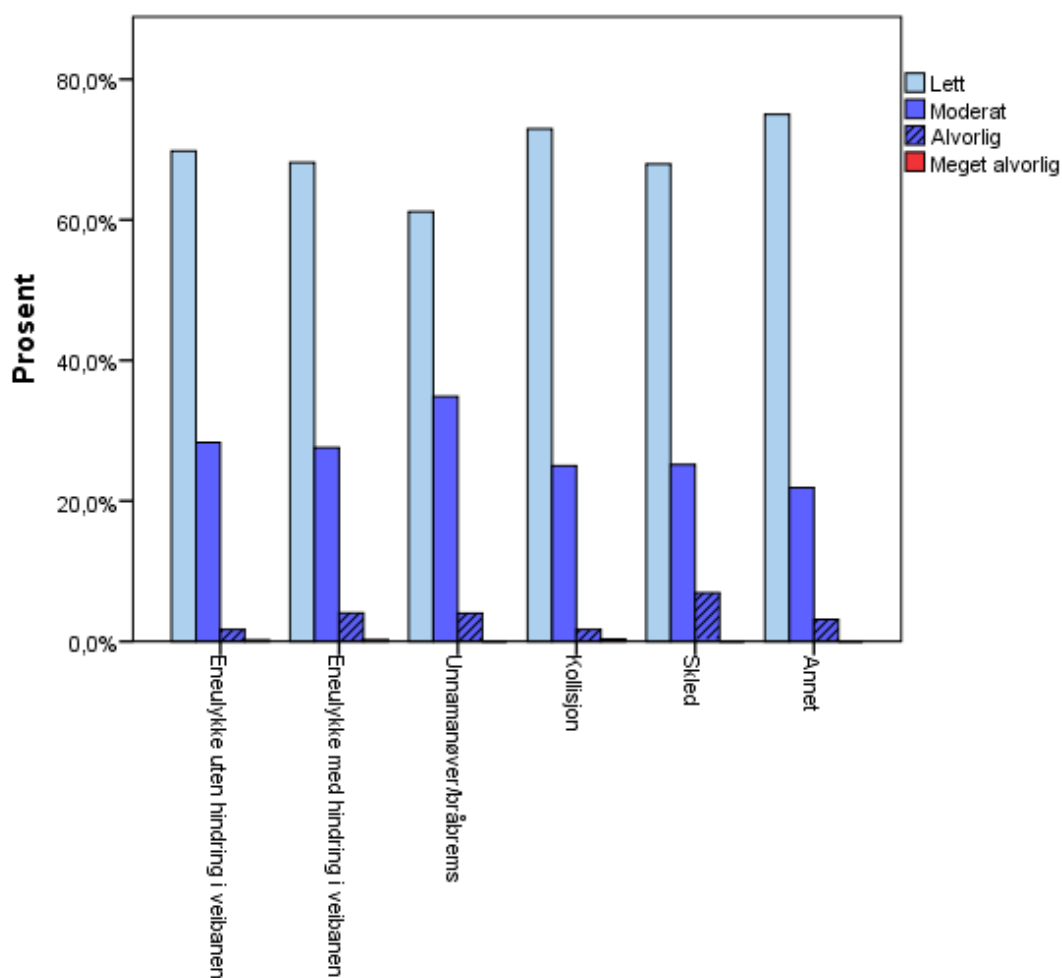
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hodeskade	377	22,5	23,0	23,0
	Nakkeskade	25	1,5	1,5	24,5
	Overkropp	133	7,9	8,1	32,6
	Armer	769	45,9	46,9	79,6
	Ben	335	20,0	20,4	100,0
	Total	1639	97,9	100,0	
Missing	System	35	2,1		
Total		1674	100,0		

SKADEALVOR – OSLO BY

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lett	1136	67,9	67,9	67,9
	Moderat	473	28,2	28,2	96,1
	Alvorlig	58	3,5	3,5	99,6
	Meget alvorlig	4	0,2	0,2	99,8
	Kritisk	3	0,2	0,2	100,0
	Total	1674	100,0	100,0	

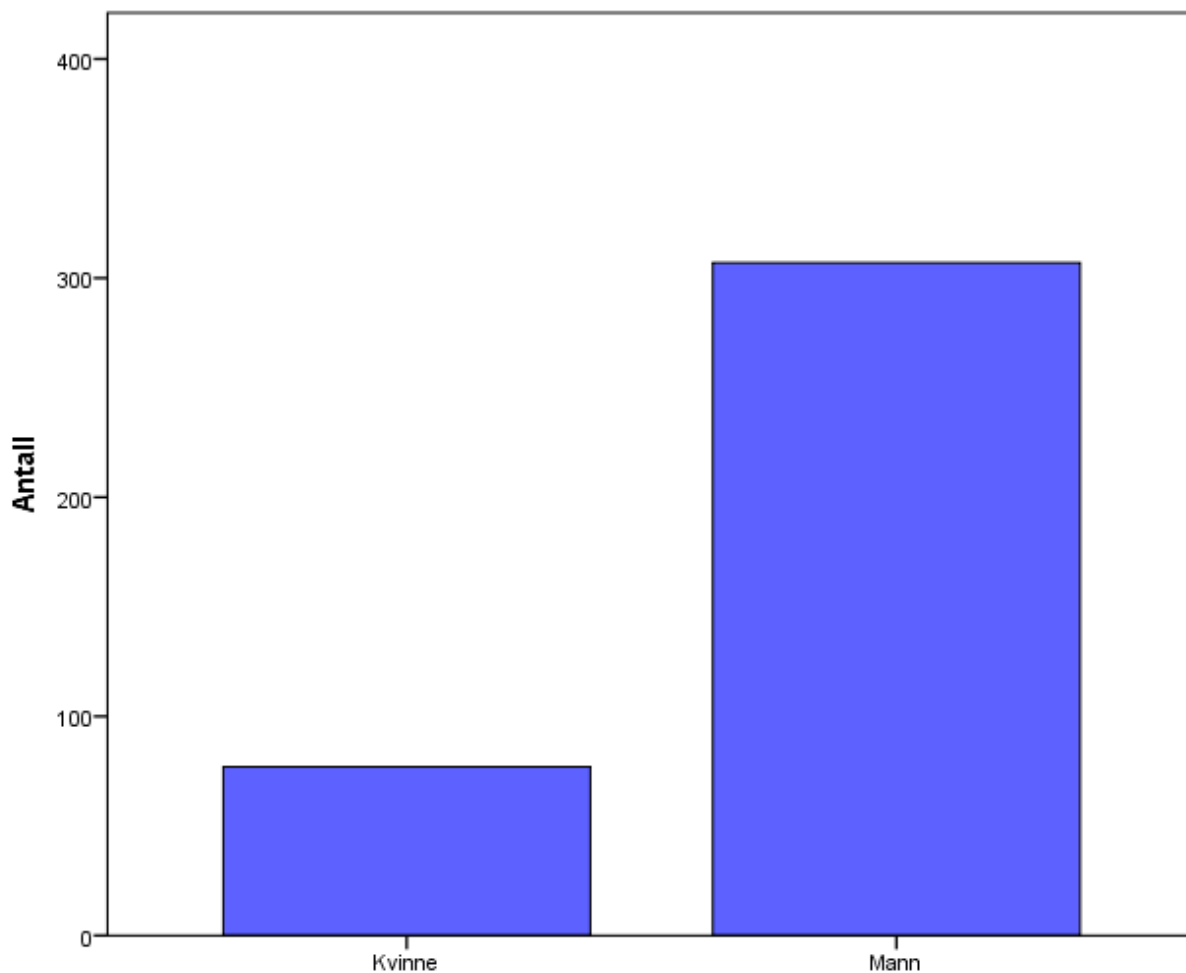
TYPE ULYKKE OG SKADEALVOR – OSLO BY

			ALVOR					Total
			Lett	Moderat	Alvorlig	Meget alvorlig	Kritisk	
Eneulykke uten hindring i veibanen	Count		376	158	12	1	0	547
			68,7 %	28,9 %	2,2 %	0,2 %	0,0 %	100,0 %
Eneulykke med hindring i veibanen	Count		299	121	18	1	0	439
			68,1 %	27,6 %	4,1 %	0,2 %	0,0 %	100,0 %
Unnamanøver og bråbrems	Count		108	63	7	0	0	178
			60,7 %	35,4 %	3,9 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %
Kollisjon	Count		214	80	8	2	3	307
			69,7 %	26,1 %	2,6 %	0,7 %	1,0 %	100,0 %
Skled	Count		113	42	12	0	0	167
			67,7 %	25,1 %	7,2 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

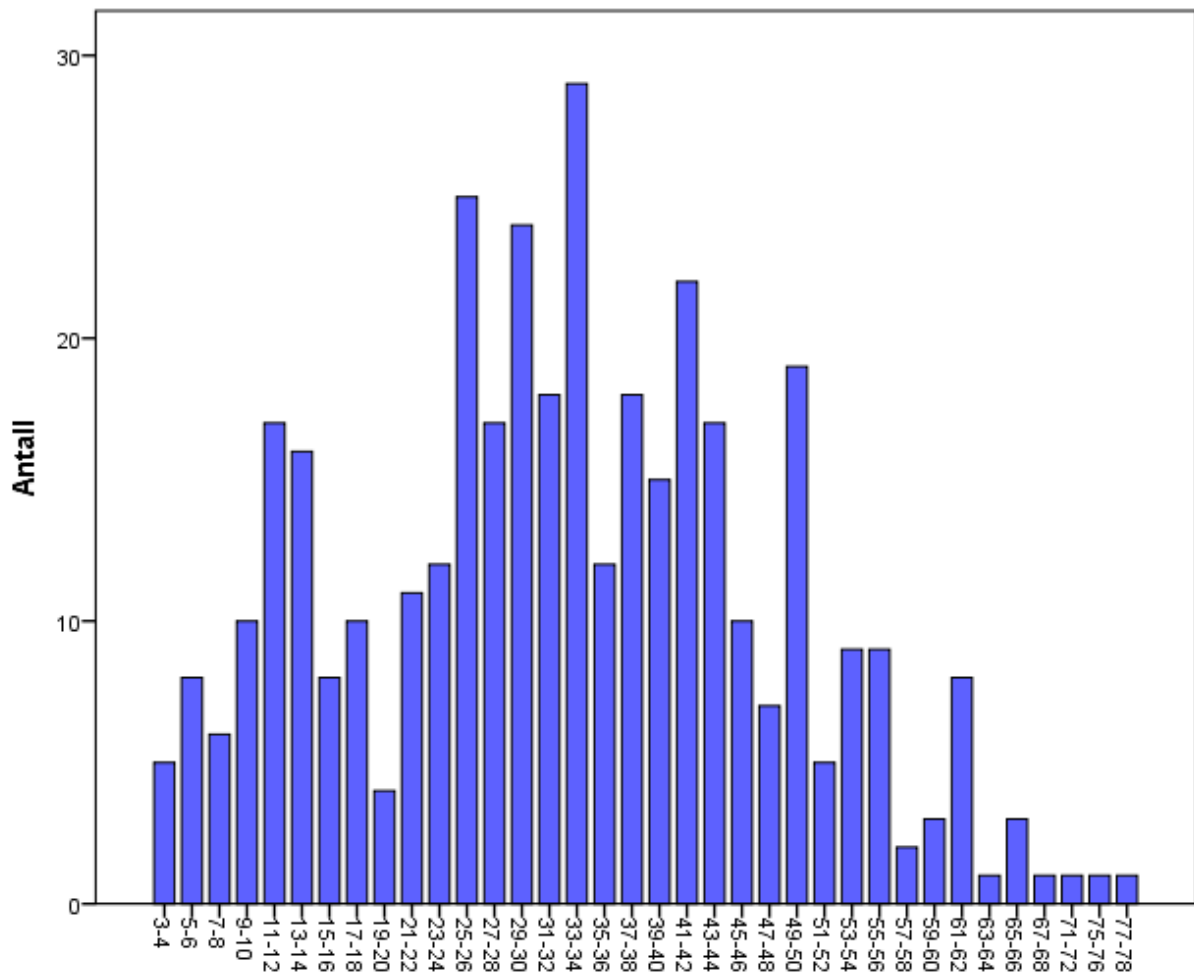
KJØNN – IKKE BYOMRÅDE

Ikke byområde er i det følgende definert som alle pasienter registrert på skogsbilvei og sti/offroad.

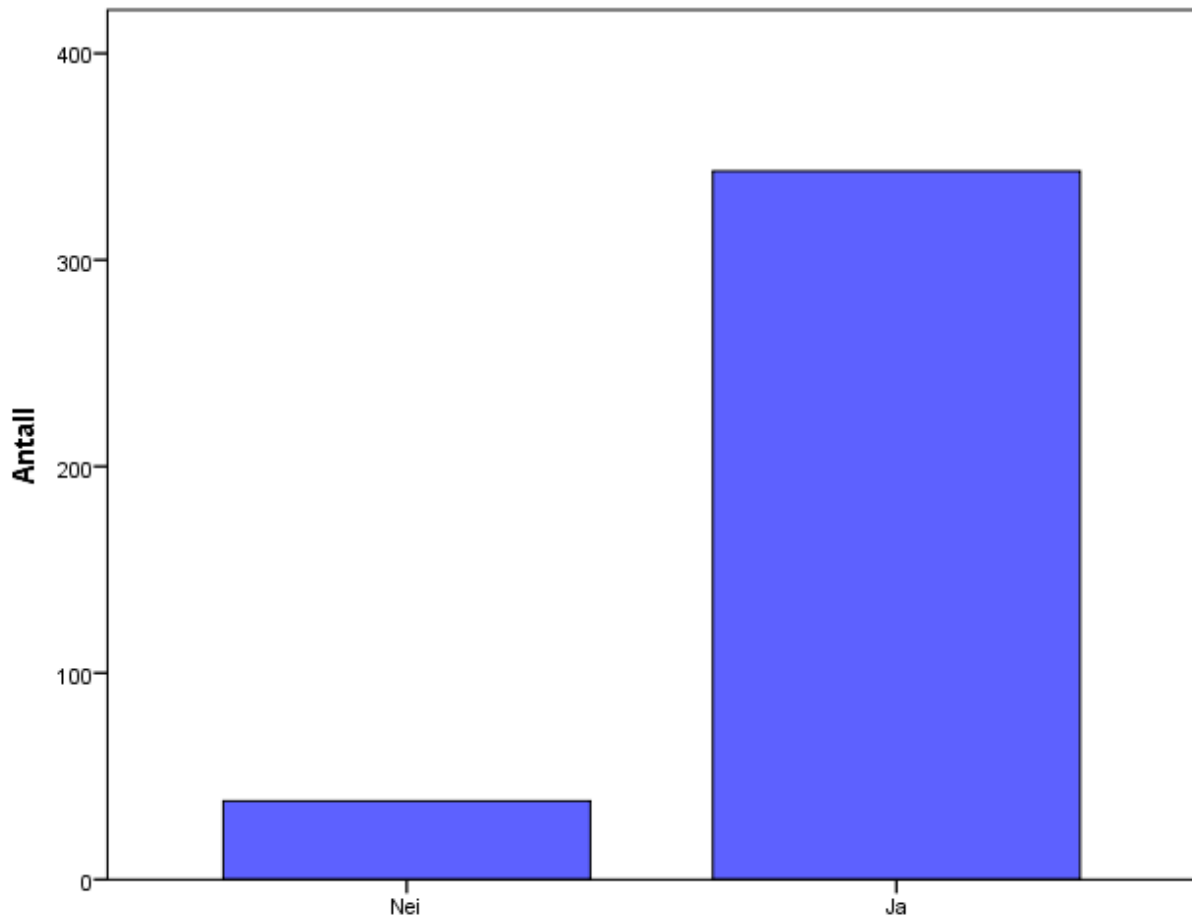

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kvinne	77	20,1	20,1	20,1
	Mann	307	79,9	79,9	100,0
	Total	384	100,0	100,0	

ALDER – IKKE BYOMRÅDE

HJELMBRUK – IKKE BYOMRÅDE

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nei	38	9,9	10,0	10,0
	Ja	343	89,3	90,0	100,0
	Total	381	99,2	100,0	
Missing	System	3	,8		
Total		384	100,0		

FOTGJENGER PÅKJØRT AV SYKLIST 2014

Vi har ikke systematisk registrert fotgjengere påkjørt av syklist i 2014, men har søkt i skaderegistreringen i DIPS fra 20/10 2014 til 31/5 2015 og funnet totalt 10 pasienter med denne skademåten. Dette antallet sammenholdt med antall øvrige sykkelskader i perioden tilsier et antall på i underkant av 30 fotgjengere påkjørt av syklist i 2014.

De 10 pasientene vi har registrert var syv kvinner og tre menn i aldersgruppen 16 til 65 år. Syv er registrert med liten skade og tre med moderat skade.

REFERANSER

1. Nasjonal transportplan 2014-2023. Melding til Stortinget 26 (2012-2013).
2. Hjorthol R, Engebretsen Ø, Uteng TP. Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2013/14 - nøkkelrapport. Transportøkonomisk institutt, 2014.
3. K A, B K. Potensial for forebygging av sykkelrelaterte hodeskader. Tidsskr Nor Laegeforen. 2000;120:1955-9.
4. Bjørnskau T. Sykkellulykker - Ulykkestyper, skadekonsekvenser og risikofaktorer. Transportøkonomisk institutt, 2005.
5. Rivara FP, Thompson DC, Thompson RS. Epidemiology of bicycle injuries and risk factors for serious injury. 1997. Inj Prev. 2015 Feb;21(1):47-51. PubMed PMID: 25609752. Epub 2015/01/23. eng.
6. Thompson DC, Rivara FP, Thompson R. Helmets for preventing head and facial injuries in bicyclists. The Cochrane database of systematic reviews. 2000 (2):CD001855. PubMed PMID: 10796827. Epub 2000/05/05. eng.
7. Statistisk Sentralbyrå, Data fra Statistikkbanken hentet 30.05.15. 2014.
8. Liavaag S, Svenningsen S, Reikeras O, Enger M, Fjalestad T, Pripp AH, et al. The epidemiology of shoulder dislocations in Oslo. Scand J Med Sci Sports. 2011 Dec;21(6):e334-40. PubMed PMID: 21507063. Pubmed Central PMCID: PMC3274702. Epub 2011/04/22. eng.
9. Lofthus CM, Frihagen F, Meyer HE, Nordsletten L, Melhuus K, Falch JA. Epidemiology of distal forearm fractures in Oslo, Norway. Osteoporos Int. 2008 Jun;19(6):781-6. PubMed PMID: 17985071. Epub 2007/11/07. eng.

VEDLEGG

1. Pasientskjema for utfylling før legekonsultasjon:

Sykkelskader 2014

FYLLES UT AV SYKEPLEIER I MOTTAK		<input type="text"/>	Initialer sykepleier:	<input type="text"/>
INNSKRIVINGSTIDSPUNKT I PASDOC:		Da	<input type="text"/>	
		Kl	<input type="text"/>	

FYLLES UT AV PASIENTEN:		
Skadedato:	<input type="text"/>	Hvor skjedde skaden:
Skadetidspunkt:	<input type="text"/>	Oslo ☐
		Utenbys ☐
		Utlandet ☐

Skadested (også fritekst)	☐ Bilvei med blandet trafikk	Type ulykke (Også fritekst)	Aleneulykke
	☐ Lyskryss		
	☐ Vanlig veikryss (uten trafikklys)		☐ Avvergesvingte unna
	☐ Rundkjøring		☐ Skled
	☐ Sykkelfelt markert i bilvei		☐ Traff fortauskant
	☐ Gang/sykelvei (adskilt fra bilvei)		☐ Hull i asfalt
	☐ Fortau		☐ Trikkeskinne
	☐ Skogsbilvei		☐ Traff annen hindring
	☐ Stioffroad		☐ Mistet styringen/balansen
	☐ Boligområde		☐ Annet (skriv i fritekstfeltet)
	☐ Park		Kollisjon/motpart
	☐ Annet		☐ Bil

Presisering av skadested, fritekst:	Hva skjedde, årsak til ulykken? Fritekst:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Siktforhold	☐ Lyst og gode siktforhold	Hjelm	☐ Ja ikke skade
	☐ Lyst men dårlige siktforhold		☐ Ja skade på hjelm
	☐ Mørkt, gode siktforhold		☐ Nei
	☐ Mørkt, ikke (eller dårlig) belysning		

Førefunderlag	☐ Tørr asfalt	Fart	☐ Lav
	☐ Våt asfalt		☐ Middels
	☐ Løs grus/singel		☐ Stor
	☐ Løv		<input type="text"/> ca km/t
	☐ Is/snø		

Sykkeltype	☐ Klassisk dame/herresykel	Sykkelerfaring	☐ Av og til
	☐ Offroad		☐ Daglig
	☐ Hybrid	Hensikt	☐ Til/ra jobb
	☐ Racer		☐ Til/ra skole
	☐ "Oslo bysykel"		☐ Trening
		☐ Annet (fritekst)	

Dekktype	☐ Vanlige	Inntak av alkohol eller annet rusmiddel?	☐ Nei
	☐ Piggdekk		☐ Ja

Kontroll av lege	Bruker-id:	<input type="text"/>
-------------------------	-------------------	----------------------

2. Variabler for type ulykke som ble brukt ved registrering i stedet for det grå feltet i pasientskjemaet over:

ENEULYKKE UTEN HINDRING I VEIBANEN

1. Teknisk svikt
2. Hindring i hjulet
3. Mistet balansen – distraheret
4. Mistet balansen – ikke distraheret
5. Bråbrems

ENEULYKKE MED HINDRING I VEIBANEN

6. Fortauskant
7. Trikkeskinne
8. Hull
9. Stein
10. Annet

UNNAMANØVER/BRÅBREMS pga:

11. Bil
12. Annen syklist
13. Fotgjenger
14. Annet

KOLLISJON med:

15. Bil
16. Annen syklist
17. Fotgjenger
18. Annet

SKLED

19. Snø/is
20. Grus
21. Annet

ANNET 99